
TOELICHTING BIJ DE AANGIFTE VOOR LAND- EN TUINBOUWERS

Productiejaar 2023

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	4
I. AANDACHTSPUNTEN EN NIEUWIGHEDEN	5
AANTAL IN TE DIENEN AANGIFTES	5
VARKENS	5
OPSLAG VAN DIERLIJKE MEST EN ANDERE MESTSTOFFEN	5
KUNSTMEST	5
II. ALGEMENE INFORMATIE BIJ DE MESTBANKAANGIFTE	7
WIE MOET EEN AANGIFTE INDIENEN?	7
WAAROM MOET U EEN AANGIFTE INDIENEN?	8
HOE KUNT U EEN AANGIFTE INDIENEN?	8
WANNEER MOET U DE AANGIFTE TEN LAATSTE INDIENEN?	9
III. INVULLEN VAN DE AANGIFTE	10
IDENTIFICATIE	10
DIEREN.....	10
<i>Algemeen</i>	10
<i>Rundvee</i>	17
<i>Varkens</i>	21
<i>Pluimvee</i>	24
<i>Paarden en pony's</i>	26
<i>Andere diersoorten</i>	27
<i>Bepaling van het aandeel beweiding bij graasdieren</i>	28
<i>Andere voeders of voedertechnieken</i>	29
<i>Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)</i>	29
MESTSTOFFEN	30
<i>Algemeen</i>	30
<i>Opslag van dierlijke mest</i>	31
<i>Opslag andere meststoffen</i>	38
<i>Opslag van kunstmest</i>	39
<i>Gebruik van kunstmest</i>	40
<i>Gebruik van organische en organo-minerale meststoffen</i>	42
<i>Gebruik van dierlijke mest op eigen gronden buiten Vlaanderen</i>	43
<i>Gebruik van dierlijke mest op eigen gronden binnen het Vlaamse Gewest</i>	47
WASSERS.....	50
<i>Algemeen</i>	50
<i>Combiwasser S1/S2</i>	51
<i>Combiwasser S2/S1</i>	52
<i>Zure water</i>	52
<i>Biologische water zonder nabehandeling</i>	53
<i>Biologische water met nabehandeling</i>	54
MESTBEWERKING.....	55
<i>Pocketvergisting</i>	55
<i>Scheiden van bedrijfseigen mest</i>	55
<i>Andere be- verwerkingstechniek</i>	56

GROEIMEDIUM	56
<i>Algemeen</i>	56
<i>Productie van voedingswater</i>	57
<i>Berekening van de geproduceerde en opgeslagen spuistroom</i>	61
<i>Opslagcapaciteit voor spuistroom</i>	64
<i>Gebruik van kunstmest in 2023</i>	65
<i>Aanvraag van de verlenging van een attest</i>	66
AANVULLENDE OPMERKINGEN	66
BIJLAGEN OPLADEN	67
CONTROLLEREN EN DOORSTUREN.....	67
BIJLAGEN	68
FORFAITAIRE UITSCHEIDINGSCIJFERS PER DIERCATEGORIE.....	68
RICHTWAARDEN VOOR DE SAMENSTELLING EN DICHTHEID VAN MESTSTOFFEN	70
STIKSTOFVERLIEZEN	72
VERKLARENDE WOORDENLIJST	77
<i>Diercategorieën</i>	77
<i>Stallen</i>	79

INLEIDING

De digitale aangifte kan ingevuld worden op het Mestbankloket (www.mestbankloket.be).

Om u te begeleiden bij het invullen van de aangifte, heeft de Mestbank deze brochure voorzien. Hier vindt u meer uitleg over hoe u de verschillende aangiftegegevens bepaalt en berekent. U vindt dit document ook terug op www.vlm.be > Formulieren > Mestbank > Formulieren Mestbank > Aangiftes.

In deze toelichting wordt regelmatig verwezen naar andere formulieren of brochures. Die kunt u terugvinden op onze website, www.vlm.be, of opvragen bij de Mestbank.

Uiterste indieningsdatum

De aangifte kan tot en met 15 maart 2024 ingediend worden.

Contact

Hebt u vragen? Aarzel niet om contact op te nemen met een medewerker van de Mestbank. U kunt ook steeds persoonlijk langskomen met uw vragen of om uw aangifte in te dienen. Wij vragen u wel steeds om op voorhand telefonisch een afspraak te maken.

I. Aandachtspunten en nieuwigheden

Aantal in te dienen aangiftes

Wilt u zien hoeveel aangiftes u nog moet indienen? Meld u aan bij het Mestbankloket. Bovenaan het scherm verschijnt dan hoeveel aangiftes u nog moet indienen. Dat cijfer omvat zowel de nog in te dienen aangiftes van de eigen exploitaties, als de nog in te dienen aangiftes van de exploitaties waarvoor u op het ogenblik van inloggen volmacht hebt. Meer informatie over hoe u de aangifte kunt indienen vindt u op p. 8.

Varkens

Voor vleesvarkens werd een nieuw staltype toegevoegd, nl. **V-4.7 in combinatie met biologische wasser** (V-4.7 + S1). Meer uitleg over de aangifte van staltypes bij varkens vindt u op p. 21.

Opslag van dierlijke mest en andere meststoffen

Als u **geen dierlijke mest in opslag** hebt op 1 januari, kunt u de vraag 'Is er op 1 januari 2024 dierlijke mest opgeslagen op uw exploitatie in het Vlaamse Gewest?' onmiddellijk met 'NEE' beantwoorden. U hoeft dus niet meer eerst de ingeladen lijnen te verwijderen in het detailscherm.

Voor de aangifte van de opslag van mestsoorten waarvoor geen forfaitaire richtwaarde bestaat, moet u over een **geldig analyseresultaat** beschikken. Dat geldt ook voor de aangifte van de opslag van spuiwater van een biologische wasser. Voor de aangifte van de opslag op 1 januari 2024 betekent dat het volgende:

- U werkt met een opslagstaal: u kunt alleen het analyseresultaat van een staal dat is genomen tussen 1 oktober 2023 en 15 februari 2024 gebruiken.
- U werkt met vrachtstalen: u kunt kiezen tussen:
 - o het gemiddelde analyseresultaat van minstens 2 vrachtstalen die zijn genomen in 2023;
 - o het gemiddelde analyseresultaat van 2 vrachtstalen die zijn genomen tussen 1 januari 2024 en 15 februari 2024.

Meer informatie over de opslag van dierlijke mest vindt u op p. 31. Meer informatie over de opslag van andere meststoffen vindt u op p.38.

Kunstmest

Het gebruiksregister is geblokkeerd voor gebruiken tot en met 2023. Hierdoor kunnen er geen registraties van 2023 meer aangevuld of aangepast worden. Als het gebruiksregister 2023 toch fouten bevat, of als er registraties ontbreken, dan corrigeert u de ingeladen gegevens in de aangifte en duidt daarbij de gepaste reden aan. Meer informatie over de aangifte van het kunstmestgebruik, en hoe u de ingeladen gegevens kunt aanpassen, vindt u op p. 40.

Sommige specifieke producten, zoals organische en organo-minerale meststoffen die geen dierlijke mest bevatten en biostimulantia, zijn vrijgesteld van de registerplicht. Vanaf 2024 zijn er twee lijsten ter beschikking waarmee de Mestbank uitsluitend biedt over producten die moeten worden aangegeven. Meer informatie

vindt u terug in de lijst met veel gestelde vragen over het kunstmestregister. U vindt die lijst terug op www.vlm.be: Waterkwaliteit > Mestbank > Land- en tuinbouwers > Bemesting: Aanwenden van mest > Aanwenden van kunstmest > FAQ's kunstmestregister. De aangifte van kunstmeststoffen van productiejaar 2023 is nog volgens de oude werking, dus niet op basis van de nieuwe lijsten.

II. Algemene informatie bij de Mestbankaangifte

Wie moet een aangifte indienen?

Elke aangifteplichtige land- of tuinbouwer moet een aangifte indienen. Of u aangifteplichtig bent is wettelijk vastgelegd in het Mestdecreet¹.

U bent aangifteplichtig als u een bedrijf uitbaat dat:

1. ofwel, in de loop van het jaar een **opslag** van dierlijke mest heeft van meer dan 300 kg P₂O₅.
2. ofwel, een **oppervlakte permanent overkapte landbouwgrond** exploiteert van 50 are (a) en meer.
3. ofwel, een **productie aan dierlijke mest** heeft groter dan of gelijk aan 300 kg P₂O₅ per jaar. De productie aan dierlijke mest van het bedrijf wordt berekend als de som van de productie aan dierlijke mest van elke exploitatie van het bedrijf.

U berekent de dierlijke mestproductie, uitgedrukt in kg P₂O₅, door:

- a) de gemiddelde veebezetting per diercategorie te berekenen op basis van uw dierregister;
- b) per diercategorie die gemiddelde veebezetting te vermenigvuldigen met het uitscheidingscijfer van fosfaat van die diersoort;
- c) daarna de fosfaatuitscheiding van alle diercategorieën samen te tellen.

De dieren waarvoor u aangifteplichtig bent, staan in Tabel 7 (p. 68).

4. ofwel, een **oppervlakte landbouwgrond** heeft die groter dan of gelijk is aan 2 hectare (ha). Dat geldt zowel voor landbouwgrond in eigendom als voor gehuurd, gepacht of kosteloos gebruik van de grond.
5. ofwel, een **effectieve oppervlakte groeimedium** voor het telen van gewassen heeft van 50 are (a) en meer.

De aangifteplicht geldt op landbouwniveau. Als één of meerdere van de bovenstaande situaties op u van toepassing zijn, bent u een aangifteplichtige landbouwer en moet u de aangifte invullen, zelfs al bent u geen landbouwer in hoofdberoep of bijberoep. Als aangifteplichtige landbouwer moet u aangifte doen voor al uw exploitaties, ook voor die exploitaties waarop geen van bovenstaande situaties van toepassing zijn.

Als u door de Mestbank opgeroepen bent om een aangifte in te dienen, maar denkt dat u niet aangifteplichtig bent, dan kunt u dit noteren bij de opmerkingen (laatste vraag van de digitale aangifte). U kunt daar ook het vrijstellingsformulier downloaden.

Om verwarring te voorkomen bij het lezen van deze toelichting worden hieronder enkele belangrijke begrippen uitgelegd.

Exploitatie: de uitbating van een geheel van activiteiten en bijbehorende infrastructuur door een welbepaalde exploitant en op een welbepaalde locatie, met inbegrip van de landbouwgronden die de exploitant erbij in gebruik heeft.

Exploitant: een natuurlijke persoon, een rechtspersoon of een groepering van natuurlijke personen of rechtspersonen, die een exploitatie exploiteert of voor wiens rekening een exploitatie wordt geëxploiteerd.

Landbouwer: een natuurlijke persoon, een rechtspersoon of een groepering van natuurlijke personen of rechtspersonen, waarvan het bedrijf een landbouwactiviteit uitoefent. De landbouwer kan bestaan uit een of meerdere exploitanten en beheert zijn bedrijf op autonome wijze.

¹ Decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen. Een gecoördineerde versie van dit decreet vindt u op www.vlm.be (klik door op Regelgeving > Mestbank > Decreten).

Bedrijf: het geheel van exploitaties dat door de landbouwer wordt beheerd en zich bevindt op het grondgebied van eenzelfde land.

Waarom moet u een aangifte indienen?

Een goede waterkwaliteit van zowel beken, rivieren en meren als van het water dat zich onder de grond bevindt, is essentieel voor alle levende organismen. Daarom wordt er binnen Europa veel aandacht besteed aan het tegengaan van waterverontreiniging door menselijke activiteiten. De aantasting van de waterkwaliteit door nitraten en fosfaten afkomstig van de landbouw, wordt aangepakt via de Nitraatrichtlijn die sinds 1991 alle Europese lidstaten verplicht om maatregelen te nemen zodat vastgelegde waterkwaliteitsnormen gehaald worden.

Om de hoeveelheid nitraat en fosfaat te beperken en te beheersen, is een goede kennis van de mestproductie, het mestgebruik en de bemestingsruimte cruciaal. De Vlaamse landbouwers zijn dan ook verplicht om de hoeveelheid mest die ze produceren en gebruiken aan te geven via de Mestbankaangifte. De beschikbare bemestingsruimte wordt berekend door de Mestbank op basis van de percelen landbouwgrond die de landbouwer in gebruik heeft en aangeeft via de Verzamelaanvraag van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij.

Aan de hand van deze gegevens stelt de Mestbank een risicoanalyse op om de nutriëntenstromen op een bedrijf en tussen bedrijven gericht te controleren. Dossiermatig gaat de Mestbank na of mestgebruik en -productie in evenwicht zijn met de bemestingsruimte. De beschikbare gegevens dienen als vertrekpunt, maar zullen in de meeste gevallen aangevuld worden met vaststellingen op terrein. Hierbij is een gesprek met de landbouwer een belangrijke bron van informatie.

Met de gegevens van alle landbouwers samen wordt ook de mestbalans berekend voor het hele Vlaamse Gewest. Dit is een belangrijk instrument om in te schatten of en waar een bijsturing van het beleid eventueel nodig is.

Hoe kunt u een aangifte indienen?

De digitale aangifte kan ingevuld worden op het Mestbankloket via www.mestbankloket.be. Via de rubriek Aanmelden bij het Mestbankloket komt u op de inlogpagina van het Mestbankloket.

U kunt **aanmelden** met uw elektronische identiteitskaart, itsme, beveiligingscode via mobiele app of beveiligingscode via SMS. Op de inlogpagina vindt u een link naar de handleiding die helpt bij het installeren van de eID-kaartlezer, het aanmelden, etc. Als u geen Belg bent of in het buitenland verblijft, beschikt u niet over een eID. Neem in dat geval contact op met de Mestbank en vraag naar een gebruikersnaam en wachtwoord als buitenlander. De dag nadat u de gebruikersnaam en het wachtwoord hebt ontvangen, kunt u zich aanmelden op het Mestbankloket.

Als u iemand anders de aangifte wilt laten indienen via het Mestbankloket, dan kan hiervoor een **volmacht** aangevraagd worden. Dit kan via de rubriek Volmachten op het Mestbankloket.

Na het aanmelden verschijnt bovenaan het scherm hoeveel aangiftes u nog moet indienen. Dat cijfer omvat zowel de nog in te dienen aangiftes van de eigen exploitaties, als de nog in te dienen aangiftes van de exploitaties waarvoor u op het ogenblik van inloggen volmacht hebt.

Via de rubriek '**Aangifte**' kunt u kiezen voor '**Invullen aangifte**'. Vervolgens wordt u met ja/nee-vragen door uw aangifte geleid. Zo is het eenvoudig te weten wat u moet aangeven en wat niet. Bovendien wordt u automatisch op een aantal inconsistenties gewezen, als die zich voordoen.

Via '**Bijlagen**' kunt u bestanden als bijlage opladen bij uw aangifte. U krijgt in deze rubriek een overzicht van alle bijlagen die nodig zijn om de aangifte te vervolledigen. Als u de bijlagen niet wilt opladen, dan kunt u hier aangeven dat u de bijlagen per post opstuurt naar de VLM in uw provincie. Voor een vlotte verwerking van uw documenten, geeft u best een bestandsnaam die de inhoud van de bijlage aangeeft. Als eenzelfde bijlage bij meerdere rubrieken hoort, kunt u aanduiden dat u die bijlage al hebt opgeladen bij een vorige rubriek door het vakje 'Zie hoger' aan te vinken.

Via '**Controleren en doorsturen**' kunt u de aangifte indienen. Eens u uw aangifte definitief doorgestuurd hebt, kunt u er niets meer aan wijzigen. Als u uw aangifte definitief hebt doorgestuurd, ontvangt u een bevestigingsmail. Als u meerdere exploitaties hebt, dan moet u aangifte doen voor al uw exploitaties. U ontvangt een bevestigingsmail per exploitatie.

Na het definitief doorsturen kunt u uw aangifte niet meer wijzigen, maar wel nog raadplegen, afdrukken of opslaan via '**Ingediende aangiftes**'.

Wanneer moet u de aangifte ten laatste indienen?

Een aangifte kan **tot en met 15 maart 2024** ingediend worden. Als u uw aangifte niet tijdig indient, kan dit aanleiding geven tot een administratieve geldboete.

Begin januari, volgend op het betreffende productiejaar, laat de Mestbank u weten dat u aangifteplichtig bent, hoe u aan uw aangifteplicht kunt voldoen, wanneer uw aangifte moet ingediend zijn en waar u terecht kunt voor bijkomende informatie.

III. Invullen van de aangifte

Identificatie

Wilt u uw identificatiegegevens nakijken?

Voor de identificatie van de landbouwer, maakt de Mestbank gebruik van de identificatiegegevens zoals ze gekend zijn bij het Agentschap Landbouw en Zeevisserij. Elk landbouwbedrijf en de bijhorende exploitaties worden uniek geïdentificeerd door de combinatie van het landbouwnummer, exploitantnummer en exploitatienummer. Het Agentschap Landbouw en Zeevisserij staat in voor het correct identificeren van landbouwers, exploitanten en exploitaties.

Uw identificatiegegevens kunt u raadplegen door hoofdvraag 1 van de digitale aangifte (Wilt u uw identificatiegegevens nakijken?) met 'JA' te beantwoorden. Zijn deze gegevens niet correct? Dan kunt u in het detailscherm een aanvraag doen om verschillende identificatiegegevens aan te passen. De aanvragen tot wijziging die u doet zijn niet meteen van kracht, maar worden doorgegeven aan het Agentschap Landbouw en Zeevisserij. Het e-mailadres kan niet gewijzigd worden via de Mestbankaangifte. Wie een nieuw e-mailadres heeft, moet dat nieuwe e-mailadres bevestigen via het e-loket van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij. Het e-mailadres wordt daarna automatisch gewijzigd bij de Mestbank.

Laat u uw bedrijf over of zet u uw exploitatie stop? Neem dan vooraf contact op met het Agentschap Landbouw en Zeevisserij. Zolang de overname niet is gemeld bij het Agentschap Landbouw en Zeevisserij, blijven alle rechten en plichten in het kader van het Mestdecreet bij de overlater. Bij de laatste hoofdvraag van de digitale aangifte (Heeft u verder nog opmerkingen?) kunt u vermelden dat uw bedrijf of exploitatie is stopgezet of overgenomen of waarom u niet aangifteplichtig bent. U kunt hier ook een vrijstellingsformulier downloaden.

Dieren

Hebt u in 2023 dieren gehouden op uw exploitatie?

Algemeen

De uitscheiding (of productie) van N en P₂O₅ door landbouwdieren is een belangrijk gegeven om de nutriëntenstromen op uw bedrijf in kaart te kunnen brengen. De Mestbank berekent de N- en P₂O₅-productie op basis van de gemiddelde veebezetting. Bepaalde factoren, zoals het staltype, bepalen mee de netto-uitscheidingscijfers.

Als u in 2023 dieren hebt gehouden op uw exploitatie en aangifteplichtig bent (p. 7), moet u deze dieren aangeven. De verschillende dieren waarvoor er een aangifteplicht bestaat, zijn opgesomd in Tabel 7 (p.68). U beantwoordt hoofdvraag 2 van de digitale aangifte (Hebt u in 2023 dieren gehouden op uw exploitatie?) met 'JA'. Vervolgens beantwoordt u de ja/nee-vragen over de dieren en vult waar nodig bijkomende gegevens in. Op het aangifteloket worden zoveel mogelijk gegevens al voorgesteld door de Mestbank.

Gemiddelde veebezetting

De gemiddelde veebezetting berekent u op basis van uw ingevuld dierregister 2023 (behalve voor runderen). Op www.vlm.be² vindt u de verschillende soorten dierregisters. In de digitale rekenprogramma's maakt de Mestbank de berekening van de veebezetting voor u en hoeft u alleen de aantallen en data op te geven.

1. Als u een **maandregister** bijgehouden hebt, bepaalt u de gemiddelde veebezetting door per diercategorie de som te nemen van de 12 geregistreerde maandgemiddelden en die vervolgens te delen door 12.
2. Als u een **digitaal dierregister** van het type veranderingsregister bijgehouden hebt, dan wordt de gemiddelde veebezetting automatisch berekend. U noteert wanneer een dier op uw bedrijf toekomt, vertrekt of van diercategorie verandert. Per dier wordt op het einde van het jaar bepaald hoeveel dagen het dier van een bepaalde diercategorie op uw bedrijf is geweest. Op die manier wordt de gemiddelde veebezetting op uw exploitatie tot op de dag correct bepaald.
3. Als u een **digitaal ronderegister** (bv. voor slachtkuikens) ingevuld hebt, dan wordt uw gemiddelde veebezetting automatisch bepaald op basis van uw gemiddelde veebezetting per ronde. In het ronderegister noteert u het aantal slachtkippen dat op 1 januari en op 31 december op uw bedrijf aanwezig was. Daarnaast noteert u bij iedere start van een ronde het aantal dieren dat opgezet wordt, en na iedere ronde hoeveel dieren werden afgevoerd. Op basis van die gegevens wordt de gemiddelde veebezetting bepaald.

Meer informatie over de digitale dierregisters vindt u op www.vlm.be; klik bij 'Waterkwaliteit' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u door naar Land- en tuinbouwers > Mest: Dierlijke productie > Dierregisters.

De gemiddelde veebezetting van de runderen wordt bepaald op basis van de DGZ-gegevens (Dierengezondheidszorg Vlaanderen). Voor de diersoort runderen moet u de gemiddelde veebezetting dan ook niet berekenen en ook geen dierregister bijhouden.

Standplaatsen

Het aantal standplaatsen waarover u per diersoort beschikt, is de maximale toegelaten capaciteit van uw stallen per diersoort waarin u uw dieren mag houden. Als uw bedrijf vergunningsplichtig is, is deze maximale capaciteit vastgelegd in uw omgevingsvergunning.

In het online aangifteloket is het aantal standplaatsen al voorgesteld op basis van uw aangifte van het vorige productiejaar. Op die manier moet u deze gegevens in de digitale aangifte alleen nog verbeteren als die gegevens in het productiejaar 2023 gewijzigd zijn.

Procentuele verdeling van de mestproductie

Het principe van werkzame stikstof wordt al lang gebruikt bij het berekenen van bemestingsadviezen voor stikstof. Veel landbouwers zijn dus al langer bekend met het concept van werkzame stikstof en houden er al rekening mee in hun bemestingspraktijk.

Bij het systeem van werkzame stikstof moeten slechts 2 stikstofbemestingsnormen gerespecteerd worden:

² Klik bij 'Formulieren' door naar Mestbank > Registers Mestbank.

- Stikstofnorm voor dierlijke mest
- Stikstofnorm voor werkzame stikstof.

De stikstofnorm voor dierlijke mest is een norm die uitgedrukt wordt in totale stikstof. Hierbij moet dus de totale N-inhoud van de mest meegeteld worden. De stikstofnorm voor werkzame stikstof is de som van de werkzame stikstof afkomstig van dierlijke mest, andere meststoffen en kunstmest.

De volledige tabel met de normen vindt u in de brochure Normen en richtwaarden op de website www.vlm.be. Klik bij 'Waterkwaliteit' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u door naar Land- en tuinbouwers > Bemesting: Aanwenden van mest > Bemestingsnormen.

Bij de norm 'werkzame stikstof' moet u rekening houden met de werkingscoëfficiënt van de verschillende meststoffen, of anders gezegd, de verhouding van de werkzame stikstof t.o.v. de totale stikstof. Deze varieert immers naargelang de mestsoort. Mengmest bevat meer werkzame stikstof dan stalmest, waardoor de werkingscoëfficiënt van mengmest (60%) dus ook groter is dan die van stalmest (30%). Voor kunstmest geldt een werkingscoëfficiënt van 100%, omdat alle stikstof in kunstmest aanwezig is onder de vorm van minerale stikstof, en dus een werkzame stikstof is. Tabel 1 toont de werkingscoëfficiënten voor de verschillende soorten meststoffen die vastgelegd werden in het Mestdecreet.

Mestsoort	Werkingscoëfficiënt
Kunstmest, spuistroom en effluenten	100 %
Vloeibare dierlijke mest en andere meststoffen (uitgezonderd spuistroom en effluenten)	60 %
Vaste dierlijke mest, traagwerkende meststoffen met attest (uitgezonderd gecertificeerde gft- en groencompost) en boerderijcompost	30 %
Stikstof van rechtstreekse uitscheiding bij begrazing	20 %
Gecertificeerde gft- en groencompost	15 %

Tabel 1: werkingscoëfficiënten van verschillende mestsoorten

Voor een correcte balansberekening in het systeem van werkzame stikstof moeten de landbouwers in hun bemesting rekening houden met de werkingscoëfficiënt van de gebruikte meststoffen. Om deze berekening correct te kunnen uitvoeren, moet de Mestbank weten hoeveel van de verschillende mestfracties geproduceerd wordt op een exploitatie: een fractie rechtstreekse uitscheiding via beweiding, een fractie vaste mest in de stal en een fractie vloeibare mest in de stal.

Hiervoor wordt opgevraagd hoeveel tijd de graasdieren doorbrengen op de weide en in de stal. Daarnaast wordt opgevraagd welk aandeel van de mest in de stallen geproduceerd wordt als vaste mest en welk aandeel vloeibare mest is.

De fracties vaste en vloeibare mest die geproduceerd worden in een stal, hangen nauw samen met het staltype waarin de dieren gehouden worden. Daarnaast bepaalt het staltype ook hoeveel stikstofverliezen in mindering gebracht kunnen worden van de bruto-productie. De mest van dieren die in de stal terecht komt, is immers onderhevig aan allerlei processen die tot stikstofverliezen leiden. Met die stikstofverliezen wordt rekening gehouden voor de opmaak van de mestbalans op bedrijfsniveau. Stikstofverliezen die tijdens en na het opbrengen van mest optreden, worden niet in mindering gebracht voor de bepaling van de netto-

stikstofproductie. De forfaitaire stikstofverliezen per diercategorie en staltype vindt u in de bijlage Stikstofverliezen, achteraan in deze toelichting (p. 72). Voor legrassen die gehouden worden in staltypes P-2.1, P-3.1, P-4.3, P-4.4, P-4.5 en P-4.6 zijn er stikstofverliescijfers per type opslag.

Let op: Voor dieren die nooit worden opgestald, worden geen stikstofverliezen in rekening gebracht en geldt dus het bruto-uitscheidingscijfer voor stikstof. Voor dieren die alleen in de weideperiode nooit in de stallen komen, wordt het stikstofverlies in rekening gebracht van het staltype waarin ze tijdens de winter verblijven.

Waar mogelijk wordt de informatie over de fractie vaste mest en vloeibare mest afgeleid uit het aangegeven staltype. Dit is het geval voor de diersoorten varkens en pluimvee. Echter voor de runderen, konijnen en nertsen moet de verdeling van de mestfracties wel opgevraagd worden. In het kader van administratieve vereenvoudiging is er bij deze dieren voor gekozen om het staltype niet meer op te vragen en af te leiden uit de verdeling van de mestfracties.

Mestuitscheidingscijfers

Om de mestproductie te kunnen berekenen, bepaalt het Mestdecreet dat u de uitscheidingscijfers per dier en per jaar moet aangeven. In principe kunt u voor elke diercategorie de forfaitaire uitscheidingscijfers toepassen. Voor varkens en pluimvee kunt u kiezen om niet de forfaitaire cijfers te gebruiken, maar om te werken met uitscheidingscijfers die afhankelijk zijn van het voederregime (nutriëntenbalansstelsel). Als u op al uw exploitaties samen 200 of meer andere varkens gehouden hebt in 2023, moet u voor alle varkenscategorieën een nutriëntenbalansstelsel toepassen. De forfaitaire uitscheidingscijfers toepassen is in dat geval niet toegelaten.

Forfaitaire uitscheidingscijfers

De forfaitaire uitscheidingscijfers staan in Tabel 7 (p. 68). Met die cijfers kunt u de bruto-productie van N en P₂O₅ op uw bedrijf bepalen (behalve voor varkens in bepaalde gevallen, zie rubriek Nutriëntenbalansstelsel, p. 23).

Nutriëntenbalansstelsel

REGRESSIERECHTE

Op basis van praktijktesten werd vastgesteld dat er, althans bij de gangbare voederregimes, een lineair verband is tussen de opname van ruw eiwit (RE) en fosfor (P) en de uitscheiding van N en P₂O₅. Op basis van testen zijn regressierechten voor varkens en pluimvee opgesteld. Aan de hand van de verbruikte voeders en de regressierechte voor elke diercategorie worden de correcte uitscheidingscijfers berekend.

Diercategorie	P ₂ O ₅ -uitscheiding (kg/dier,jaar)	N-uitscheiding (kg/dier,jaar)
biggen met een gewicht van 7 tot 20 kg	$Y = 1,6516 X - 0,8187$	$Y = 0,0996 X - 1,3218$
Beren	$Y = 2,2888 X - 2,5326$	$Y = 0,1599 X - 5,5152$
zeugen, inclusief biggen met een gewicht kleiner dan 7 kg	$Y = 2,2888 X - 2,5326$	$Y = 0,1599 X - 5,5152$

andere varkens van 20 tot 110 kg	$Y = 2,0368 X - 2,2347$	$Y = 0,1347 X - 4,4181$
andere varkens van 110 kg en meer	$Y = 2,2888 X - 2,5326$	$Y = 0,1599 X - 5,5152$
legrassen: legkippen	$Y = 2,2254 X - 0,0606$	$Y = 0,1496 X - 0,2455$
legrassen: (groot)ouderdieren	$Y = 2,2606 X - 0,0587$	$Y = 0,1548 X - 0,2305$
legrassen: opfokpoeljen van legkippen	$Y = 2,2277 X - 0,0512$	$Y = 0,1492 X - 0,1149$
vleesrassen: slachtkuikens	$Y = 2,3340 X - 0,1960$	$Y = 0,1541 X - 0,5283$
vleesrassen: slachtkuikenouderdieren	$Y = 2,2606 X - 0,0587$	$Y = 0,1517 X - 0,1918$
vleesrassen: opfokpoeljen van slachtkuikenouderdieren	$Y = 2,2152 X - 0,0770$	$Y = 0,1571 X - 0,1705$

Tabel 2: regressierechten

waarbij:

- ⇒ Y = de productie (in kg) van respectievelijk P₂O₅ en N per dier en per jaar.
- ⇒ X = het verbruik (in kg) van respectievelijk fosfor (P) en ruw eiwit (RE) per dier en per jaar.

Het verbruik in kg (X) van respectievelijk P (X_P) en ruw eiwit (X_{RE}) per dier per jaar wordt berekend door het totale verbruik van P en ruw eiwit in het jaar te delen door de gemiddelde veebezetting.

$$\begin{aligned}
 & \text{"het totale voederverbruik van P en ruw eiwit in het jaar} \\
 & = \text{beginvoorraad voeders of grondstoffen " (uitgedrukt in kg P en kg ruw eiwit")"} \\
 & + \text{hoeveelheid aangekocht voeders " (uitgedrukt in kg P en kg ruw eiwit")"} \\
 & + \text{hoeveelheid op het bedrijf geproduceerde voeders " (uitgedrukt in kg P en kg ruw eiwit")"} \\
 & - \text{eindvoorraad voeders of grondstoffen " (uitgedrukt in kg P en kg ruw eiwit")"}
 \end{aligned}$$

Voor elke diercategorie waarvoor u regressie toepast, moet u een bijlage opladen. U voegt per diercategorie het voederregister bij uw aangifte. Als u er voor kiest zelf de uitscheidingscijfers per dier aan te geven, in plaats van de hoeveelheid ruw eiwit en fosfor in het voeder per diercategorie of combinatie van diercategorieën, dan moet u ook de berekening van die uitscheidingscijfers toevoegen. Zeugen, beren en andere varkens van meer dan 110 kg kunnen als één groep beschouwd worden.

Volgende bijlagen voegt u toe:

- U voegt per diercategorie het voederregister bij uw aangifte. Het voederregister (Figuur 1 op pagina 16) vermeldt per diercategorie de volgende gegevens:
 - begin- en eindstock;
 - per datum van levering in chronologische volgorde: de naam, hoeveelheid (ton) en samenstelling (kg P/ton) en (kg RE/ton) van het voeder, ook voor de ruwe voeders;
 - de eigen geproduceerde granen die gevoederd worden bij het kernvoeder: bij elke levering van kernvoeder moet naast het kernvoeder de hoeveelheid graan (CCM³, tarwe, gerst) vermeld worden. De samenstelling van de granen (P en RE) kan bepaald worden via analyse. Als er geen analyse is, past de Mestbank forfaitaire waarden toe;
 - de eigen geproduceerde voeders die gevoederd worden (als u zelfmenger bent);
 - het totale verbruik per diercategorie van P (in kg) en RE (in kg) voor het volledige productiejaar.
In het voederregister worden **alle voeders** geregistreerd die aan een bepaalde diercategorie gevoederd worden.

³ Corn Cob Mix

- Geeft u zelf uitgerekenende uitscheidingscijfers aan: de berekening van de uitscheidingscijfers:
 - de berekening van het verbruik van respectievelijk fosfor (X_p) en ruw eiwit (X_{RE}) per dier en per jaar;
 - de toepassing van de regressieformule en de berekende uitscheidingscijfers.

LET OP: ALS DE BEREKENDE N-UITSCHEIDING, VERMINDERD MET HET STIKSTOFVERLIES, KLEINER IS DAN 25 % VAN DE FORFAITAIRE N-UITSCHEIDING, DAN WORDT DE N-UITSCHEIDING IN DE MESTBALANS OPGETROKKEN TOT 25% VAN DE FORFAITAIRE N-UITSCHEIDING.

Voorbeeld: De regressieberekening voor vleesvarkens resulteert in een bruto-uitscheiding van 4,74 kg N. De vleesvarkens worden in traditionele stal met mengmest gehouden.

Aangezien de vleesvarkens in een traditionele stal met mengmest gehouden worden, bedraagt het stikstofverlies 2,95 kg N (zie p. 72). De netto-N bedraagt dus 1,79 kg netto-N (4,74 kg N - 2,95 kg N). De forfaitaire N-uitscheiding van vleesvarkens bedraagt 12,26 kg N (zie p. 69). Aangezien de netto-N (1,79 kg netto-N) lager is dan 25% van de forfaitaire N-uitscheiding (25% van 12,26 kg N = 3,065 kg N), wordt er in de mestbalans gerekend met 3,065 i.p.v. 1,79 kg netto-N per vleesvarken.

Periode 01/01/2023 tot 31/12/2023		Diercategorie andere varkens 20-110 kg				
Datum levering	Voertype handelsnaam	P kg/ton	RE kg/ton	kg voer per levering	kg fosfor per levering	kg ruw eiwit per levering
Beginstock 1/1/2023	starter laag fosfor	4,4	160,0	65.000,0	286,00	10.400,0
14/01/2023	starter laag fosfor	4,4	160,0	60.200,0	264,90	9.632,0
22/01/2023	loopvarkens spec laag fosfor	3,8	150,0	30.000,0	114,00	4.500,0
12/02/2023	groeimeel laag fosfor voeder	4,5	155,0	140.400,0	631,80	21.762,0
7/05/2023	starter laag fosfor	4,4	160,0	40.000,0	176,00	6.400,0
14/05/2023	groeimeel laag fosfor voeder	4,2	155,0	30.600,0	128,50	4.743,0
26/05/2023	finistart laag fosfor voeder	4,3	170,0	59.800,0	257,10	10.166,0
14/06/2023	starter laag fosfor	4,4	160,0	81.200,0	357,30	12.992,0
26/08/2023	groeimeel laag fosfor voeder	4,2	155,0	122.800,0	515,80	19.034,0
21/09/2023	starter laag fosfor	4,4	160,0	25.200,0	110,90	4.032,0
15/11/2023	groeimeel laag fosfor voeder	4,2	155,0	100.400,0	421,70	15.562,0
5/12/2023	kern a (60/40)	12	172,0	18.000,0	216,00	3.096,0
	CCM	2,1	65,0	12.000,0	25,20	780,0
21/12/2023	groeimeel laag fosfor voeder	4,2	155,0	80.400,0	337,70	12.462,0
29/12/2023	groeimeel laag fosfor voeder	4,2	155,0	81.200,0	341,00	12.586,0
Eindstock 31/12/2023	groeimeel laag fosfor voeder	4,2	155,0	70.000,0	294,00	10.850,0
TOTAAL VOEDERVERBRUIK ANDERE VARKENS 20_110 KG				877.200,0	3.889,90	137.297,0

Figuur 1: voorbeeld voederregister

ANDERE VOEDERS OF VOEDERTECHNIKEN

Als u gebruikmaakt van het nutriëntenbalansstelsel van het type andere voeders of voedertechnieken, berekent u uw reële uitscheidingscijfers op basis van een volledige input-/outputbalans van uw inrichting. Wie met dat stelsel wilt starten moet dat vooraf bij de Mestbank aanvragen met een onderbouwing van de aanvraag. Als u in 2024 gebruik wilt maken van het nutriëntenbalansstelsel van het type andere voeders of voedertechnieken, dan kunt u dit aanduiden bij hoofdvraag 2 van de digitale aangifte 'Dieren', deelvraag 7 'Andere voeders of voedertechnieken' (p. 29).

De berekeningen van de uitscheidingscijfers zijn als volgt:

- De input van N en P₂O₅ wordt bepaald met een begininventaris van N en P₂O₅ op 1 januari (onder de vorm van voeders, dieren, strooisel, ...) en de aanvoer van N en P₂O₅ tijdens het jaar ook onder de vorm van voeders, dieren, strooisel, ...
- De output wordt bepaald met de afvoer van N en P₂O₅ (onder de vorm van levende dieren, dode dieren, voeders,...) en met de eindinventaris van N en P₂O₅ op 31 december onder de vorm van aanwezige voeders, dieren,...
- Het verschil tussen input en output geeft de hoeveelheid N en P₂O₅ die op het bedrijf onder de vorm van mest wordt geproduceerd. Hieruit kunnen dan uitscheidingscijfers per dier en per jaar worden bepaald.

Zowel voor de stikstof- en fosfaatinhoud van de dieren, als voor de voeders worden specifieke coëfficiënten gebruikt. Die coëfficiënten kunnen worden aangevraagd bij de Mestbank. Bij de aangifte moet de volledige balansberekening van de nutriënten en de berekening van de uitscheidingscijfers gevoegd worden.

LET OP: ALS DE BEREKENDE N-UITSCHEIDING, VERMINDERD MET HET STIKSTOFVERLIES, KLEINER IS DAN 25 % VAN DE FORFAITAIRE N-UITSCHEIDING, DAN WORDT DE N-UITSCHEIDING IN DE MESTBALANS OPGETROKKEN TOT 25% VAN DE FORFAITAIRE N-UITSCHEIDING.

Rundvee

Hebt u runderen gehouden?

Gemiddelde veebezetting

In de kolom 'Veebezetting' is de gemiddelde rundveebezetting automatisch ingevuld. De berekening van de gemiddelde veebezetting van runderen gebeurt op basis van de DGZ-gegevens (Dierengezondheidszorg Vlaanderen).

Begin januari 2024 ontvangt de Mestbank de definitieve rundveegegevens van DGZ waarmee de definitieve gemiddelde rundveebezetting wordt berekend. Zo worden onder andere het rastype⁴, de geboortedatum, de kalfdatum en de vertrekdatum doorgegeven. Alle runderen van het rastype 1 en 3 op een bedrijf met melkgift, worden beschouwd als melkvee. Alle runderen van het type 2, of van het type 1 of 3 op een bedrijf zonder melkgift worden beschouwd als mestvee. Als een rund van type 1 aangekocht wordt door een bedrijf zonder melkgift in het vorige productiejaar, wordt dat rund bij de omrekening van de DGZ-gegevens automatisch als een zoogkoe aanzien, vermits de melkkoecategorie berekend wordt op basis van de melkgift van het vorige productiejaar⁵.

Op basis van de informatie van DGZ berekent de Mestbank van ieder rund dat tijdens het productiejaar op uw bedrijf verbleef, het aantal dagen dat het tot een bepaalde categorie behoorde. Achteraan in de bijlage Verklarende woordenlijst (p. 77) staat de verklaring van elke rundveecategorie, bepaald op basis van de DGZ-gegevens. Om de jaarlijkse gemiddelde veebezetting te berekenen, worden per categorie alle dagen opgeteld, en gedeeld door het aantal dagen van het betreffende productiejaar.

Een voorbeeld van een berekening van de gemiddelde veebezetting kunt u terugvinden op www.vlm.be. Klik bij 'Waterkwaliteit' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u door naar Land- en tuinbouwers > Mest: Dierlijke productie > Bepaling van de gemiddelde rundveebezetting.

U kunt deze gemiddelde veebezetting raadplegen op het Mestbankloket, in uw aangifte of onder de rubriek Veebezetting. U kunt het overzicht ook altijd opvragen bij de Mestbank.

⁴ Het is bij de geboorte van uw kalf dat u aan DGZ het rastype hebt doorgegeven. Er zijn drie rastypes: type 1: melkvee, type 2: mestvee, type 3: dubbeldoel. Dit type blijft het rund behouden tot de slachtdatum. Het rastype kunt u niet wijzigen.

⁵ Zie verder in de rubriek over Melk geproduceerd op uw bedrijf (alle exploitaties) inclusief thuisverkoop op p.21.

Aangepaste veebezetting

In de kolom 'Aangepaste veebezetting' kunt u de definitieve bezetting nog aanpassen. De veebezetting wijzigen doet u als volgt:

1. Beantwoord de vraag 'Wilt u iets wijzigen aan de voorgestelde gemiddelde veebezetting?' met 'JA'
2. Kies een reden waarom u wilt afwijken van de veebezetting
3. Pas de gemiddelde veebezetting aan in de kolom 'Aangepaste veebezetting'

Voor de volgende situaties kunt u aanpassingen doen:

Verschuiving tussen melkkoe-zoogkoe-ander rund

Een melkkoe of zoogkoe (zie bijlage Verklarende woordenlijst op p. 77) wordt als melkkoe of zoogkoe meegerekend tot 12 maanden na de laatste kalving. Als u eerder beslist om uw melkkoe of zoogkoe af te mesten, dan kunt u een aanpassing van uw berekende gemiddelde veebezetting aanvragen en de melkkoe of zoogkoe vanaf de laatste kalving verschuiven naar ander rund. Het totaal aantal volwassen runderen blijft behouden. U geeft de verschuiving aan in de kolom 'Aangepaste veebezetting'. De Mestbank kan steeds een onderbouwing van uw aangepaste veebezetting opvragen.

Opsplitsen over uw verschillende exploitaties

Als uw beslagnummer dieren omvat van verschillende rundvee-exploitaties dan moet u de gemiddelde veebezetting zelf opsplitsen over die verschillende exploitaties. Als u dit niet doet, zal uw volledige gemiddelde rundveebezetting in rekening gebracht worden bij elk van uw exploitaties. U geeft de opsplitsing aan in de kolom 'Aangepaste veebezetting'.

Overname van een exploitatie in de loop van het jaar 2023

Als u een exploitatie hebt overgelaten of overgenomen, dan moet u de runderen opsplitsen tussen de overlater en de overnemer. Hou daarbij rekening met uw NER's of de datum van NER-overdracht. U geeft de opsplitsing aan in de kolom 'Aangepaste veebezetting'. Ga in de rubriek Melk geproduceerd op uw bedrijf (alle exploitaties) inclusief thuisverkoop op p. 20 ook na of u geen afwijking moet vragen van de standaardberekening voor uw mestuitscheidingscijfers.

Effectieve bezetting

De kolom 'Effectieve bezetting' wordt automatisch ingevuld. Deze kolom toont de dierlijke bezetting waarmee gerekend wordt in uw mestbalans. Hierbij wordt er automatisch rekening gehouden met eventuele begrazing van eigen runderen op eigen gronden buiten het Vlaamse Gewest waarvoor u een vermindering van de gemiddelde veebezetting aanvraagt (zie rubriek Vermindering gemiddelde veebezetting buiten Vlaams Gewest p. 47). Deze begrazing kunt u aangeven bij hoofdvraag 3 van de digitale aangifte 'Meststoffen', deelvraag 6 'Gebruik van dierlijke mest op eigen gronden buiten Vlaanderen' (p. 43). Het is dus niet de bedoeling om de vermindering van de bezetting wegens begrazing buiten Vlaanderen zelf door te rekenen in de 'Aangepaste veebezetting'.

Standplaatsen

In het aangifteloket is het aantal standplaatsen al voorgesteld op basis van uw aangifte van het vorige productiejaar. Op die manier moet u die gegevens in de digitale aangifte alleen nog verbeteren als die gegevens in het productiejaar 2023 gewijzigd zijn.

Procentuele verdeling van de mestproductie

In de kolom ‘% Vloeibare mest’ vult u per diercategorie in welke fractie van de mest geproduceerd is als vloeibare mest, uitgedrukt in procent. De fractie vaste mest wordt automatisch berekend op basis van het ingevulde percentage vloeibare mest.

Het percentage vloeibare en vaste mest wordt bepaald door het staltype waarin de dieren gehouden worden en is een inschatting van de verdeling van de mestproductie in beide fracties. In de volgende tabel wordt een indicatie gegeven van de verdeling voor enkele veelvoorkomende staltypes. Dit percentage kunt u naargelang de dieren in meerdere staltypes gehouden worden, aanpassen, zodat uw specifieke bedrijfssituatie het best wordt benaderd.

omschrijving van het staltype	verdeling van de mestproductie (som = 100%)	
	% vaste mest	% vloeibare mest
Vervangingsvee/jongvee		
Eenlingboxen, kalverhutten, iglo's	100	0
Groepshutten	100	0
Volledig ingestrooide groepshokken (evt. uitgevoerd als hellingsstal)	100	0
Roosterstal met een (diepe) ligruimte (ruim ingestrooid)	50 – 100	0 - 50
Ligboxenstallen met diep ingestrooide ligruimte	50 – 100	0 - 50
Ligboxenstallen met verhoogde, licht ingestrooide ligruimte	50 – 100	0 - 50
Volroosterstal	0	100
Melkkoeien		
Ligboxenstallen	0	100
Bindstallen met rooster	0	100
Bindstallen volledig ingestrooid	100	0
Gedeeltelijk ingestrooide (loop)stal (ingestrooide ligruimte, afzonderlijke loop- en eetruimte met dichte vloer evt. met mestschuif of rooster)	50 - 100	0 - 50
Zoogkoeien		
Bindstallen volledig ingestrooid	100	0
Bindstallen met rooster	0	100
Volledig ingestrooide stal, hellingsstal, potstal (zelfde ruimte doet dienst als ligruimte én als loop- en eetruimte)	100	0
Gedeeltelijk ingestrooide (loop)stal (ingestrooide ligruimte, afzonderlijke loop- en eetruimte met dichte vloer evt. met mestschuif of rooster)	50 - 100	0 - 50

Tabel 3: indicatieve verdeling van de fracties vaste en vloeibare mest in enkele veel voorkomende types runderstallen

Op basis van de fracties vloeibare en vaste mest wordt vervolgens bepaald met welk stikstofverliescijfer rekening gehouden wordt. Voor de verschillende diercategorieën van de diersoort 'rundvee', met uitzondering van mestkalveren, worden de stikstofverliezen uitgedrukt als een percentage van de uitscheidingsnormen per dier en per jaar. De dieren worden ingedeeld in één van de volgende drie verliespercentages:

- Diercategorieën met mestproductie van 90% vloeibare mest of meer: stikstofverlies van 10%
- Diercategorieën met mestproductie van meer dan 10%, maar minder dan 90% vloeibare mest: stikstofverlies van 15%
- Diercategorieën met mestproductie van 10% of minder vloeibare mest: stikstofverlies van 20%
- Mestkalveren (ongeacht het staltype): stikstofverlies van 2,29 kg N/dier, jaar

Voorbeeld:

Een melkveehouder heeft een gemiddelde veebezetting van 104 melkkoeien, 46 stuks jongvee jonger dan 1 jaar, 50 stuks jongvee van 1 tot 2 jaar en 6 andere runderen. De melkkoeien worden gehouden in een ligboxenstal en de andere runderen in een volledig ingestrooide bindstal. Het jongvee blijft na de geboorte 3 weken in een kalverhut waarna ze tot de leeftijd van 6 maanden in volledig ingestrooide groepshokken worden gehouden. Vanaf de leeftijd van 6 maanden staan de dieren in een ligboxenstal.

Uit het staltype van de melkkoeien volgt dat deze dieren 100% vloeibare mest produceren. Ook het jongvee van 1 tot 2 jaar produceert alleen vloeibare mest. De andere runderen staan allemaal op stro, zodat er 100% vaste mest wordt geproduceerd. Voor het jongvee jonger dan 1 jaar is de berekening iets anders: gedurende de eerste 6 maanden staan de dieren op stro, waarna ze naar een ligboxenstal verhuizen. De verdeling van de fractie vloeibare mest en vaste mest bedraagt dus 50% -50%. De stikstofverliezen die in rekening worden gebracht zijn:

- Vervangingvee jonger dan 1 jaar: 15%
- Vervangingsvee van 1 tot 2 jaar: 10%
- Melkkoeien: 10%
- Andere runderen: 20%

Melk geproduceerd op uw bedrijf (alle exploitaties) inclusief thuisverkoop

Voor alle runderen gelden forfaitaire uitscheidingscijfers. Bijgevolg moet u geen mestuitscheidingscijfers voor runderen opgeven. De forfaitaire uitscheidingscijfers worden weergegeven in Tabel 7 (p. 68).

Voor melkkoeien worden de uitscheidingscijfers bepaald aan de hand van de gemiddelde melkgift per melkkoe op het bedrijf in het vorige productiejaar. Sinds afschaffing van het melkquotum krijgt de Mestbank niet meer alle gegevens over melkleveringen en thuisverkoop van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij. Bijgevolg wordt de melkproductie opgevraagd via de Mestbankaangifte. In de Mestbankaangifte productiejaar 2023 wordt de **melkproductie 2023** opgevraagd. De melkproductie 2023 zal, samen met het gemiddeld aantal melkkoeien in 2023, gebruikt worden om de **melkproductie categorie 2024** te bepalen.

De jaarlijkse melkproductie wordt bepaald door de som te nemen van alle maandelijks melkleveringen en de thuisverkoop van één kalenderjaar (van januari tot en met december).

LET OP: ALS ER OP EEN BEPAALDE EXPLOITATIE MELKVEE WORDT AANGEGEVEN, DAN MOET OP DEZE AANGIFTE DE TOTALE MELKPRODUCTIE OP HET BEDRIJF (ALLE EXPLOITATIES) AANGEGEVEN WORDEN, INCLUSIEF THUISVERKOOP.

Als een landbouwer meerdere exploitaties met melkvee heeft, dan wordt de aangegeven melkproductie bij één exploitatie, ook getoond bij de andere exploitaties met melkvee. Zolang er nog geen aangifte met melkvee definitief werd doorgestuurd, kan de melkproductie nog aangepast worden. Echter, zodra er een aangifte met melkvee definitief werd doorgestuurd, is de melkproductie op bedrijfsniveau definitief, en kan deze dus niet meer aangepast worden via de aangifte van een andere exploitatie.

De **melkproductie categorie 2023** wordt bepaald op basis van de **melkproductie 2022** en het gemiddeld aantal melkkoeien in 2022, zoals aangegeven in de Mestbankaangifte productiejaar 2022. Daardoor kan de Mestbank geen melkkoecategorie bepalen voor de starters en in het geval van een overname op 1 januari, of een overname in de loop van het jaar, waarbij geen globale mestbalans is aangevraagd. Er is in die gevallen immers geen melkgift gekend voor het vorige productiejaar. De uitscheiding van de melkkoeien wordt dan berekend volgens de uitscheidingscijfers voor de hoogste categorie melkkoeien.

Bent u in een van die gevallen? Dan moet u, om te komen tot een correcte berekening van uw bedrijfsbalans, een afwijking vragen om de productielasse van uw melkkoeien in 2023 te berekenen op basis van uw melkgift en aantal dieren van 2023. U kunt die afwijking aanvragen door de vraag 'Vraagt u een afwijking om de productielasse van uw melkkoeien in 2023 te berekenen op basis van uw melkgift en aantal dieren van 2023?' met 'ja' te beantwoorden. Duid ook de reden aan waarom u de afwijking aanvraagt. De afwijking kan aangevraagd worden in de volgende gevallen:

- starters;
- een overname op 1 januari;
- een overname in de loop van het jaar, waarbij geen globale mestbalans is aangevraagd;
- situaties van overmacht.

Meer informatie over de bepaling van uw melkkoecategorie vindt u op www.vlm.be; klik bij 'Waterkwaliteit' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u door naar Land- en tuinbouwers > Mest: Dierlijke productie > Berekening van de netto-uitscheiding van runderen. Een schematisch overzicht van de bepaling van de productielasse van melkkoeien bij overname vindt u onder de rubriek Dierlijke productie > Berekening van de productielassen voor melkkoeien bij een overname.

Varkens

Hebt u varkens gehouden?

Staltype

Bij de varkens onderscheiden we traditionele en emissiearme stallen. In de omgevingsvergunningsbeslissing vindt u terug over welk staltype u beschikt. In de bijlage Verklarende woordenlijst - Stallen (p. 79) vindt u ook een volledig overzicht van staltypes met een omschrijving.

LET OP: EEN STAL MET LUCHTWASSER WORDT BINNEN HET MESTDECREET NOG ALTIJD BESCHOUWD ALS TRADITIONELE STAL.

Een luchtwasser verhindert namelijk de emissie van de stikstof uit de opslag niet, maar vangt wel de stikstofemissie op in de vorm van ammoniak. Emissiearme stallen daarentegen, zijn stallen die door bouwtechnische ingrepen ervoor zorgen dat meer stikstof in de opslag blijft. Dat kan door bv. schuine wanden te plaatsen.

Uit de verdeling van de veebezetting over deze staltypes kunnen de mestfracties (vloeibaar vs. vast) afgeleid worden.

Per staltype en diercategorie wordt daarnaast ook een vast stikstofverlies in rekening gebracht. Die cijfers vindt u in de bijlage Stikstofverliezen (p.72).

Traditionele stal

Bij de traditionele stal onderscheiden we volgende staltypes:

- Traditionele stal met mengmest: die stallen staan niet op de lijst van emissiearme stallen⁶ en zijn niet volledig ingestrooid. Meest voorkomend is roostervloer.
- Traditionele stal met stalmest: die stallen staan niet op de lijst van emissiearme stallen en zijn volledig ingestrooid.

In de kolom 'Staltype' kunt u via een valmenu verschillende staltypes kiezen. Als u een traditionele stal hebt, kiest u het staltype met de juiste mestvorm. Is uw traditionele stal uitgerust met een luchtwassysteem, selecteer dan de combinatie van het juiste S-nummer en de juiste mestvorm. Een overzicht van de mogelijke S-nummers met omschrijving vindt u in de bijlage Verklarende woordenlijst - Stallen (p. 79). Als u de dieren van een diercategorie in meer dan één staltype houdt, kunt u staltypes toevoegen via het "+"-teken.

Emissiearme stal

Bij de emissiearme stal onderscheiden we volgende staltypes:

- Emissiearme stal met mengmest: die stallen staan op de lijst van emissiearme stallen en minder dan 25 % van de geproduceerde mest is stalmest.
- Emissiearme stal met stalmest: die stallen staan op de lijst van emissiearme stallen en minstens 25 % van de geproduceerde mest is stalmest.

Selecteer het V-nummer van de betreffende emissiearme stal. U vindt het V-nummer in uw omgevingsvergunning. In de bijlage Verklarende woordenlijst - Stallen (p. 79) vindt u voor de verschillende V-nummers een omschrijving die u kan helpen het V-nummer te bepalen. Als u de dieren van een diercategorie in meer dan één staltype houdt, kunt u staltypes toevoegen via het "+"-teken.

VOOR VLEESVARKENS WERD EEN NIEUW STALTYPE TOEGEVOEGD, NAMELIJK STALTYPE V-4.7 IN COMBINATIE MET BIOLOGISCHE WASSER (V-4.7 + S1).

Gemiddelde veebezetting

In de kolom 'Gemiddelde bezetting' vult u de gemiddelde veebezetting van uw varkens in per staltype. Dat doet u per diercategorie. Raadpleeg hiervoor uw desbetreffend register van de dierlijke productie waar u in 2023 uw veebezetting invulde. Bereken uw gemiddelde veebezetting zoals onder de rubriek Gemiddelde veebezetting op p. 11 uitgelegd.

⁶ Die lijst staat op de site www.vlm.be. Er wordt in deze lijst een onderscheid gemaakt per diersoort. Alle soorten stallen worden hier uitgebreid toegelicht. Klik bij 'Waterkwaliteit' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u door naar Land- en Tuinbouwers > Mest: Emissiereducerende maatregelen voor de veeteelt > AEA-lijst).

varkensgegevens, zodra u het NUB-stelsel 'regressierechte' gekozen hebt. De kolommen 'kg rE' en 'kg P' verdwijnen dan.

Mestscheidingscijfers

De kolommen 'Kg N/dier' en 'Kg P₂O₅/dier' worden automatisch ingevuld, afhankelijk van het gekozen NUB-stelsel. Alleen als u kiest voor het NUB-stelsel 'andere voeders of voedertechnieken', of als u bij het NUB-stelsel 'regressierechte' hier uitdrukkelijk voor gekozen hebt, moet u deze kolom nog zelf invullen.

Verplichte bijlagen

De kolom 'Bijlagen' geeft een overzicht van de bijlagen die u moet opladen. De bijlagen die u moet toevoegen zijn afhankelijk van het gekozen NUB-stelsel. Als u kiest voor de forfaitaire uitscheidingscijfers, dan moet u geen bijlagen toevoegen.

Als u kiest voor de regressierechte, dan vindt u de bijlagen terug onder de rubriek Regressierechte op p.13. De nodige bijlagen voor andere voeders of voedertechnieken vindt u terug onder de rubriek Andere voeders of voedertechnieken op p.16.

Pluimvee

Hebt u pluimvee gehouden?

Staltype

Voor de bepaling van de netto-uitscheiding bij het pluimvee wordt voor **de legrassen en de vleesrassen** het staltype opgevraagd. Bij de legrassen en vleesrassen onderscheiden we emissiearme stallen en overige staltypes. In geval van emissiearme stallen selecteert u het P-nummer van de betreffende stal. Het staltype waarover u beschikt, vindt u terug in uw omgevingsvergunningbeslissing. In de bijlage Verklarende woordenlijst - Stallen op p. 79 vindt u voor de verschillende P-nummers een omschrijving die u kan helpen het P-nummer te bepalen. Als u de dieren van een diercategorie in meer dan één staltype houdt, kunt u staltype(s) toevoegen via het "+"-teken en vult u telkens bijhorende standplaatsen en bezetting in. Per staltype wordt er een vast emissiecijfer in rekening gebracht. Voor legrassen die gehouden worden in staltypes P-2.1, P-3.1, P-4.3, P-4.4, P-4.5 en P-4.6 zijn er stikstofverliescijfers per type opslag.

Voor de diersoorten **kalkoenen, struisvogels en ander pluimvee** wordt met een vast stikstofverliescijfer gerekend, ongeacht het staltype waarin deze dieren gehouden worden.

Hoeveel stikstofverlies er wordt afgetrokken per diercategorie en per staltype/opslagtype vindt u in de bijlage Stikstofverliezen achteraan in deze toelichting (p.72).

Een verdeling van de verschillende mestfracties is voor het pluimvee niet nodig omdat alle mest die geproduceerd wordt, kan beschouwd worden als vaste mest.

Opslagtype

Voor **legrassen** die gehouden worden in staltypes **P-2.1, P-3.1, P-4.3, P-4.4, P-4.5 en P-4.6**, moet u het opslagtype vermelden. In de kolom 'Opslagtype' duidt u één van volgende mogelijkheden aan:

- Directe afvoer of max. 2 weken in gesloten mestopslag of afgedekte container;
- Meer dan 2 weken in gesloten mestopslag of afgedekte container;

Als u kiest voor de regressierechte, dan vindt u de bijlagen terug onder de rubriek Regressierechte op p.13. De nodige bijlagen voor andere voeders of voedertechnieken vindt u terug onder de rubriek Andere voeders of voedertechnieken op p.16.

Paarden en pony's

Hebt u paarden gehouden?

Gemiddelde veebezetting

In de kolom 'Veebezetting' vult u de gemiddelde veebezetting van uw paarden en pony's in. Raadpleeg hiervoor uw register van de dierlijke productie 2023 en bereken uw gemiddelde veebezetting zoals onder de rubriek Gemiddelde veebezetting (p.11) uitgelegd. Hou bij overname rekening met de datum van overname of overdracht van NER's.

Trekpaarden vallen onder de categorie van paarden van meer dan 600 kg, renpaarden vallen onder de categorie van paarden en pony's van 200 tot 600 kg en veulens en pony's vallen onder de categorie van paarden en pony's van minder dan 200 kg.

Effectieve bezetting

De kolom 'Effectieve bezetting' wordt automatisch ingevuld. Deze kolom toont de dierlijke bezetting waarmee gerekend wordt in uw mestbalans. Hierbij wordt er automatisch rekening gehouden met eventuele begrazing van eigen paarden op eigen gronden buiten het Vlaamse Gewest waarvoor u een vermindering van de gemiddelde veebezetting aanvraagt. Deze begrazing kunt u aangeven bij hoofdvraag 3 van de digitale aangifte 'Meststoffen', deelvraag 6 'Gebruik van dierlijke mest op eigen gronden buiten Vlaanderen' (p. 43). Het is dus niet de bedoeling om de vermindering van de bezetting wegens begrazing buiten Vlaanderen zelf door te rekenen in de 'Veebezetting'.

Standplaatsen

In het online aangifteloket is het aantal standplaatsen al voorgesteld op basis van uw aangifte van het vorige productiejaar. Op die manier moet u die gegevens in de digitale aangifte alleen nog verbeteren als die gegevens in het productiejaar 2023 gewijzigd zijn.

Procentuele verdeling van de mestproductie

Voor paarden en pony's hoeft u geen procentuele stalbezetting aan te geven vermits de stikstofverliezen onafhankelijk van het staltype worden berekend. In de bijlage Stikstofverliezen achteraan in deze toelichting (p.72) vindt u per diercategorie de waarde van het vaste stikstofverlies dat in rekening wordt gebracht.

In navolging van de praktijk wordt voor paarden en pony's automatisch 100% vaste mest gerekend.

Mestuitscheidingscijfers

Het Mestdecreet bepaalt dat de mestproductie van paarden en pony's bepaald wordt op basis van de forfaitaire uitscheidingscijfers per dier en per jaar. Aangezien deze cijfers vastgelegd zijn, hoeft u geen mestuitscheidingscijfers in te vullen. U vindt de forfaitaire uitscheidingscijfers in Tabel 7 p. 68.

Andere diersoorten

Hebt u andere diersoorten gehouden?

Gemiddelde veebezetting

In de kolom 'Veebezetting' vult u de gemiddelde veebezetting van de andere dieren in, namelijk konijnen, geiten, schapen, nertsen, buffels, reebokken en herten. Raadpleeg hiervoor uw register van de dierlijke productie 2023 en bereken uw gemiddelde veebezetting zoals onder de rubriek Gemiddelde veebezetting (p.11) uitgelegd. Hou bij overname rekening met de datum van overname of overdracht van NER's.

De laatste drie diercategorieën worden in het kader van de gegevensuitwisseling met de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) opgevraagd. De mestproductie van reebokken en herten wordt niet meegeteld bij de berekening van de dierlijke mestproductie op de exploitatie, en valt onder 'andere meststoffen' voor de bemesting van de gronden. De mestproductie van buffels zit vervat in uw mestproductie van runderen, berekend op basis van gegevens van Dierengezondheidszorg Vlaanderen.

Effectieve bezetting

De kolom 'Effectieve bezetting' wordt automatisch ingevuld. Deze kolom toont de dierlijke bezetting waarmee gerekend wordt in uw mestbalans. Hierbij wordt er automatisch rekening gehouden met eventuele begrazing van eigen geiten of schapen op eigen gronden buiten het Vlaamse Gewest waarvoor u een vermindering van de gemiddelde veebezetting aanvraagt. Deze begrazing kunt u aangeven bij hoofdvraag 3 van de digitale aangifte 'Meststoffen', deelvraag 6 'Gebruik van dierlijke mest op eigen gronden buiten Vlaanderen' (p. 43). Het is dus niet de bedoeling om de vermindering van de bezetting wegens begrazing buiten Vlaanderen zelf door te rekenen in de 'Veebezetting'.

Standplaatsen

In het aangifteloket is het aantal standplaatsen al voorgesteld op basis van uw aangifte van het vorige productiejaar. Op die manier moet u die gegevens in de digitale aangifte alleen nog verbeteren als die gegevens in het productiejaar 2023 gewijzigd zijn.

Procentuele verdeling van de mestproductie

Voor andere diersoorten (konijnen, nertsen, geiten en schapen) hoeft u geen procentuele stalbezetting aan te geven vermits de stikstofverliezen onafhankelijk van het staltype worden berekend. In de bijlage Stikstofverliezen achteraan in deze toelichting (p.72) vindt u per diercategorie de waarde van het vaste stikstofverlies dat in rekening wordt gebracht.

Voor **konijnen en nertsen** moet wel de verdeling van de mestfracties worden aangegeven in vaste mest en vloeibare mest. In de kolom '% Vaste mest' vult u per diercategorie in welke fractie van de mest geproduceerd is als vaste mest, uitgedrukt in percentage. De fractie vloeibare mest wordt automatisch verrekend op basis van het ingevulde percentage vaste mest. Voor **schapen en geiten** zal in de praktijk alleen vaste mest geproduceerd worden, zodat hier automatisch 100% vaste mest gerekend wordt.

Mestuitscheidingscijfers

Het Mestdecreet voorziet dat de mestproductie van andere diersoorten bepaald wordt op basis van de forfaitaire uitscheidingscijfers per dier en per jaar. Aangezien deze cijfers vastgelegd zijn, hoeft u geen mestuitscheidingscijfers in te vullen. U vindt de forfaitaire uitscheidingscijfers in Tabel 7 p. 68.

Bepaling van het aandeel beweiding bij graasdieren

Hebt u eigen dieren laten grazen op de weide?

Voor een correcte balansberekening in het systeem van werkzame stikstof moeten de landbouwers in hun bemesting rekening houden met de werkingscoëfficiënt van de gebruikte meststoffen. Naast de verdeling van de mestfracties die geproduceerd worden in de stal (zie p. 11), moet ook een verdeling gemaakt worden van de hoeveelheid mest die geproduceerd wordt in de stal en rechtstreeks op de weides terecht komt via beweiding. Bemesting via beweiding heeft immers een aparte werkingscoëfficiënt van 20% (zie Tabel 1, p. 12).

In de kolom ‘% beweiding’ vult u in hoeveel tijd de aangegeven graasdieren doorbrengen op de weide (uitgedrukt in percent). De tijd die de dieren op stal zitten wordt dan automatisch berekend. (het ganse jaar door 24u/dag buiten is dus 100% beweiding)

Voorbeeld 1:

Een melkveebedrijf laat de melkkoeien grazen van 1 april tot 16 oktober. Tijdens deze weideperiode worden de dieren 2 x per dag gedurende 3 uur opgestald om bij te voeren en te melken. Dit betekent dat de dieren gedurende 199 dagen 18 uur per dag in de weides lopen.

$$\text{Percentage beweiding} = \frac{\text{Aantal dagen beweiding} \times \text{aantal uren beweiding per dag/24}}{\text{aantal dagen aanwezig}} \times 100$$

$$= \frac{199 \times 18/24}{365} \times 100 = 40,89 \% \approx 41 \%$$

Het aandeel beweiding voor de melkkoeien bedraagt dus 41%, wat maakt dat het aandeel mestproductie in de stallen gelijk is aan 59%.

Als niet alle dieren van de diercategorie hetzelfde beweidingsregime volgen, dan:

- 1) bepaalt u per beweidingsregime het beweidingspercentage via bovenstaande formule
- 2) vermenigvuldigt u dit beweidingspercentage met het aandeel van de dieren waarvoor dit regime wordt toegepast
- 3) telt u deze resultaten op.

$$\frac{(\% \text{ beweidingsysteem 1} \times \text{gem. bezetting systeem 1}) + (\% \text{ beweidingsysteem 2} \times \text{gem. bezetting systeem 2}) + \dots}{\text{Gemiddelde bezetting diercategorie}}$$

(Zelfde begrazingsregime = zelfde aantal uren /dag en zelfde aantal dagen/jaar begrazen)

emissiereducerende maatregelen die effectief zijn bevonden, zijn opgenomen in de lijst van ammoniak-emissiereducerende maatregelen ([PAS-lijst](#)).

Enkel de toegepaste PAS-maatregel(en) worden opgevraagd. PAS-maatregel(en) die vergund zijn, maar nog niet in gebruik waren in 2023, moet u niet aangeven.

Als u de vraag 'Hebt u in 2023 een of meerdere emissiereducerende maatregelen, zoals vermeld in uw omgevingsvergunning, in het kader van PAS toegepast' met 'JA' beantwoordt, dan krijgt u in het detailscherm een overzicht van de al aangegeven runderen, varkens, pluimvee en geiten. Per diercategorie vindt u het aantal aangegeven dieren in de laatste kolom. Voor varkens en pluimvee wordt het aangegeven staltype, per diercategorie, getoond in de 2de kolom.

In de derde kolom duidt u de juiste **PAS-maatregel** aan. U vindt de PAS -maatregel(en) die op u van toepassing zijn terug in uw omgevingsvergunning. Als u een combinatie van PAS-maatregelen hebt toegepast, dan duidt u in kolom 3 de combinatie aan (bv. PAS V-4.2 en PAS V-4.5 5%).

In de voorlaatste kolom vult u de **gemiddelde bezetting** in waarvoor u de betreffende PAS-maatregel hebt toegepast in 2023. Als u per diercategorie meer dan één PAS-maatregel toepast, voegt u PAS-maatregel(en) toe via het "+"-teken.

Meststoffen

Hebt u in 2023 meststoffen (dierlijke, andere of kunstmeststoffen) opgeslagen of gebruikt ?

Algemeen

U beantwoordt hoofdvraag 3 van de digitale aangifte (Hebt u in 2023 meststoffen (dierlijke, andere of kunstmeststoffen) opgeslagen of gebruikt?) met 'JA' als er:

- Dierlijke meststoffen opgeslagen zijn op uw exploitatie, of op de kopakker, op 1 januari 2024
- Andere meststoffen opgeslagen zijn op uw exploitatie, of op de kopakker, op 1 januari 2024
- Kunstmeststoffen opgeslagen zijn op uw exploitatie op 1 januari 2024
- Door uzelf of door derden (bv. seizoenspachter, inschaarder, cultuurcontractant...) in 2023 kunstmest gebruikt werd op de landbouwgronden die u op 1.01.2023 in gebruik had in het Vlaamse Gewest
- Door uzelf of door derden (bv. seizoenspachter, inschaarder, cultuurcontractant...) in 2023 organische of organo-minerale meststoffen gebruikt werden op de landbouwgronden die u op 1.01.2023 in gebruik had in het Vlaamse Gewest
- Dierlijke mest, geproduceerd op uw exploitatie, gebruikt werd op eigen gronden buiten het Vlaamse Gewest (Brussel, Frankrijk of Wallonië) in 2023
- Eigen dieren van uw exploitatie op uw eigen gronden buiten Vlaanderen gegraasd hebben in 2023
- Dierlijke mest, geproduceerd op uw exploitatie buiten Vlaanderen (Brussel, Frankrijk of Wallonië), gebruikt werd op eigen gronden binnen het Vlaamse Gewest in 2023
- Eigen dieren van uw exploitatie gevestigd buiten het Vlaamse Gewest gegraasd hebben op uw eigen gronden binnen Vlaanderen in 2023

Iedere landbouwer moet een 'Keuze mest' maken. Dat betekent dat de landbouwer per mestsoort en per exploitatie één van volgende systemen moet kiezen om de mestsamenstelling van de geproduceerde mest te bepalen:

- forfaitaire mestsamenstelling
- mestsamenstelling op basis van regelmatige analyses

Via het Mestbankloket kunt u bij Aanvragen > Keuze mest, de keuze van 2023 raadplegen. Daarnaast kunt u daar ook uw 'Keuze mest' wijzigen voor 2024. Als u de 'Keuze mest' wilt wijzigen voor 2024, dan doet u dat voordat u uw eerste vracht mest afvoert en ten laatste op 15.02.2024. Meer informatie over de wetgeving over het gebruik van mestsamenstelling vindt u op www.vlm.be. Klik bij 'Waterkwaliteit' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u door naar Land- en tuinbouwers > Mest: Dierlijke productie > Mestsamenstellingen vanaf 2018.

De mestsoorten en samenstelling zijn in de digitale aangifte ingeladen op basis van 'keuze mest 2023'. U kunt slechts bijkomende mestsoorten toevoegen, als u daarvoor een reden opgeeft. De capaciteit die u in uw vorige aangifte aangaf, is al ingeladen in de digitale aangifte, voor zover die capaciteit éénduidig gelinkt kon worden aan de ingeladen mestsoort.

Wat als u geen 'Keuze mest' gemaakt had voor 2023?

Als u geen keuze gemaakt had voor 2023, maar wel dierlijke mest in opslag aangaf op uw vorige aangifte, dan zullen de mestsoorten die u in uw vorige aangifte aangaf, ingeladen zijn in de digitale aangifte, met als reden 'Eigen mest waarvoor geen keuze gemaakt in 2023'.

Als u geen keuze gemaakt had voor 2023, en geen dierlijke mest in opslag aangaf op uw vorige aangifte, dan zullen er geen mestsoorten ingeladen zijn in de digitale aangifte. In dit geval zult u de mestsoorten zelf moeten toevoegen via de knop 'Toevoegen' onder de tabel. In het detailscherm kiest u als reden 'Eigen mest waarvoor geen keuze gemaakt in 2023'.

Wat als u op 1 januari mest in opslag hebt, die u ontvangen hebt van derden?

Als u op 1 januari mest in opslag hebt, die u ontvangen hebt van derden, dan voegt u de betreffende mestsoort toe via de knop 'Toevoegen' onder de tabel. In het detailscherm kiest u als reden 'Ontvangen mest'.

Wat als u voor een bepaalde mestsoort een 'Keuze mest' hebt gemaakt, terwijl u deze mestsoort niet (meer) in opslag hebt op 1 januari?

Ingeladen mestsoorten die u niet in opslag hebt op 1 januari, kunt u verwijderen uit de aangifte via de iconen in de laatste kolom van de tabel.

Als u voor één of meerdere mestsoorten een 'Keuze mest' gemaakt hebt, maar geen enkele mestsoort in opslag hebt op 1 januari, dan beantwoordt u de vraag 'Is er op 1 januari 2024 dierlijke mest opgeslagen op uw exploitatie in het Vlaamse Gewest?' met 'NEE'.

Wat als u een ingeladen mestsoort verwijdert, terwijl u de mestsoort wel in opslag had op 1 januari?

Als u per ongeluk één of meerdere ingeladen mestsoorten verwijdert, dan kunt u de mestsoorten opnieuw inladen via de knop 'Opnieuw voorgedrukte gegevens opladen' boven de tabel. Wanneer u kiest om de voorgedrukte gegevens opnieuw op te laden, dan zullen alle bestaande opslaggegevens verwijderd worden, en krijgt u terug de oorspronkelijke inlading.

Meststof

De mestsoort is meestal ingevuld op basis van 'Keuze mest 2023'. Als u toch nog een mestsoort moet toevoegen (als u bv. geen (volledige) 'Keuze mest' hebt gemaakt, of als u mest ontvangen hebt van derden), dan kunt u via het valmenu de gewenste mestsoort kiezen. Door een zoekterm in te geven, beperkt u de lijst tot mestsoorten waarin die zoekterm voorkomt. Mocht u een mestsoort zoeken die u niet terugvindt in de keuzelijst, dan vindt u die wellicht wel in de 'Uitgebreide lijst', die u kunt openen door op deze knop te klikken. In de keuzelijst vindt u telkens de vorm en mestsoort.

Vaste mest kan de volgende **vormen** hebben: V = vaste mest, VV = vochtige vaste mest of VD = voorgedroogde mest. Vloeibare mest kan de volgende vormen hebben: G = gier of M = mengmest.

De verschillende ruwe, dierlijke **mestsoorten** vindt u in Tabel 8 (p. 70). Als u bijvoorbeeld zeugen hebt gehouden, is het belangrijk dat u ook de overeenkomstige zeugmest in opslag aangeeft.

Als u meerdere mestsoorten in eenzelfde kelder opslaat, of als u een mengeling van spuiwater en ruwe dierlijke mest opslaat, dan moet u gebruikmaken van de mestcodes vermeld in Tabel 4.

Mestcode	Naam	Mest type	Mestvorm
37	MENGELING	DIERLIJKE	GIER
38	MENGELING	DIERLIJKE	MENGMEST
39	MENGELING	DIERLIJKE	VASTE MEST
467	MENGELING DIERLIJKE EN SPUI BIOL WASSER	DIERLIJKE	VLOEIBARE MEST
667	MENGELING DIERLIJKE EN ANDERE MEST	DIERLIJKE	VASTE MEST
737	MENGELING DEROGATIEMEST	DIERLIJKE	GIER
738	MENGELING DEROGATIEMEST	DIERLIJKE	MENGMEST
739	MENGELING DEROGATIEMEST	DIERLIJKE	VASTE MEST
740	MENGELING DIERLIJKE EN SPUI CHEM WASSER	DIERLIJKE	VLOEIBARE MEST
741	MENGELING VARKENS EN SPUI CHEM WASSER	DIERLIJKE	VLOEIBARE MEST
742	MENGELING RUNDVEE EN SPUI CHEM WASSER	DIERLIJKE	VLOEIBARE MEST
743	MENGELING PLUIMVEE EN SPUI CHEM WASSER	DIERLIJKE	VLOEIBARE MEST
744	MENGELING VARKENS EN SPUI BIOL WASSER	DIERLIJKE	VLOEIBARE MEST
745	MENGELING RUNDVEE EN SPUI BIOLWASSER	DIERLIJKE	VLOEIBARE MEST
746	MENGELING PLUIMVEE EN SPUI BIOL WASSER	DIERLIJKE	VLOEIBARE MEST
747	MENGELING VARKENSMEST	DIERLIJKE	MENGMEST
748	MENGELING VARKENSMEST EN RUNDVEEMEST	DIERLIJKE	MENGMEST

Tabel 4: Mestcodes mengelingen

Capaciteit (in m³)

Hier vult u de maximale capaciteit van de opslagplaats in, in kubieke meter (m³). De capaciteit die u in uw vorige aangifte aangaf, is al ingeladen in de digitale aangifte voor zover die capaciteit éénduidig gelinkt kon worden aan de ingeladen mestsoort.

Groepering stallen/opslagen

Als u er bij 'Keuze mest 2023' voor koos om een aantal stallen/opslagen op uw bedrijf te groeperen (bv. emissiearme stallen en traditionele stallen), dan is bij 'Groepering stallen/opslagen' de eigen gekozen naam

van de opsplitsing ingevuld. Als u er niet voor koos om stallen/opslagen op uw bedrijf te groeperen, dan is dit veld leeg.

Keuze systeem

Het veld 'keuze systeem' is ingeladen op basis van 'Keuze mest 2023':

- In dit veld staat forfait als u ervoor koos om de inhoud van de mestsoort te bepalen op basis van de forfaitaire mestsamenstelling, of als het gaat over eigen mest, waarvoor geen 'Keuze mest' gemaakt werd in 2023.
- In dit veld staat analyse als u voor de mestsoort analyse koos voor 2023.

Soort inhoudswaarde

Hier vindt u informatie over hoe de mestsamenstelling uiteindelijk bepaald werd.

Als in het veld 'Keuze systeem' forfait wordt vermeld, dan wordt bij 'soort inhoudswaarde' ook 'forfait' vermeld. De mestsamenstelling van de opslag wordt in dat geval immers bepaald op basis van de richtwaarden. Als in het veld 'Keuze systeem' analyse wordt vermeld, dan ziet u bij 'soort inhoudswaarde' via welke stap in het cascadesysteem de samenstelling bepaald werd. Meer uitleg over het cascadesysteem vindt u bij 'Samenstelling en dichtheid'.

- BSM: bedrijfsspecifieke mestsamenstelling
- GemiddeldeVracht: meest recente geldige analyse (gemiddelde van 2 vrachtstalen)
- OpslagWaarde: meest recente geldige analyse (opslagstaal)
- GemiddeldeVrachtstalen2023: jaargemiddelde van alle vrachtstalen in 2023
- Forfait: richtwaarde

Het veld 'Soort inhoudswaarde' is leeg als het gaat over mest die u hebt ontvangen van derden

Reden

Als u, naast de ingeladen mestsoorten op basis van 'Keuze mest 2023', nog een bijkomende mestsoort wilt toevoegen, dan kan dat alleen als u een reden opgeeft. Mogelijke redenen om mestsoorten toe te voegen zijn:

- Eigen mest waarvoor geen keuze is gemaakt in 2023
- Ontvangen mest

Als u geen keuze gemaakt had voor 2023, maar wel dierlijke mest in opslag aangaf op uw vorige aangifte, dan zullen de mestsoorten die u in uw vorige aangifte aangaf, ingeladen zijn in de digitale aangifte, met als reden 'Eigen mest waarvoor geen keuze gemaakt in 2023'. Samenstelling en dichtheid

Bij de mestsoorten die ingeladen zijn op basis van 'Keuze mest 2023', wordt de samenstelling (kg N/ton en kg P₂O₅/ton) automatisch ingevuld op basis van 'Keuze mest 2023'. In het scherm waar u een meststof kunt toevoegen of wijzigen, wordt ook de dichtheid (ton/m³) van de meststof getoond als deze afwijkt van 1 ton/m³.

Wat als u voor een mestsoort 'forfait' koos voor 2023?

In dit geval worden de richtwaarden van de meststof voorgesteld. De richtwaarden voor de samenstelling en de dichtheid van dierlijke mest vindt u in Tabel 8 (p. 70).

Wat als u voor een mestsoort 'analyse' koos voor 2023?

Als u voor een mestsoort 'analyse' koos, dan wordt de mestsamenstelling bepaald volgens onderstaand cascadesysteem:

- Bedrijfsspecifieke mestsamenstelling (BSM), als een bedrijfsspecifieke mestsamenstelling (BSM) mogelijk, en aanvaard is. Meer informatie over BSM vindt u op www.vlm.be. Klik bij 'Waterkwaliteit' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u door naar Land- en tuinbouwers > Mest: Dierlijke productie > Mestsamenstellingen vanaf 2018.
- Meest recente geldige analyse (opslagstaal⁷ of gemiddelde van 2 vrachtstalen) tussen 1.10.2023 en 31.12.2023.
- Jaargemiddelde van alle vrachtstalen in 2023, als er minstens 2 vrachtanalyses gekend zijn in 2023.
- Meest recente geldige analyse (opslagstaal⁷ of gemiddelde van 2 vrachtstalen) tussen 1.01.2024 en 15.02.2024.
- Forfait, als er voor de mestsoort een richtwaarde bestaat.

Bij de mestsoorten die ingeladen of toegevoegd zijn met als reden 'Eigen mest waarvoor geen keuze gemaakt in 2023', wordt de samenstelling automatisch ingevuld op basis van de richtwaarden van de meststof. De richtwaarden voor de samenstelling en de dichtheid van dierlijke mest vindt u in Tabel 8 (p. 70).

Bij de mestsoorten die toegevoegd zijn met als reden 'Ontvangen mest', wordt de samenstelling automatisch ingevuld op basis van de richtwaarden van de meststof. De richtwaarden voor de samenstelling en de dichtheid van dierlijke mest vindt u in Tabel 8 (p. 70). Als u de mest ontvangen hebt met analysewaarden, dan overschrijft u de ingeladen samenstelling met de analysewaarden. Deze waarden vindt u terug op het transportdocument.

Hoeveelheid (in m³)

Onder 'Hoeveelheid' moet u de hoeveelheid opgeslagen dierlijke mest aangeven in kubieke meter (m³). Als u voor de vaste mest de hoeveelheid alleen in ton kent, dan moet u een omrekening maken van gewicht (ton) naar volume (m³). Om die omrekening te maken kunt u gebruik maken van de dichtheid van dierlijke mest in Tabel 8 (p. 70). Als u de mest in opslag aanvoerde met een burenregeling of met een mestafzetdocument opgemaakt door een erkende mestvoerder, dan kunt u het aantal ton op dat transportdocument raadplegen. De hoeveelheid opgeslagen mest van een bepaalde stal berekenen is niet eenvoudig door de verschillende soorten en vormen.

De opslagcapaciteit en de hoeveelheid opgeslagen mest kunt u ook bepalen via de opslagtool. De opslagtool vindt u op www.vlm.be. Klik bij 'Waterkwaliteit' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u door naar 'Land- en tuinbouwers > Dienstverlening: Rekenprogramma's > Opslagtool. Hieronder volgen enkele tips die u kunnen helpen om het volume mest te bepalen.

Tip 1: mest opgeslagen in een mestkelder, een silo of een bassin.

Het volume mest dat is opgeslagen in een mestkelder, mestsilo of foliebassin kan afgeleid worden uit de capaciteit van het mestopslagsysteem. Die capaciteit kan uitgedrukt worden in m³ of in liter (1000 liter komt overeen met 1 m³).

Er zijn twee mogelijkheden:

⁷ Voor vloeibare varkensmest zijn vrachtstalen de enige geldige stalen. Eventuele opslagstalen van vloeibare varkensmest worden niet in rekening gebracht bij de bepaling van de samenstelling van de opslag.

- Als de mestopslag helemaal vol is, is het volume opgeslagen mest gelijk aan de capaciteit van de opslagruimte, uitgedrukt in m³.
- Als de mestopslag gedeeltelijk gevuld is, wordt het volume als volgt berekend:

$$\frac{\text{totale capaciteit van de mestopslag (m}^3\text{)} \times \text{hoogte van de mest in opslag (m)}}{\text{totale hoogte van de mestopslag (m)}}$$

Voorbeeld: berekenen van het volume (m³) van de mest in een mestkelder

De capaciteit van de mestopslag is 1000 m³. De opslagruimte is 5 m hoog. De mest staat 3 m hoog in de mestkelder.

$$\text{Volume mest} = \frac{1000 \text{ m}^3 \times 3 \text{ m}}{5 \text{ m}} = 600 \text{ m}^3$$

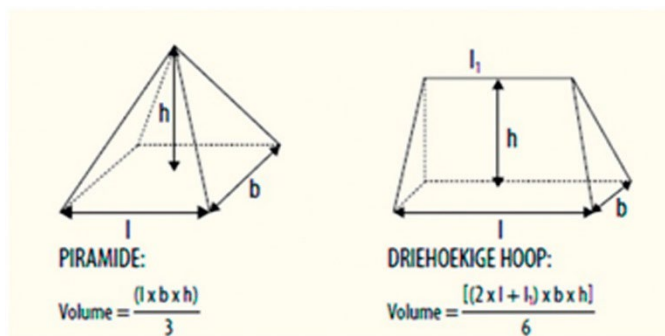
Tip 2: mest opgeslagen op een mesthoop

Dit is minder eenvoudig te berekenen. Als u zelf de mesthoop hebt aangemaakt, kunt u het aantal karren of wagens tellen dat u hebt aangevoerd. Dat aantal vermenigvuldigt u met het volume van de wagen of kar, namelijk lengte (in m) x breedte (in m) x vulhoogte van de mest (in m).

Als de mest van een andere landbouwer komt, dan werd de hoeveelheid misschien in een overeenkomst vastgelegd.

U kunt natuurlijk ook teruggrijpen naar wiskundige formules om een volume te berekenen. Daarbij is het belangrijk om alle maten in de juiste eenheid te zetten, bij voorkeur in meter.

In Figuur 2 vindt u twee veel voorkomende vormen van mestopslag met de berekening van hun volume.

Figuur 2: Veel voorkomende vormen van mestopslag

Voorbeeld: berekenen van het volume (m³) van een mesthoop

Er werd een hoeveelheid vaste rundermest in een piramidevorm opgeslagen. De piramide heeft een lengte van 5 meter (l = 5 m), een breedte van 4 meter (b = 4 m) en een hoogte van 2,5 meter (h = 2,5 m).

De formule uit Figuur 2 levert dan het volgende volume op:

$$Volume\ mest = \frac{5\ m \times 4\ m \times 2,5\ m}{3} = 16,7\ m^3$$

Er werd een hoeveelheid vaste rundermest in een driehoekige hoop opgeslagen. Onderaan is de mesthoop 10 m lang en 4 m breed. De hoogte is 3 m en bovenaan is de mesthoop nog 5 m lang.

De formule uit Figuur 2 levert dan het volgende volume op:

$$Volume\ mest = \frac{(2 \times 10\ m + 5\ m) \times 4\ m \times 3\ m}{6} = 50\ m^3$$

Tip 3: omrekenen van gewicht naar volume

Als u het gewicht kent van de mest maar niet het volume (u hebt bijvoorbeeld 3 ton besteld), kunt u omrekeningsfactoren gebruiken om het volume (de hoeveelheid in m³) te berekenen. De omrekeningsfactoren van de verschillende mestsoorten zijn terug te vinden in Tabel 8 (p. 70). Voor de omrekening wordt de dichtheid van de mest gebruikt.

U gebruikt deze dichtheid als volgt:

$$volume\ mest\ (in\ m^3) = \frac{gewicht\ mest\ (in\ ton)}{dichtheid\ mest\ (in\ ton\ per\ m^3,\ uit\ Tabel\ 8)}$$

$$gewicht\ mest\ (in\ ton) = volume\ mest\ (in\ m^3) \times dichtheid\ mest\ (in\ ton\ per\ m^3,\ uit\ Tabel\ 8)$$

Voorbeeld: omrekenen van gewicht (ton) naar volume (m³)

Er werd 15 ton voorgedroogde mest 'leggen kooi – mestopslag in loods' geleverd. De dichtheid van deze mest is 0,6 ton/m³.

$$volume\ mest = \frac{15\ ton}{0,6\ ton/m^3} = 25\ m^3$$

Hoeveelheid opgeslagen dierlijke mest in kg N en kg P₂O₅

Het aantal kg N en kg P₂O₅ in opslag wordt automatisch berekend op basis van de opgegeven hoeveelheid en samenstelling.

Opslag andere meststoffen

Zijn er op 1 januari 2024 andere meststoffen opgeslagen op uw exploitatie of op de kopakker in het Vlaamse Gewest?

Als u op uw exploitatie in het Vlaamse Gewest of op de kopakker in het Vlaamse Gewest andere meststoffen op 1 januari 2024 hebt opgeslagen, dan beantwoordt u de vraag met 'JA'. U komt dan in het detailscherm voor opslag van andere meststoffen. Vervolgens vult u in de tabel de gegevens van de opgeslagen andere meststoffen in. Via de knop onder de tabel kunt u een nieuwe lijn toevoegen. Via de iconen in de laatste kolom van de tabel kunt u een bestaande lijn bewerken of verwijderen.

Het gebruik van andere meststoffen hoeft u niet aan te geven in deze aangifte. Dit wordt immers bepaald op basis van de aangegeven opslag en de transportdocumenten waarmee alle andere meststoffen steeds moeten aangevoerd worden.

Bij de opslag van de andere meststoffen op 1 januari 2024 moet u aangeven of u voor deze opslag al dan niet gebruik maakte van één of meerdere mestzakken. U doet dit door de vraag onder de tabel 'maakte u op 1 januari 2024 gebruik van één of meerdere mestzakken voor de opslag van andere meststoffen op uw exploitatie of uw percelen?' te beantwoorden met 'Ja' of 'nee'.

Meststof

Via het valmenu kiest u de gewenste mestsoort. Door een zoekterm in te geven, beperkt u de lijst tot mestsoorten waarin die zoekterm voorkomt. Mocht u een mestsoort zoeken die u niet terugvindt in de keuzelijst, dan vindt u die wellicht wel in de 'Uitgebreide lijst', die u kunt openen door op deze knop te klikken. In de keuzelijst vindt u telkens de vorm en naam.

Andere meststoffen kunnen de volgende **vormen** hebben: V = vaste mest, VL = vloeibare mest.

De **naam** van aangevoerde andere meststoffen vindt u op het transportdocument waarmee de andere meststof werd aangevoerd. Voorbeelden van veelvoorkomende andere meststoffen zijn: schuimaarde, groencompost, GFT-compost, slib, digestaat zonder dierlijke mest,...

Samenstelling

De samenstelling van aangevoerde andere meststoffen vindt u op de transportdocumenten. In bepaalde gevallen wordt de samenstelling (kg N/ton en kg P₂O₅/ton) automatisch ingevuld met de richtwaarden van de geselecteerde meststof. Als u een analyse van de opgeslagen mest hebt, kunt u de ingevulde richtwaarden overschrijven en gebruik maken van analysewaarden.

Voor de aangifte van de opslag van spuiwater van een biologische wasser moet u over een geldig analysesresultaat beschikken. Als u werkt met opslagstalen, kunt u alleen het analysesresultaat van een staal dat werd genomen tussen 1.10.2023 en 15.02.2024 gebruiken. De samenstelling van de opslag op 1 januari wordt bepaald volgens een cascadesysteem. Meer informatie over dit cascadesysteem vindt u op p. 34.

Bij ammoniumsulfaat uit zure water moet u de inhoud omrekenen van g N/liter naar % N. Hierbij moet u rekening houden met een dichtheid van 1,1 kg/liter.

Bv. Een inhoud van 37,27g N/liter komt dan overeen met 37,27g N/1100 g, of dus 3,39% N

Eenheid en hoeveelheid

U kiest in welke eenheid u de opgeslagen hoeveelheid kunstmest wilt opgeven (kg of liter) en vult vervolgens de opgeslagen hoeveelheid in. Standaard wordt als eenheid kilogram voorgesteld. Als u liter als eenheid kiest, verschijnt de dichtheid van de meststof waarmee gerekend wordt om het totaal aantal kg N en kg P₂O₅ te bekomen.

Hoeveelheid opgeslagen kunstmeststoffen in kg N en kg P₂O₅

Het aantal kg N en kg P₂O₅ wordt automatisch berekend op basis van de opgegeven hoeveelheid en samenstelling.

Gebruik van kunstmest

Hebt u of een derde partij (seizoenspachter, inschaarder, cultuurcontractant,...) in 2023 kunstmest gebruikt op de landbouwgronden die u op 1 januari 2023 in gebruik had in het Vlaamse Gewest?

Als u of een derde partij kunstmest gebruikt hebt op uw gronden in het Vlaamse Gewest, dan beantwoordt u de vraag met 'JA'. Ook als uw exploitatie gelegen is buiten het Vlaamse Gewest, en u hebt kunstmest gebruikt op uw eigen gronden in het Vlaamse Gewest, dan beantwoordt u de vraag met 'JA'. U komt in het detailscherm voor het gebruik van kunstmest.

Het gebruik van kunstmeststoffen op de landbouwgronden die u op 1 januari 2023 in gebruik had in het Vlaamse gewest is ingeladen op basis van het digitaal kunstmestregister. U kunt slechts gegevens toevoegen of wijzigen, als u daarvoor een reden opgeeft.

Welke gegevens worden ingeladen in de aangifte?

In de aangifte worden de gegevens ingeladen op basis van het gebruiksregister (uw eigen gebruiksregister of het gebruiksregister van een andere landbouwer).

In de Mestbankaangifte wordt het kunstmestgebruik ingeladen dat geregistreerd is op de percelen die u in gebruik heeft op 1 januari. Dat kan zowel gaan over registraties door uzelf, als door een andere landbouwer. Alleen geldige, gekoppelde registraties worden in de aangifte in rekening gebracht.

Wanneer kan het gebruiksregister verschillen van de inlading in de aangifte?

De registraties in het gebruikersregister komen niet altijd overeen met de inlading van het kunstmestgebruik in de aangifte. Enkele mogelijke oorzaken voor deze verschillen vindt u in de lijst met veelgestelde vragen over het kunstmestregister op www.vlm.be. Klik bij 'Waterkwaliteit' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u door naar Land- en tuinbouwers > Bemesting: Aanwenden van mest > Aanwenden van kunstmest.

U vindt daar ook enkele tips om uw kunstmestregister na te kijken.

Hoe kan ik de ingeladen gegevens in de aangifte wijzigen als ik fouten vaststel in mijn gebruiksregister?

Vanaf productiejaar 2023 kunt u de ingeladen gegevens enkel nog wijzigen via de aangifte. Via de knop onder de tabel kunt u een nieuwe lijn toevoegen. Via het icoon in de laatste kolom van de tabel kunt u een ingeladen lijn bewerken. Bij het bewerken van een ingeladen lijn kunnen enkel de hoeveelheid en eenheid aangepast worden. Andere gegevens (bv. samenstelling) kunt u als volgt aanpassen: bij de ingeladen lijn met foute samenstelling past u de hoeveelheid aan naar 0 kg. Vervolgens voegt u een nieuwe lijn toe met de correcte samenstelling en hoeveelheid. U kunt ingeladen lijnen niet verwijderen. Manueel toegevoegde of aangepast gegevens kunt u wel verwijderen via het icoon in de laatste kolom van de tabel.

HET GEBRUIKSREGISTER IS GEBLOKKEERD VOOR GEBRUIKEN TOT EN MET 2023. HIERDOOR KUNNEN ER IN HET GEBRUIKSREGISTER GEEN REGISTRATIES VAN 2023 MEER AANGEVULD OF AANGEPAST WORDEN.

Waar moet het gebruik van ammoniumsulfaat afkomstig van een eigen zure wasser of combiwasser S1/S2 aangegeven worden?

Als landbouwer met een zure wasser moet u het gebruik van het ammoniumsulfaat op eigen percelen registreren in het gebruiksregister. Als u het gebruik correct geregistreerd heeft, dan zal dit ingeladen worden bij het gebruik van kunstmest. Als het gebruik niet geregistreerd werd, dan kunt u dit gebruik nog aanvullen in de aangifte volgens de werkwijze vermeld hierboven.

Waar moet het gebruik van kunstmest op groeimedium aangegeven worden?

Het gebruik van kunstmest op groeimedium geeft u, zoals de voorgaande jaren, aan bij hoofdvraag 6 van de digitale aangifte 'Groeimedium'. Dat gebruik moest u niet registreren in het gebruiksregister en wordt dus niet ingeladen in de aangifte.

Meststof en samenstelling

De mestsoort en bijhorende samenstelling is meestal ingevuld op basis van het kunstmestregister. Als u toch nog een mestsoort moet toevoegen (als u bv. fouten of onvolledigheden vaststelt in uw gebruiksregister), dan kunt u een nieuwe lijn toevoegen via de knop onder de tabel.

Meststof: Via het valmenu kiest u de gewenste mestsoort. Door een zoekterm in te geven, beperkt u de lijst tot mestsoorten waarin die zoekterm voorkomt. In de keuzelijst vindt u telkens de vorm en naam. Mocht u een mestsoort zoeken die u niet terugvindt in de keuzelijst, dan kunt u kiezen voor 'Kunstmest eigen samenstelling'. In dat geval moet u de naam van de meststof opgeven in het vak 'Meststof omschrijving'.

Samenstelling: Hier vult u het gehalte aan N en P₂O₅, uitgedrukt in %, in. In bepaalde gevallen wordt de samenstelling (% N en % P₂O₅) automatisch ingevuld op basis van de geselecteerde meststof. Als de samenstelling niet automatisch ingevuld wordt (bv. als 'kunstmest eigen samenstelling' geselecteerd wordt), dan moet u deze zelf opgeven. De samenstelling van de kunstmest vindt u terug op de factuur of de verpakking. Bijvoorbeeld een kunstmeststof 'NPK 15+5+15' bevat 15 % N, 5 % P₂O₅, 15 % K₂O. Het percentage N, P₂O₅ en K₂O is gelijk aan respectievelijk het aantal kg N, P₂O₅ en K₂O per 100 kg kunstmest.

Volgens kunstmestregister

In de kolommen 'Volgens kunstmestregister' zijn de gegevens ingevuld die reeds gekend zijn op basis van het kunstmestregister. Per meststof vindt u hier de eenheid, de gebruikte hoeveelheid en het totaal aantal kg N en kg P₂O₅ terug. Controleer die gegevens aan de hand van uw kunstmestregister.

Aangepast

Via de knop onder de tabel kunt u een nieuwe lijn toevoegen. Via het icoon in de laatste kolom van de tabel kunt u een ingeladen lijn bewerken. U vindt de aangepaste of aangevulde gegevens terug in de kolommen 'Aangepast'.

Eenheid en hoeveelheid: U kiest in welke eenheid u de gebruikte hoeveelheid kunstmest wilt opgeven (kg of liter) en vult vervolgens de gebruikte hoeveelheid in. Als u liter als eenheid kiest, verschijnt de dichtheid van de meststof waarmee gerekend wordt om het totaal aantal kg N en kg P₂O₅ te bekomen.

Kunstmestgebruik in kg N en kg P₂O₅: Het aantal kg N en kg P₂O₅ wordt automatisch berekend op basis van de opgegeven hoeveelheid en samenstelling.

Reden: Als u, naast de ingeladen mestsoorten op basis van het kunstmestregister, nog een bijkomende mestsoort wilt toevoegen, dan kan dat alleen als u een reden opgeeft. Ook als u de ingeladen gegevens wilt wijzigen, dan moet u een reden opgeven.

- Mogelijke redenen om mestsoorten toe te voegen zijn:
 - o Niet geregistreerd
 - o Probleem koppeling perceel
 - o Andere
- Mogelijke redenen om ingeladen gegevens aan te passen zijn:
 - o Rechtzetting eigen fout
 - o Rechtzetting fout derde
 - o Dubbele registratie
 - o Probleem koppeling perceel
 - o Andere

Bron

In de kolom 'Bron' ziet u waar de aangegeven gegevens vandaan komen. Er zijn 3 mogelijkheden:

- Register: gegevens die ingeladen werden op basis van het gebruiksregister.
- Aangepast: meststoffen ingeladen op basis van het gebruiksregister, waarbij de hoeveelheid en/of eenheid aangepast werd via de aangifte.
- Manueel: gegevens die toegevoegd werden via de aangifte.

Gebruik van organische en organo-minerale meststoffen

Hebt u of een derde partij (seizoenspachter, inschaarder, cultuurcontractant,...) in 2023 organische of organo-minerale meststoffen gebruikt op de landbouwgronden die u op 1 januari 2023 in gebruik had in het Vlaamse Gewest?

Organische en organo-minerale meststoffen zijn respectievelijk **volledig of deels opgebouwd uit natuurlijke grondstoffen**. In sommige gevallen worden organische meststoffen aangevuld met chemische voedingselementen en spreekt men van organisch-minerale meststoffen.

Voor het Mestdecreet vallen organische meststoffen, andere dan dierlijke mest, onder de groep van '**andere meststoffen**'. Ook organo-minerale meststoffen zonder dierlijke mest werden tot nog toe als andere meststoffen beschouwd. Deze meststoffen moeten altijd met een **transportdocument** vervoerd worden.

Een aantal organische en organo-minerale meststoffen worden eerder zoals kunstmeststoffen verkocht en gebruikt (bv. gekorrelde meststoffen die verpakt worden in zakken). Dit soort organische en organo-minerale meststoffen geeft u aan onder hoofdvraag 3 van de digitale aangifte 'Meststoffen', deelvraag 5 'Gebruik van organische en organo-minerale meststoffen'. Dat gebruik moest **niet** geregistreerd worden **in het digitale kunstmestregister 2023**.

De hoeveelheden die u ontving met transportdocumenten of die u toch al ingaf in uw gebruiksregister van kunstmest vermeldt u hier niet meer.

Als u of een derde partij organische of organo-minerale meststoffen gebruikt hebt op uw gronden in het Vlaamse Gewest, dan beantwoordt u de vraag met 'JA'. U komt in het detailscherm voor het gebruik van organische en organo-minerale meststoffen. Vervolgens vult u in de tabel de gegevens van de organische of organo-minerale meststoffen in. Via de knop onder de tabel kunt u een nieuwe lijn toevoegen. Via de iconen in de laatste kolom van de tabel kunt u een bestaande lijn bewerken of verwijderen. Win de nodige informatie in bij de seizoenspachter, inschaarder, cultuurcontractant,....

Type meststof en meststof omschrijving

Via het valmenu kiest u het type meststof: organische meststof, organo-minerale meststof of bladvoeding met organische meststof. Vervolgens geeft u de naam van de meststof op in het vak 'Meststof omschrijving'.

Samenstelling

Hier vult u het gehalte aan N en P₂O₅, uitgedrukt in %, in. De samenstelling van de meststof vindt u terug op de factuur of de verpakking. Het percentage N en P₂O₅ is gelijk aan respectievelijk het aantal kg N en P₂O₅ per 100 kg meststof.

Dichtheid, eenheid en hoeveelheid

U kiest in welke eenheid u de gebruikte hoeveelheid meststof wilt opgeven (kg of liter) en vult vervolgens de gebruikte hoeveelheid in. Standaard wordt als eenheid kilogram voorgesteld. Als u liter als eenheid kiest, dan kunt u de dichtheid (kg/liter) aanpassen om het correct totaal aantal kg N en kg P₂O₅ te verkrijgen.

Gebruik van organische en organo-minerale meststoffen in kg N en kg P₂O₅

Het aantal kg N en kg P₂O₅ wordt automatisch berekend op basis van de opgegeven hoeveelheid en samenstelling.

Gebruik van dierlijke mest op eigen gronden buiten Vlaanderen

Hebt u dierlijke mest, geproduceerd op deze exploitatie, afgezet op uw eigen gronden buiten het Vlaamse Gewest, of hebt u dieren van deze exploitatie op die gronden laten grazen?

LANDBOUWERS DIE ALLEEN DIERLIJKE PRODUCTIE EN GRONDEN BINNEN HET VLAAMSE GEWEST HEBBEN, MOETEN HET GEBRUIK VAN HUN DIERLIJKE MEST NIET AANGEVEN.

Het gebruik van dierlijke mest door die landbouwers wordt berekend op basis van de productie die de landbouwer moet aangeven bij hoofdvraag 2 van de digitale aangifte 'Dieren' (p.10), de opslag van dierlijke mest die de landbouwer moet aangeven bij hoofdvraag 3 'Meststoffen', deelvraag 1 'Opslag van dierlijke mest' (p. 31) en de aan- en afvoer van dierlijke mest die gekend is via transportdocumenten.

LANDBOUWERS MET BEDRIJFSEIGEN MESTPRODUCTIE BINNEN HET VLAAMSE GEWEST EN EIGEN LANDBOUWGRONDEN BUITEN HET VLAAMSE GEWEST KUNNEN DE DIERLIJKE MESTSTOFFEN AANGEVEN DIE DAAR WERDEN OPGEBRACHT.

Daarbij moet u een onderscheid maken tussen het spreiden van bedrijfseigen dierlijke meststoffen enerzijds en de begrazing door eigen dieren (rechtstreekse uitscheiding) op eigen grond buiten het Vlaamse Gewest anderzijds. In beide situaties moet u aantonen dat de percelen waarop u uw eigen mest spreidde, of waarop u uw eigen dieren liet grazen, in eigen gebruik hebt. Als bewijsstuk voegt u bij uw aangifte een kopie van de registratie van uw percelen buiten het Vlaamse Gewest die u liet uitvoeren door de bevoegde overheid, behalve als de gronden gelegen zijn in het Waalse Gewest. Als u dieren laat grazen op weides die in Nederland of Frankrijk gesitueerd zijn, of in het Brussels Gewest op meer dan 25 km van het hoofdbeslag in Vlaanderen, moet u een toestemming van DGZ meesturen.

Frankrijk of Brussel:

Op de Mestbankaangifte geeft u zowel het spreiden van bedrijfseigen dierlijke meststoffen als de begrazing door eigen dieren (rechtstreekse uitscheiding) op eigen grond buiten het Vlaamse Gewest aan. Vermeld ook de mest die met mesttransportdocumenten naar uw eigen gronden in Brussel of Frankrijk werd gevoerd.

Nederland:

Op de Mestbankaangifte geeft u enkel de begrazing door eigen dieren op eigen grond buiten het Vlaamse Gewest aan.

Als u uw eigen gronden in Nederland wilt bemesten met dierlijke mest van uw Vlaams bedrijf moet u zich laten registreren als grensboer. Elk transport als grensboer met Nederland moet voorafgaandelijk aan het transport in het MestTransportInternetLoket MTIL aangemeld worden met een mestafzetdocument in het kader van de grensboerregeling of met een grensboerdocument. De mesttransportdocumenten naar uw eigen gronden in Nederland geeft u niet meer aan via de Mestbankaangifte. Meer informatie over de registratie als grensboer vindt u op www.vlm.be. Klik bij 'Waterkwaliteit' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u door naar Land- en tuinbouwers > Bemesting: Transport > Grensoverschrijdend transport > Grensboerregeling met Nederland.

Wallonië:

Als u uw eigen dieren laat grazen op uw eigen percelen in Wallonië, of als u dierlijke mest van uw eigen dieren gebruikt op uw eigen percelen in Wallonië, dan moet u geregistreerd zijn als **grensboer**. Meer informatie over de registratie als grensboer vindt u op www.vlm.be. Klik bij 'Waterkwaliteit' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u door naar Land- en tuinbouwers > Bemesting: Transport > Grensoverschrijdend transport > Nieuwe Grensboerregeling met Wallonië vanaf 1 januari 2021.

Als grensboer moet u jaarlijks aan de Waalse overheid melden:

- hoeveel dierlijke mest van eigen dieren u hebt gespreid op uw percelen in Wallonië
- hoeveel dierlijke mest door inscharing van eigen dieren op eigen weiden in Wallonië is gespreid

In kader van de grensboerregeling krijgt de Mestbank de gegevens van het gebruik van dierlijke mest en de begrazing op uw eigen gronden in het Waalse Gewest begin 2024 rechtstreeks van het Waalse Gewest. U hoeft deze gegevens niet aan te geven op de Mestbankaangifte. Wilt u reeds sneller een overzicht van uw bedrijfsbalans, dan kunt u het gebruik en de begrazing toch aangeven op de Mestbankaangifte. Vermeld dan

ook de mest die met mesttransportdocumenten naar uw eigen gronden in Wallonië werd gevoerd. In uw definitieve bedrijfsbalans tellen echter enkel de gegevens die de Mestbank van het Waalse Gewest krijgt.

De grensboerregeling met Wallonië is enkel van toepassing op gronden die minder dan 25 km van de gewestgrens gelegen zijn. Als u echter eigen dieren inschaart op **eigen verre weiden in Wallonië (op meer dan 25 km)**, dan moet u deze beweiding jaarlijks apart laten registreren bij Service public de Wallonie (SPW). Als de beweiding niet geregistreerd werd bij SPW, dan zal deze vorm van mestafzet niet in aanmerking genomen worden door de Mestbank.

LET OP: ALS U VERMINDERING VAN DE GEMIDDELDE VEEBEZETTING WILT VOOR BEGRAZING OP UW EIGEN GRONDEN IN WALLONIË, DAN MOET U DAT WEL AANDUIDEN IN DE MESTBANKAANGIFTE.

Nadat u 'JA' geantwoord hebt, komt u in het detailscherm. Daar vult u de gegevens in van het gebruik aan dierlijke mest en de begrazing in de respectievelijke tabellen. Via de knop onder de tabel kunt u een nieuwe lijn toevoegen. Via de iconen in de laatste kolom van de tabel kunt u een bestaande lijn bewerken of verwijderen.

Gebruik dierlijke mest op eigen gronden in het Brussels Gewest, in Frankrijk of in het Waals Gewest

Meststof

Via het valmenu kiest u de gewenste mestsoort. Door een zoekterm in te geven, beperkt u de lijst tot mestsoorten waarin die zoekterm voorkomt. In de keuzelijst vindt u telkens de vorm en mestsoort.

Dierlijke mest kan de volgende **vormen** hebben: V = vaste mest, VV = vochtige vaste mest, VD = voorgedroogde vast mest, G = gier, M = mengmest, VL = vloeibare mest.

De verschillende **mestsoorten** vindt u in Tabel 8 (p. 70).

Samenstelling

In bepaalde gevallen wordt de samenstelling (kg N/ton en kg P₂O₅/ton) automatisch ingevuld met de richtwaarden van de geselecteerde meststof. De richtwaarden voor de samenstelling en de dichtheid van dierlijke mest vindt u in Tabel 8 (p. 70). Als u een analyse van de mest hebt, kunt u de ingevulde richtwaarden overschrijven en gebruik maken van analysewaarden. Analyses van meststoffen moet u altijd laten uitvoeren door een erkend labo. Een lijst van die labo's vindt u op www.vlm.be. Klik bij 'Waterkwaliteit' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u door naar Laboratoria en staalnemers > Erkende labo's en staalnemers > Staalname en analyse van mest > lijst van erkenningen voor staalname en analyse van mest.

Regio

Hier vult u de regio in waar u de geselecteerde meststof hebt gespreid (Brussels Gewest, Frankrijk of Waals Gewest).

Hoeveelheid

De hoeveelheid vult u in, uitgedrukt in ton.

Gebruik dierlijke mest in kg N en kg P₂O₅

Het aantal kg N en kg P₂O₅ wordt automatisch berekend op basis van de opgegeven hoeveelheid en samenstelling.

Begrazing op eigen grond buiten Vlaams Gewest

Hier vult u het begrazingsschema in van uw eigen dieren (van Vlaamse exploitatie) die op uw eigen grond buiten het Vlaamse Gewest hebben gegraasd. Laat u dieren van een ander bedrijf op uw landbouwgrond buiten Vlaanderen grazen, dan moet u die niet aangeven in deze aangifte.

Diercategorie

Via het valmenu kiest u de gewenste diercategorie. De verschillende diercategorieën vindt u in Tabel 7 (p.68).

Aantal

U vult per diercategorie het aantal dieren in dat op uw eigen grond buiten het Vlaamse Gewest gegraasd heeft.

Regio

Hier vult u de regio in waar uw dieren gegraasd hebben (Waals Gewest, Brussels Gewest, Nederland of Frankrijk).

Aantal graasuren / dag

Het aantal graasuren per dag staat standaard op 24 uur ingesteld. Als de dieren maar een beperkt aantal uren per dag op de weide staan, kunt u dat aanpassen.

Startdatum en einddatum

U vermeldt de start- en einddatum van de begrazing op uw eigen landbouwgrond buiten het Vlaamse Gewest.

Effectieve bezetting

De effectieve bezetting wordt automatisch berekend op basis van de opgegeven aantallen, het aantal graasuren per dag en start- en einddatum. De effectieve bezetting is de bezetting omgerekend naar een heel jaar (bv. 4 andere runderen die gedurende 6 maanden telkens 12 uren per dag buiten Vlaanderen grazen, resulteren in een effectieve bezetting van 1 ander rund).

Vermindering gemiddelde veebezetting buiten Vlaams Gewest

Landbouwers die hun eigen dieren laten grazen op hun eigen gronden buiten het Vlaamse Gewest kunnen, als ze dat wensen, hun berekende gemiddelde veebezetting laten verminderen. U doet dit door deze vraag met 'JA' te beantwoorden. De veebezetting wordt dan automatisch verminderd op basis van uw begrazingsschema. De verminderde veebezetting vindt u terug in de kolom 'Effectieve bezetting' bij hoofdvraag 2 van de digitale aangifte 'Dieren'. Op p. 18, 26 en 27 vindt u meer informatie over de effectieve bezetting. Als u de vraag met 'NEE' beantwoordt, dan wordt de bemesting tijdens de begrazing op basis van uw begrazingsschema in rekening gebracht in uw mestbalans als afzet.

ALS U VERMINDERING VAN DE GEMIDDELDE VEEBEZETTING WILT VOOR BEGRAZING OP UW EIGEN GRONDEN IN WALLONIË, DUIDT U HIER 'JA' AAN. OOK ALS U GEEN BEGRAZINGSSHEMA INVULT IN DEZE AANGIFTE.

Let op: alleen de begrazing van eigen dieren op eigen gronden buiten het Vlaamse Gewest kan in mindering gebracht worden. Als uw dieren op gronden van derden grazen, moet u een inscharringscontract opmaken, ongeacht of deze weiden zich binnen of buiten het Vlaamse Gewest bevinden. Inscharing naar gronden in Wallonië is alleen mogelijk als u daarvoor in Wallonië een contrat de pâurage opmaakt. Voor inscharing buiten België is een toelating grensbeweidings van FAVV nodig.

Meer informatie over de inscharing vindt u op www.vlm.be. Klik bij 'Waterkwaliteit' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u door naar Land- en tuinbouwers > Bemesting: Transport > Inscharing. U kunt ook uitleg vragen bij de Mestbank in uw provincie.

Gebruik van dierlijke mest op eigen gronden binnen het Vlaamse Gewest

Is uw exploitatiezetel gevestigd buiten het Vlaamse Gewest, maar ligt een gedeelte van uw eigen landbouwgronden (geen stallen!) in het Vlaamse Gewest?

LANDBOUWERS DIE ALLEEN DIERLIJKE PRODUCTIE EN GRONDEN BINNEN HET VLAAMSE GEWEST HEBBEN, MOETEN HET GEBRUIK VAN HUN DIERLIJKE MEST NIET AANGEVEN.

Het gebruik van dierlijke mest door die landbouwers wordt berekend op basis van de productie die de landbouwer moet aangeven bij hoofdvraag 2 van de digitale aangifte 'Dieren' (p.10), de opslag van dierlijke mest die de landbouwer moet aangeven bij hoofdvraag 3 'Meststoffen', deelvraag 1 'Opslag van dierlijke mest' (p. 31) en de aan- en afvoer van dierlijke mest die gekend is via transportdocumenten.

LANDBOUWERS MET EEN EXPLOITATIE MET DIERLIJKE MESTPRODUCTIE BUITEN HET VLAAMSE GEWEST, EN EEN DEEL VAN HUN EIGEN LANDBOUWGRONDEN BINNEN HET VLAAMSE GEWEST, MOETEN HET GEBRUIK VAN DIERLIJKE MEST OP DE EIGEN GRONDEN AANGEVEN.

De Mestbank is alleen geïnteresseerd in de hoeveelheid mest die u op de gronden binnen het Vlaamse Gewest gebruikt of opgeslagen hebt. Geef daarom aan hoeveel dierlijke mest u gespreid of opgeslagen hebt op uw Vlaamse percelen en vul het beweidingsschema in voor de dieren die er gegraasd hebben. Daarnaast geeft u aan of u dierlijke of andere meststoffen hebt opgeslagen op uw Vlaamse landbouwgrond. U kunt dit aangeven bij hoofdvraag 3 van de digitale aangifte 'Meststoffen', deelvraag 1 'Opslag van dierlijke mest' (p. 31) en deelvraag 2 'Opslag andere meststoffen' (p. 38). Deze hoeveelheid meststoffen zal voor uw balans van 2024 beschouwd worden als gebruikt op uw Vlaamse landbouwgrond. Meststoffen opgeslagen op uw niet-Vlaamse exploitatie moeten hier niet opgegeven worden. Tot slot moet u ook het gebruik van kunstmest en organische

of organo-minerale meststoffen op uw landbouwgronden gelegen in het Vlaams Gewest opgeven. U kunt dit aangeven bij hoofdvraag 3 van de digitale aangifte 'Meststoffen', deelvraag 4 'Gebruik van kunstmest' (p. 40) en deelvraag 5 'Gebruik van organische en organo-minerale meststoffen' (p.42).

Ligt uw exploitatie in **Brussel, Wallonië of Frankrijk**, dan beantwoordt u de vraag met 'Ja. in Brussel/Wallonië/Frankrijk'. Vervolgens kunt u het gebruik van dierlijke mest en de begrazing in het Vlaamse Gewest aangeven. Vermeld ook de mest van eigen dieren die met mesttransportdocumenten naar uw eigen gronden in Vlaanderen werd gevoerd.

Als uw exploitatie in **Nederland** ligt, dan beantwoordt u de vraag met 'Ja. in Nederland'. Voor een Nederlandse exploitatie kunt u enkel de begrazing in het Vlaamse Gewest aangeven. Het gebruik van dierlijke mest is al gekend via de transportdocumenten. Een overzicht van uw transporten vindt u op het Mestbankloket.

Via de knoppen onder de tabel kunt u een nieuwe lijn toevoegen. Via de iconen in de laatste kolom van de tabel kunt u een bestaande lijn bewerken of verwijderen.

Gebruik van dierlijke mest in het Vlaamse Gewest

Meststof

Via het valmenu kiest u de gewenste mestsoort. Door een zoekterm in te geven, beperkt u de lijst tot mestsoorten waarin die zoekterm voorkomt. In de keuzelijst vindt u telkens de vorm en mestsoort.

Dierlijke mest kan de volgende **vormen** hebben: V = vaste mest, VV = vochtige vaste mest, VD = voorgedroogde vast mest, G = gier, M = mengmest, VL = vloeibare mest.

De verschillende **mestsoorten** vindt u in Tabel 8 (p. 70).

Samenstelling

In bepaalde gevallen wordt de samenstelling (kg N/ton en kg P₂O₅/ton) automatisch ingevuld met de richtwaarden van de geselecteerde meststof. De richtwaarden voor de samenstelling en de dichtheid van dierlijke mest vindt u in Tabel 8 (p. 70). Als u een analyse van de mest hebt, kunt u de ingevulde richtwaarden overschrijven en gebruik maken van analysewaarden. Analyses van meststoffen moet u altijd laten uitvoeren door een erkend labo. Een lijst van die labo's vindt u op www.vlm.be. Klik bij 'Waterkwaliteit' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u door naar Laboratoria en staalnemers > Erkende labo's en staalnemers > Staalname en analyse van mest > lijst van erkenningen voor staalname en analyse van mest.

Hoeveelheid

Vul de hoeveelheid dierlijke mest in die werd geproduceerd op uw bedrijf gelegen buiten het Vlaamse Gewest en die werd opgebracht op uw landbouwgronden in het Vlaamse Gewest, exclusief de bemesting door begrazing (rechtstreekse uitscheiding). De hoeveelheid wordt uitgedrukt in ton. Mest die u van andere Vlaamse landbouwers ontving, dus met een mestafzetdocument of een burenenregeling, moet u niet opgeven op uw aangifte. Deze transporten zijn immers al gekend bij de Mestbank. U kunt ze nakijken op het Mestbankloket.

Gebruik dierlijke mest in kg N en kg P₂O₅

Het aantal kg N en kg P₂O₅ wordt automatisch berekend op basis van de opgegeven hoeveelheid en samenstelling.

Begrazing binnen het Vlaamse Gewest

Hier vult u het begrazingsschema in van uw dieren uit stallen buiten het Vlaamse Gewest die op uw eigen grond in het Vlaamse Gewest hebben gegraasd. Laat u dieren van een ander bedrijf op uw landbouwgrond grazen, dan moet u die niet aangeven op deze aangifte. Ook eigen dieren die u laat grazen op landbouwgrond van een ander bedrijf moet u hier niet aangeven. De bemesting via begrazing door die dieren, moet al gekend zijn bij de Mestbank via inscharringscontracten. Meer informatie over de inscharing vindt u op www.vlm.be. Klik bij 'Waterkwaliteit' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u door naar Land- en tuinbouwers > Bemesting: Transport > Inscharing. U kunt ook uitleg vragen bij de Mestbank in uw provincie.

Diercategorie

Via het valmenu kiest u de gewenste diercategorie. De verschillende diercategorieën vindt u in Tabel 7 (p.68).

Aantal

U vult per diercategorie het aantal dieren in dat op de Vlaamse grond gegraasd heeft.

Aantal graasuren / dag

Het aantal graasuren per dag staat standaard op 24 uur ingesteld. Als de dieren maar een beperkt aantal uren per dag op de weide staan, kunt u dat aanpassen.

Startdatum en einddatum

U vermeldt de start- en einddatum van de begrazing op uw eigen landbouwgrond in het Vlaamse Gewest.

Effectieve bezetting

De effectieve bezetting wordt automatisch berekend op basis van de opgegeven aantallen, het aantal graasuren per dag en start- en einddatum. De effectieve bezetting is de bezetting omgerekend naar een heel jaar (bv. 4 andere runderen die gedurende 6 maanden telkens 12 uren per dag in Vlaanderen grazen, resulteren in een effectieve bezetting van 1 ander rund).

Wassers

Hebt u een luchtwasser?

Algemeen

U beantwoordt hoofdvraag 4 van de digitale aangifte (Hebt u een luchtwasser?) met 'JA' als u in 2023 één of meerdere biologische of zure wassers op uw stallen had staan of één of meerdere combinaties van die luchtwassystemen.

De combinaties van zure en biologische luchtwassystemen (combiwassers) kunnen afzonderlijk aangeven worden. Meer uitleg over de aangifte van de combiwasser S1/S2 (biologisch luchtwassysteem gevolgd door chemisch luchtwassysteem) vindt u op p.51. Meer uitleg over de aangifte van de combiwasser S2/S1 (chemisch luchtwassysteem gevolgd door biologisch luchtwassysteem) vindt u op p. 52.

Zure en biologische luchtwassystemen

Onder meer om te kunnen bepalen hoeveel stikstof uit de mest die op uw exploitatie geproduceerd wordt, u ook op uw exploitatie verwerkt, wordt in de aangifte een onderscheid gemaakt tussen een zure en een biologische wasser. Het grootste verschil ligt bij de behandeling van het spuiwater.

Voor de hoeveelheid stikstof in het geproduceerde spuiwater van een zure wasser (ammoniumsulfaat⁸ = $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$) kunt u **mestverwerkingscertificaten** (MVC) krijgen. Voor de geproduceerde hoeveelheid stikstof in spuiwater van een biologische wasser⁹ krijgt u geen mestverwerkingscertificaten. U kunt wel mestverwerkingscertificaten verkrijgen voor de verdere verwerking van het spuiwater van een biologische wasser tot stikstofgas (N_2) via een nabehandeling (denitrificatie).

Bij een **chemisch luchtwassysteem of zure wasser** wordt de ammoniakuitstoot beperkt door de ventilatielucht te behandelen in een chemisch luchtwassysteem. Dat systeem bestaat uit een kolom met vulmateriaal, waarover continu aangezuurde wasvloeistof wordt gesproeid. Bij passage van de ventilatielucht door het luchtwassysteem wordt de ammoniak afgevangen in de wasvloeistof, waarna de gereinigde ventilatielucht het systeem verlaat. Door toevoeging van zwavelzuur aan de wasvloeistof, wordt de ammoniak omgezet in een zout. Spuiwater van een zure wasser bevat hierdoor stikstof in de vorm van ammoniumsulfaat.

In tegenstelling tot een chemisch luchtwassysteem wordt bij een **biologisch luchtwassysteem** de ammoniakuitstoot beperkt door de ventilatielucht te behandelen met bacteriën. Dat systeem bestaat uit een kolom of een bed met vulmateriaal, waarover continu wasvloeistof wordt gespoeld. Bij passage van de ventilatielucht door het luchtwassysteem wordt de ammoniak afgevangen in de wasvloeistof, waarna de gereinigde ventilatielucht het systeem verlaat. Door bacteriën die zich op het vulmateriaal en in de wasvloeistof bevinden, wordt de ammoniak vervolgens omgezet in nitriet of nitraat. Spuiwater van een biologische wasser bevat stikstof in de vorm van nitraat- of nitrietstikstof en in mindere mate in de vorm van ammoniumstikstof.

Om spuiwater van uw biologische wasser met transportdocumenten te vervoeren, maakt u gebruik van de algemene mestcode 1006 - SPUIWATER BIOLOGISCHE WASSER. In geval van transport naar derden, hebt u

⁸ Het ammoniumsulfaat wordt als kunstmeststof beschouwd volgens het Mestdecreet.

⁹ Het spuiwater van een biologische wasser is volgens het Mestdecreet een andere meststof waardoor u hiervoor geen MVC's kunt verkrijgen.

een ontheffing van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid nodig. Meer informatie vindt u op www.vlm.be. Klik bij 'Waterkwaliteit' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u door naar Land- en tuinbouwers > Bemesting: Aanwenden van mest > Aanwenden van specifieke meststoffen.

Let op: verwar het begrip spuiwater niet met het begrip spuistroom. Spuiwater is een algemene term voor het 'restproduct' dat ontstaat bij het gebruik van een zure of biologische water om de emissie van ammoniak uit stallen te reduceren. Spuistroom is het overtollige voedingswater, afkomstig van de tuinbouwteelten op een groeimedium, dat niet hergebruikt wordt als voedingswater.

Combiwasser S1/S2

Hebt u een combiwasser S1/S2 (biologisch luchtwassysteem gevolgd door chemisch luchtwassysteem)?

Als u een combiwasser S1/S2 (biologisch luchtwassysteem gevolgd door chemisch luchtwassysteem) op een van uw stallen hebt, dan beantwoordt u deze vraag met 'JA'. U komt dan in het detailscherm terecht van de productie van ammoniumsulfaat.

Hoeveelheid spuiwater

In het aangifteloket is de debietmeterstand op 01.01.2023 al ingevuld, op basis van uw aangifte van het vorige productiejaar. U vult de debietmeterstand op 01.01.2024 in. Die waarde staat op uw teller van het spuiwater en vult u in liter in.

Op basis van de ingevulde meterstanden wordt automatisch berekend hoeveel liter spuiwater de op uw exploitatie aanwezige combiwasser S1/S2 in 2023 heeft geproduceerd.

Geef ook de gemiddelde stikstofconcentratie van min. 2 analyses in 2023 van dat spuiwater aan. Die samenstelling toont u aan met twee halfjaarlijkse analyses van 2023, die u oplaadt als bijlage bij de aangifte. U moet de analyses laten uitvoeren door een erkend labo. Een lijst van die labo's vindt u op www.vlm.be. Klik bij 'Waterkwaliteit' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u door naar Laboratoria en staalnemers > Erkende labo's en staalnemers > Staalname en analyse van mest > lijst van erkenningen voor staalname en analyse van mest.

Als u meerdere combiwassers S1/S2 hebt, vult u de gegevens per wasser in via de knop 'Nieuwe wasser toevoegen'.

Het gebruik van ammoniumsulfaat op de eigen percelen geeft u aan bij hoofdvraag 3 van de digitale aangifte 'Meststoffen', deelvraag 4 'Gebruik van kunstmest'. De afzet bij derden is gekend via het digitaal kunstmestregister (verhandelingsregister). De opslag op 1 januari 2024 van het geproduceerde spuiwater geeft u aan bij hoofdvraag 3 van de digitale aangifte 'Meststoffen', deelvraag 3 'Opslag van kunstmest'.

OPGELET VOOR DODELIJKE GASSEN!

De praktijk leert ons dat sommige landbouwers NH₄SO₄-spuiwater gemakshalve bij de dierlijke mest mengen (bv. in de mestkelder). Dat is niet alleen verboden maar ook levensgevaarlijk. Het aanwezige sulfaat in het spuiwater wordt in de mestkelder door de aanwezige bacteriën in anaerobe omstandigheden immers omgezet naar het toxische gas H₂S. Dat gas is al in lage concentraties dodelijk voor mens en dier.

Combiwasser S2/S1

Hebt u een combiwasser S2/S1 (chemisch luchtwassysteem gevolgd door biologisch luchtwassysteem)?

Als u een combiwasser S2/S1 (chemisch luchtwassysteem gevolgd door biologisch luchtwassysteem) op een van uw stallen hebt, dan beantwoordt u deze vraag met 'JA'. U komt dan terecht in het detailscherm van de productie van spuiwater.

In het aangifteloket is de debietmeterstand op 01.01.2023 al ingevuld, op basis van uw aangifte van het vorige productiejaar. U vult de debietmeterstand op 01.01.2024 in. Die waarde staat op uw teller van het spuiwater en vult u in liter in. Op basis van de ingevulde meterstanden, wordt automatisch berekend hoeveel liter spuiwater de op uw exploitatie aanwezige combiwasser S2/S1 in 2023 heeft geproduceerd.

Geef ook de gemiddelde stikstofconcentratie van minstens 2 analyses in 2023 van dat spuiwater aan. Die samenstelling toont u aan met twee halfjaarlijkse analyses van 2023, die u bij de aangifte als bijlage oplaadt. Analyses van meststoffen moet u altijd laten uitvoeren door een erkend labo. Een lijst van die labo's vindt u op www.vlm.be. Klik bij 'Waterkwaliteit' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u door naar Laboratoria en staalnemers > Erkende labo's en staalnemers > Staalname en analyse van mest > lijst van erkenningen voor staalname en analyse van mest.

Als u het spuiwater apart opslaat, dan geeft u de opslag op 1 januari 2024 aan bij hoofdvraag 3 'Meststoffen', deelvraag 2 (Opslag andere meststoffen). Als het spuiwater samen met dierlijke mest wordt opgeslagen, dan geeft u de opslag van de mengeling van mest en spuiwater op 1 januari 2024 aan bij hoofdvraag 3 'Meststoffen', deelvraag 1 (Opslag van dierlijke mest). In dit geval moet u gebruikmaken van de mestcodes vermeld in Tabel 4 (p. 33).

Als u meerdere combiwassers S2/S1 hebt, vult u de gegevens per wasser in via de knop 'Nieuwe wasser toevoegen'.

Zure wasser

Hebt u een zure wasser?

Als u een zure wasser op een van uw stallen hebt, dan beantwoordt u deze vraag met 'JA'. U komt dan in het detailscherm omtrent de productie van ammoniumsulfaat.

Hoeveelheid spuiwater

In het aangifteloket is de debietmeterstand op 01.01.2023 al ingevuld, op basis van uw aangifte van het vorige productiejaar. U vult de debietmeterstand op 01.01.2024 in. Die waarde staat op uw teller van het spuiwater en vult u in liter in. Op basis van de meterstanden op 01.01.2023 en 01.01.2024, wordt automatisch berekend hoeveel liter spuiwater de op uw exploitatie aanwezige zure wasser in 2023 heeft geproduceerd.

Geef ook de gemiddelde stikstofconcentratie van minstens 2 analyses in 2023 van dat spuiwater aan. Die toont u aan met twee halfjaarlijkse analyses van 2023, die u oplaadt als bijlage bij de aangifte. U moet de analyses laten uitvoeren door een erkend labo. Een lijst van die labo's vindt u op www.vlm.be. Klik bij 'Waterkwaliteit' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u door naar Laboratoria en staalnemers > Erkende

Biologische wasser met nabehandeling

Hebt u een biologische wasser met nabehandeling van het spuiwater?

Als er op uw biologische wasser een systeem voor nabehandeling van het spuiwater aanwezig is (bv. denitrificatierotor), dan beantwoordt u deze vraag met 'JA'.

Als u het spuiwater afkomstig van een op uw exploitatie aanwezige biologische wasser nabehandelt en daarbij stikstofgas produceert, kunt u hiervoor mestverwerkingscertificaten krijgen.

Hoeveelheid spuiwater die nabehandeld wordt

U geeft het type nabehandeling aan. In het aangifteloket is de debietmeterstand op 01.01.2023 al vooraf ingevuld, op basis van uw aangifte van het vorige productiejaar. U vermeldt de debietmeterstand op 01.01.2024. Die waarde staat op uw teller van het spuiwater en vult u in liter in. Op basis van de meterstanden op 01.01.2023 en 01.01.2024 wordt automatisch berekend hoeveel liter spuiwater u hebt nabehandeld tot stikstof.

Hoeveelheid spuiwater die afgezet wordt

Ook hiervoor is de debietmeterstand op 01.01.2023 al ingevuld, op basis van uw aangifte van het vorige productiejaar. U vermeldt de debietmeterstand op 01.01.2024. De hoeveel spuiwater die afgezet wordt, wordt automatisch berekend. Dit is de hoeveelheid waswater die niet meer gerecirculeerd kon worden en bijvoorbeeld in de mestkelder gespuid werd.

Vervolgens vult u de gemiddelde stikstofconcentratie voor en na de nabehandeling in. Omdat de stikstofinhoud van het spuiwater uit de wasser variabel is als gevolg van een schommelende belasting (ammoniakemissie) in de loop van de tijd¹⁰:

- worden gedurende 2 opfokperioden (voor biggenstallen) of 2 kraamperioden (voor kraamstal) of 2 mestronden (voor vleesvarkens) of een periode van 2 maanden (voor dekstal) telkens 3 stalen genomen van het spuiwater voor en na de nabehandeling;
- worden staalnames als volgt gespreid: 1 in het begin, 1 halverwege en 1 op het einde van de periode/ronde;
- moet als bijkomende voorwaarde één van beide periodes/rondes in de zomer (april-september) liggen.

Dat geeft dan 6 stalen op jaarbasis van het spuiwater voor en na de nabehandeling (totaal 12 stalen). Van die analysewaarden neemt u het gemiddelde. U moet de analyse laten uitvoeren door een erkend labo. Een lijst van die labo's vindt u op www.vlm.be. Klik bij 'Waterkwaliteit' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u door naar Laboratoria en staalnemers > Erkende labo's en staalnemers > Staalname en analyse van mest > lijst van erkenningen voor staalname en analyse van mest.

De hoeveelheid stikstof uit spuiwater die u afgezet hebt, wordt automatisch berekend. Hiervoor wordt de hoeveelheid spuiwater die afgezet wordt, vermenigvuldigd met de concentratie van dat afgezet spuiwater.

¹⁰ Bv. de ammoniakbelasting bij all-in-all-out-systeem voor vleesvarkens zal veel lager zijn aan het begin dan aan het einde van de ronde, de ammoniakemissie in de zomer zal meestal hoger liggen dan in de winter, etc.

Daarnaast wordt de hoeveelheid stikstof die verwerkt is tot stikstofgas, afkomstig van het nabehandelde spuiwater van uw biologische wasser, automatisch berekend.

Als u het spuiwater apart opslaat, dan geeft u de opslag op 1 januari 2024 aan bij hoofdvraag 3 'Meststoffen', deelvraag 2 (Opslag andere meststoffen). Als het spuiwater samen met dierlijke mest wordt opgeslagen, dan geeft u de opslag van de mengeling van mest en spuiwater op 1 januari 2024 aan bij hoofdvraag 3 'Meststoffen', deelvraag 1 (Opslag van dierlijke mest). In dit geval moet u gebruikmaken van de mestcodes vermeld in Tabel 4 (p. 33).

Als u meerdere biologische wassers met nabehandeling hebt, vult u de gegevens per wasser in via de knop 'Nieuwe wasser toevoegen'.

Mestbewerking

Hebt u gebruik gemaakt van een bewerkingstechniek om op uw eigen bedrijf uw exploitatie-eigen mest te bewerken/scheiden?

U beantwoordt deze vraag alleen met 'JA' als u exploitatie-eigen mest hebt bewerkt/gescheiden.

Pocketvergisting

Hebt u een pocketvergister?

Pocketvergisting is mestvergisting op boerderijschaal: alleen bedrijfseigen mest (geen dierlijke mest van derden of organisch biologisch afval) wordt bewerkt in een kleinschalige installatie.

Als u niet alleen dierlijke mest vergist die geproduceerd is op uw eigen bedrijf, maar ook andere stromen vergist, moet u zich bij de Mestbank laten identificeren als bewerker of verwerker. De formulieren om zich te laten identificeren als bewerker of verwerker en meer informatie over de verplichtingen voor bewerkers of verwerkers vindt u op www.vlm.be¹¹.

Deze vraag is opgenomen in de jaarlijkse aangifte, omdat de Mestbank een overzicht wilt van de bestaande pocketvergistingsinstallaties en hun locaties. Op die manier kan de Mestbank de desbetreffende landbouwers doelgericht bereiken met informatie met betrekking tot (pocket)vergisting.

Scheiden van bedrijfseigen mest

Hebt u in 2023 mest gescheiden op het bedrijf?

Als landbouwer kunt u uw bedrijfseigen ruwe mest zelf fysiek scheiden op uw bedrijf in dunne fractie en dikke fractie, zonder hygiënisatie. Hierbij worden er twee nieuwe meststromen gecreëerd.

¹¹ Voor de formulieren klikt u bij 'Formulieren' door naar Mestbank > Formulieren Mestbank > *Starten of stoppen met een uitbating*. Meer informatie over de verplichtingen vanuit het Mestdecreet inzake mestverwerking vindt u op de pagina voor mestverwerkers. Klik bij 'Waterkwaliteit' door naar de startpagina van de Mestbank > *Mestverwerkers*.

Het scheiden van mest is een mestBEwerking. Alleen als de gecreëerde meststromen afgevoerd worden naar een verwerkingsinstallatie of geëxporteerd worden, is er sprake van mestVERwerking.

Verdere informatie over de afzetmogelijkheden voor de twee nieuwe niet-gehygiëniseerde meststromen, vindt u terug op www.vlm.be. Klik bij 'Waterkwaliteit' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u door naar Land- en tuinbouwers > Mest: Mestbewerking en -verwerking > Scheiden van bedrijfseigen mest op het landbouwbedrijf.

Andere be- verwerkingstechniek

Hebt u gebruik gemaakt van een andere bewerkings- of verwerkingstechniek?

U beantwoordt deze vraag met 'JA' als u exploitatie-eigen mest hebt be- of verwerkt met een andere techniek dan pocketvergisting of scheiden van de mest. In het detailscherm geeft u het type installatie aan.

Als u meerdere installaties hebt, geeft u deze aan via de knop 'Nieuwe installatie toevoegen'.

Groeimedium

Teelt u gewassen op groeimedium?

Algemeen

U beantwoordt hoofdvraag 6 van de digitale aangifte (Teelt u gewassen op groeimedium ?) met 'JA' als u in 2023 gewassen op groeimedium (glastuinbouw, containerteelt, forcerie witloof,...) hebt geteeld. Hiervoor moet u de productie van voedingswater en spuistroom invullen. Ook als u geen voedingswater aanmaakt, maar gebruikmaakt van kunstmest die in het groeimedium zelf wordt gemengd, beantwoordt u de vraag met 'JA'.

DE OPSLAG VAN KUNSTMEST DIE GEBRUIKT WORDT OP GROEIMEDIUM MOET OPgegeven WORDEN BIJ HOOFDVRAAG 3 VAN DE DIGITALE AANGIFTE 'MESTSTOFFEN', DEELVRAAG 3 'OPSLAG VAN KUNSTMEST'. MEER UITLEG OVER DE AANGIFTE VAN DE OPSLAG VAN KUNSTMEST VINDT U OP P. 39.

Bij de teelt van gewassen op groeimedium ontstaan vloeibare reststromen die in meerdere of mindere mate stikstof en fosfaat bevatten. In het Mestdecreet worden die reststromen benoemd als spuistroom. Die spuistroom is ingedeeld bij andere meststoffen, naast dierlijke mest en kunstmest. Alle soorten meststoffen, dus ook spuistroom, mogen niet geloosd worden. Ze moeten oordeelkundig op landbouwgrond worden gebracht of verwerkt. Die maatregel helpt mee te voorkomen dat nitraten van agrarische oorsprong in te hoge concentratie in het oppervlaktewater of grondwater terechtkomen.

Wie op meer dan 50 are grond gewassen op groeimedium teelt, moet een aangifte indienen. Ook moet elke land- en tuinbouwer die aan één van de andere criteria voor de aangifteplicht voldoet, de teelt op groeimedium aangeven, ongeacht de oppervlakte groeimedium. Zo moet een varkenshouder met 2,5 ha aardbeien in vollegrond en 40 are aardbeien op groeimedium zowel zijn dieren, zijn landbouwgrond als zijn groeimedium/voedingswater/spuistroom opgeven.

Om verwarring te voorkomen, worden hieronder enkele belangrijke begrippen uitgelegd.

Groeimedium: is materiaal in vaste of vloeibare vorm (geen landbouwgrond) dat wordt gebruikt of bestemd is om te worden gebruikt als voedingsbodem voor gewassen. Concreet wordt hiermee de grondloze teelt van gewassen bedoeld, zowel in serre als in openlucht. Bijvoorbeeld de opkweek van sierplanten in bloempotten (containers), tomaten of aardbeien op substraat, boomkwekerij containerteelt, maar ook de forcerie van witloofwortelen in bakken. Voorbeelden van substraat zijn: turf, potgrond, steenwol, perliet, nutriëntfilm, enz.

Voedingswater: is de hoeveelheid water die u verstrekt aan uw gewas op groeimedium en waaraan voedingsstoffen zijn toegevoegd.

Spuistroom¹²: is het overtollige voedingswater, afkomstig van gewassen op een groeimedium, dat niet hergebruikt wordt als voedingswater.

Strikt genomen beschikt u niet over spuistroom als u geen voedingswater aanmaakt. Het komt echter de waterkwaliteit ten goede als u het overtollige water dat wegvloeit, opvangt en een nuttige toepassing geeft.

Productie van voedingswater

Hebt u voedingswater geproduceerd op uw exploitatie?

Voldoende en correcte gegevens over de productie van voedingswater, laten toe om de water- en meststoffenstromen op uw bedrijf beter in kaart te brengen. Zo kan de Mestbank de benodigde opslagcapaciteit voor spuistroom op uw bedrijf correct bepalen.

In de Mestbankaangifte productiejaar 2023, zijn de teelten en productiemethodes al ingeladen. Teelt u twee verschillende gewassen volgens één productiemethode, dan zijn er twee lijnen ingeladen. Ook als u één gewas teelt met twee verschillende productiemethodes, zijn er twee lijnen ingeladen. Via de knop onder de tabel kunt u een nieuwe lijn toevoegen. Via de iconen in de laatste kolom van de tabel, kunt u een bestaande lijn bewerken of verwijderen.

U vult, per teelt en per productiemethode, de bruto- en netto-oppervlakte aan, alsook de gebruikte hoeveelheid N en P₂O₅ voor de productie van voedingswater en het percentage recirculatie.

Teelt, productiemethode en aantal aardbeienoogsten

In de Mestbankaangifte productiejaar 2023 zijn de teelten en productiemethodes al ingeladen.

De **teelten** zijn de teelten zoals u ze aangegeven hebt in de Verzamelaanvraag bij het Agentschap Landbouw en Zeevisserij.

Ook de **productiemethodes** zijn deze zoals aangegeven in de Verzamelaanvraag als 'gespecialiseerde productiemethode'. Het gaat hier om 4 productiemethoden die beschouwd worden als teelt op groeimedium:

- SGM: serres met teelt op groeimedium
- NPO: niet-permanent overkapte teelt op groeimedium

¹² Een analyse van de spuistroom is een nuttig middel om de afzet van stikstof en fosfaat op de landbouwgrond correct in te schatten.

- CON: teelt op groeimedium in open lucht
- LOO: loods (voor plantaardige productie)

Geef voor de permanent overkapte teelt van **aardbeien** bijkomend aan of het gaat om **1, 2 of 3 oogsten per jaar**. Dit is van belang om de benodigde opslagcapaciteit correct te kunnen bepalen.

Bruto- en netto-oppervlakte

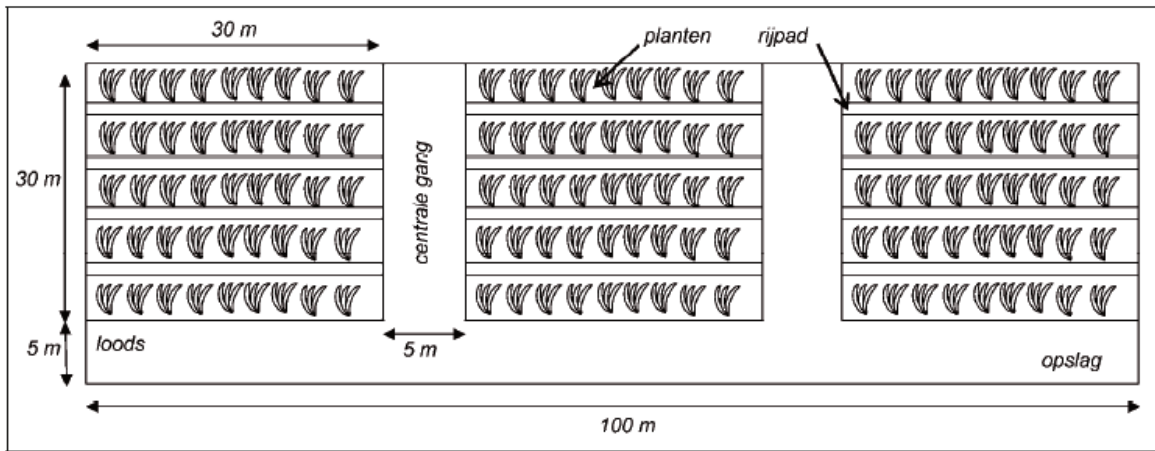
Bij de **bruto-oppervlakte** moet u de oppervlakte invullen zoals aangegeven in de Verzamelaanvraag, dus met inbegrip van gangpaden en dergelijke.

Voor de bepaling van de **netto-oppervlakte** brengt u alleen de ruimte in rekening waar planten geteeld worden op groeimedium. Een centrale dienstgang hoeft u niet mee te tellen, maar de paden voor verzorging en oogst tussen twee rijen wel. Figuur 3 geeft een schematisch voorbeeld.

In het geval uw oppervlakte groeimedium uit meerdere teeltlagen bestaat, vermenigvuldigt u de oppervlakte met het aantal lagen en vermindert u dit getal met 10 %.

Voorbeeld: berekening netto-oppervlakte groeimedium

Figuur 3: Bovenaanzicht van een ruimte waar geteeld wordt op groeimedium

De totale oppervlakte van het groeimedium is 4.860 m² of 48,6 are en is als volgt berekend:

Er zijn 3 zones waar planten op groeimedium worden gekweekt gescheiden door 2 centrale gangen. Deze zones meten alle drie 30 op 30 m. De rijpaden in deze zones moeten meegeteld worden, de centrale gangen en opslagplaatsen niet.

Eén zone heeft dus een oppervlakte van:

$$30\text{ m} \times 30\text{ m} = 900\text{ m}^2$$

Worden de oppervlaktes van elke zone samengeteld, bekomt men een oppervlakte van:

$$900\text{ m}^2 + 900\text{ m}^2 + 900\text{ m}^2 = 2700\text{ m}^2$$

Elke zone bestaat uit twee verdiepen met groeimedium. De oppervlakte moet dus vermenigvuldigd worden met het aantal lagen, nl. 2:

$$2700\text{ m}^2 \times 2 = 5400\text{ m}^2$$

Ten slotte mag er 10 % van de bekomen oppervlakte worden afgetrokken, vermits er twee teeltlagen aanwezig zijn. De totale oppervlakte wordt dus:

$$5400\text{ m}^2 - (5400\text{ m}^2 \times 10\%) = 4860\text{ m}^2\text{ of } 48,6\text{ are}$$

Gebruikte hoeveelheid N en P₂O₅ voor de productie van voedingswater

De hoeveelheden N en P₂O₅ in kg, zijn de hoeveelheden N en P₂O₅ in kg die u met het water hebt gemengd voor de productie van voedingswater. Het gaat hierbij alleen om de hoeveelheid N en P₂O₅ die aangemaakt worden, dus u telt de samenstelling van het water nà recirculatie niet mee. Het zijn de hoeveelheden N en P₂O₅ die van het blokje 'KUNSTMEST' in de onderstaande figuur naar het blokje 'VOEDINGSWATER' stromen. Als u zich baseert op facturen, hou dan rekening met begin- en eindstock om de verbruikte hoeveelheid te berekenen.

Figuur 4: Schema van de stromen aan water en meststoffen bij een teelt op groeimedium met recirculatie

Percentage recirculatie

Bij recirculatie wordt het water dat onder aan het groeimedium wordt gerecupereerd weer bij het voedingswater gemengd zodat het opnieuw kan worden toegediend. Als u recirculatie hebt toegepast, duidt u voor de combinatie van teelt en productiemethode het percentage aan van de oppervlakte waarvoor u recirculatie hebt toegepast.

Berekening van de geproduceerde en opgeslagen spuistroom

Hebt u spuistroom geproduceerd en/of opgeslagen?

Hier vult u de gegevens over de geproduceerde en opgeslagen spuistroom in. Via de knop onder de tabellen kunt u een nieuwe lijn toevoegen. Via de iconen in de laatste kolom van de tabellen kunt u een bestaande lijn bewerken of verwijderen.

Spuistroom productie

Meststof en samenstelling

Via het valmenu kiest u de gewenste mestsoort. In bepaalde gevallen wordt de samenstelling (kg N/m³ en kg P₂O₅/m³) automatisch ingevuld met de richtwaarden van de geselecteerde meststof.

Tabel 5 geeft een overzicht van de richtwaarden voor de overeenkomstige teelten. De tabel met richtwaarden voor de samenstelling van spuistroom vindt u ook terug in de brochure Normen en richtwaarden op www.vlm.be. Klik bij 'Waterkwaliteit' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u door naar Land- en tuinbouwers > Bemesting: Aanwenden van mest > Bemestingsnormen.

Teelt	N in kg/ton	P ₂ O ₅ in kg/ton
Azalea	0,07	0,02
Boomkwekerij	0,02	0,01
Aardbeien	0,18	0,06
Sla	0,28	0,11
Groene en bloeiende planten	0,18	0,05
Rozen	0,19	0,06
Komkommers	0,39	0,08
Paprika	0,40	0,08
Tomaten	0,54	0,10
Aubergines	0,49	0,08
Forcerie witloof	0,10	0,04
Andere tuinbouwteelten	0,50	0,20

Tabel 5: Richtwaarden voor de samenstelling van spuistroom

Als u een analyse van de spuistroom liet uitvoeren tijdens het jaar, dan kunt u de ingevulde richtwaarden overschrijven en gebruik maken van analysewaarden. U moet dan wel het analysesresultaat opladen als bijlage bij de aangifte.

Hoeveelheid

De hoeveelheid spuistroom kunt u op verschillende manieren bepalen:

- Aan de hand van de hoeveelheid drainwater die definitief uit het systeem werd onttrokken (via afzet op uw eigen gronden of op die van andere bedrijven) en de opslagverschillen. Als u uw spuistroom opvangt in een buffertank of opslagvat, moet u het verschil in hoeveelheid van de opslag op 1 januari 2024 en de opslag op 1 januari 2023 bij de hoeveelheden afgevoerde spuistroom optellen:

Geproduceerde hoeveelheid spuistroom

$$= \text{hoeveelheid afgevoerde spuistroom} + (\text{opslag op 1.1.2024} - \text{opslag op 1.1.2023})$$

- Als u niet recirculeert kunt u de hoeveelheid spuistroom bepalen met het drainpercentage (zie Voorbeeld van de berekening van de geproduceerde hoeveelheid spuistroom in m³ zonder recirculatie). Het drainpercentage is het percentage van het voedingswater dat niet door de planten wordt opgenomen. Het is met andere woorden het percentage dat door het groeimedium heen stroomt.
- Als u wél recirculeert kunt u de hoeveelheid spuistroom bepalen aan de hand van het drainpercentage en de procentuele oppervlakte van uw groeimedium waarop u drainwater recirculeert (zie Voorbeeld van de berekening van de geproduceerde hoeveelheid spuistroom in m³ met recirculatie).
- Als u volledig recirculeert hebt u geen spuistroom geproduceerd en vult u '0 m³' in.
- U kunt ook de hoeveelheid spuistroom bepalen met een debietmeter die de spuistroom registreert.

Voorbeeld van de berekening van de geproduceerde hoeveelheid spuistroom in m³ zonder recirculatie:

Op een bedrijf met 12.750 m³ voedingswater, een drainpercentage van 30 % en zonder recirculatie, is de hoeveelheid spuistroom:

$$\text{Hoeveelheid voedingswater} \times \text{drainpercentage} = 12.750 \text{ m}^3 \times 0,30 = 3.825 \text{ m}^3$$

Voorbeeld van de berekening van de geproduceerde hoeveelheid spuistroom in m³ met recirculatie:

Als u voor een bepaalde teelt recirculatie toepast op een gedeelte van de oppervlakte, moet u dat in rekening brengen voor de bepaling van uw geproduceerde hoeveelheid spuistroom. Als u bijvoorbeeld op 80 % van uw perceel drainwater recirculeert, wordt er op 20 % van de oppervlakte spuistroom geproduceerd. De hoeveelheid spuistroom is dus 20 % van het drainwater.

Voorbeeld: een tuinbouwer heeft 24.000 m³ voedingswater aan zijn komkommers gegeven. Het drainpercentage is 25 % en hij heeft over 80 % van zijn oppervlakte gerecirculeerd (zie Percentage recirculatie, p. 60). De hoeveelheid spuistroom wordt dan:

$$\begin{aligned} & \text{Hoeveelheid voedingswater} \times \text{drainpercentage} \times (1 - \text{recirculatiepercentage}) \\ & = 24.000 \text{ m}^3 \times 0,25 \times (1 - 0,80) = 1.200 \text{ m}^3 \end{aligned}$$

Hoeveelheid geproduceerde spuistroom in kg N en kg P₂O₅

Het aantal kg N en kg P₂O₅ wordt automatisch berekend op basis van de opgegeven hoeveelheid en samenstelling.

Doorsijpeling

Als u houtig kleinfruit of aardbeien hebt waarbij de spuistroom rechtstreeks in de bodem onder de planten sijpelt, dan geeft u de hoeveelheid spuistroom aan die doorsijpelt in m³.

Spuistroom opslag

Meststof en samenstelling

Via het valmenu kiest u de gewenste mestsoort. In bepaalde gevallen wordt de samenstelling (kg N/m³ en kg P₂O₅/m³) automatisch ingevuld met de richtwaarden van de geselecteerde meststof. De richtwaarden voor de samenstelling van spuistroom vindt u in

Tabel 5 p. 61. Als u een analyse van de spuistroom liet uitvoeren tijdens het jaar, dan kunt u de ingevulde richtwaarden overschrijven en gebruik maken van analysewaarden. U moet dan wel het analyseresultaat opladen als bijlage bij de aangifte.

Hoeveelheid

U vult de totaal opgeslagen hoeveelheid in op 1 januari 2024, uitgedrukt in m³. U vermeldt alleen de spuistroom die definitief uit het recirculatiesysteem onttrokken werd en op 1 januari 2024 nog apart opgeslagen is, in afwachting van spreiding op landbouwgrond in de loop van 2024.

Hoeveelheid opgeslagen spuistroom in kg N en kg P₂O₅

De totaal opgeslagen hoeveelheid, uitgedrukt in kg N en kg P₂O₅, wordt automatisch berekend op basis van de opgegeven hoeveelheid en samenstelling.

Opslagcapaciteit voor spuistroom

Hebt u opslagcapaciteit voor spuistroom of hebt u een verklaring voor onvoldoende opslagcapaciteit voor spuistroom?

Permanent overkapt groeimedium

Vul de opslagcapaciteit in die op uw bedrijf aanwezig is. Naast de specifieke capaciteit van het opslagvat voor spuistroom kunt u ook de buffertank(s) voor recirculatie meerekenen als opslagcapaciteit voor spuistroom. Vul met behulp van Tabel 6 de volgende tabel in om de minimale opslagcapaciteit voor spuistroom op uw bedrijf te bepalen.

teelt	(a) oppervlakte in ha, behalve forcerie van witloof	(b) verplichte opslagcapaciteit per ha uit de kolom 'met recirculatie' of 'zonder recirculatie' in Tabel 6; voor forcerie van witloof is dit per bedrijf	vermenigvuldig (a) met (b)
			(c1)
			(c2)
			(c3)
(d) totale som (c1)+(c2)+(c3) (bij meerdere teelten of teeltsystemen)			
(e) opslagcapaciteit zoals aangegeven bij hoofdvraag 6 'Groeimedium', deelvraag 3 'Opslagcapaciteit voor spuistroom'			

teelt	benodigde opslagcapaciteit zonder recirculatie	benodigde opslagcapaciteit met recirculatie
aardbeien onder glas	240 m ³ /ha	20 m ³ /ha
aardbeien onder plastic	130 m ³ /ha	20 m ³ /ha
aubergine	750 m ³ /ha	30 m ³ /ha
azalea	270 m ³ /ha	45 m ³ /ha
boomkwekerij	270 m ³ /ha	niet van toepassing
groene en bloeiende planten	630 m ³ /ha	20 m ³ /ha
houtig kleinfruit, behalve aardbeien	113 m ³ /ha	15 m ³ /ha
komkommer	750 m ³ /ha	30 m ³ /ha
overige teelten	750 m ³ /ha	30 m ³ /ha
paprika	750 m ³ /ha	30 m ³ /ha
sla	niet van toepassing	30 m ³ /ha
snijbloemen	2400 m ³ /ha	400 m ³ /ha
tomaat	750 m ³ /ha	30 m ³ /ha
witloof – forcerie	36 m ³ /bedrijf	0 m ³

Tabel 6: verplichte opslagcapaciteiten (m³/ha) per teelt

Als de benodigde minimale opslagcapaciteit (d) kleiner is of gelijk aan uw beschikbare opslagcapaciteit, dan hoeft u verder niets te doen.

Verklaring onvoldoende opslagcapaciteit spuistroom

Als u over onvoldoende opslagcapaciteit beschikt, duidt u in onderstaande lijst aan wat voor u van toepassing is en voegt u het bijhorende document als bijlage bij deze aangifte.

1. U beschikt over een contract dat u bij derden opslagcapaciteit hebt. Voeg het contract toe als bijlage.
2. Uit een bedrijfsdoorlichting door een erkend praktijkcentrum blijkt dat een lagere opslagcapaciteit volstaat. Voeg het onderbouwde verslag van het erkende praktijkcentrum toe als bijlage.
3. U hebt een omgevingsvergunning voor het lozen van spuistroom. Voeg een kopie van de betreffende omgevingsvergunning toe als bijlage.
4. U hebt houtig kleinfruit of aardbeien waarbij de spuistroom rechtstreeks in de bodem sijpelt onder de planten¹³. De voorwaarden in de wetgeving zijn:
 - de hoeveelheid spuistroom die op die manier in de bodem sijpelt bedraagt maximaal 100 l per jaar per m², waarvan maximaal 20 l in de periode van 1 september tot en met 28 (29) februari;
 - de hoeveelheid stikstof die rechtstreeks insijpelt, is kleiner dan, of gelijk aan de maximaal toegelaten hoeveelheid N uit kunstmest op grasland. Deze maximale hoeveelheid vindt u in de tabellen onder artikel 13, § 2, van het Mestdecreet¹⁴.

Gebruik van kunstmest in 2023

Hebt u andere kunstmest gebruikt op gewassen op groeimedium, dan voor de aanmaak van voedingswater?

Als u in 2023 op een andere manier dan via het voedingswater kunstmest hebt verstrekt aan planten op groeimedium, beantwoordt u deze vraag met 'JA'. Een voorbeeld is kunstmest die in potgrond is gemengd. Vervolgens vult u in de tabel de gegevens van de kunstmest in. Via de knop onder de tabel kunt u een nieuwe lijn toevoegen. Via de iconen in de laatste kolom van de tabellen kunt u een bestaande lijn bewerken of verwijderen.

Meststof omschrijving

U kunt de naam van de meststof opgeven in het vak 'Meststof omschrijving'.

Samenstelling

Hier vult u het gehalte aan N en P₂O₅, uitgedrukt in %, in. De samenstelling van de kunstmest vindt u terug op de factuur of de verpakking.

Eenheid en hoeveelheid

U kiest in welke eenheid u de gebruikte hoeveelheid kunstmest wilt opgeven (kg of liter) en vult vervolgens de gebruikte hoeveelheid in. Standaard wordt als eenheid kilogram voorgesteld. Als u liter als eenheid kiest, verschijnt de dichtheid van de meststof waarmee gerekend wordt om het totaal aantal kg N en kg P₂O₅ te bekomen.

¹³ Als spuistroom wordt opgevangen, bijvoorbeeld door middel van goten, kunt u geen aanspraak maken op deze mogelijkheid.

¹⁴ U vindt een gecoördineerde versie van het Mestdecreet op www.vlm.be. Klik bij 'Waterkwaliteit' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u door naar Land- en tuinbouwers > Achtergrond: Regelgeving > decreten

Kunstmestgebruik in kg N en kg P₂O₅

Het aantal kg N en kg P₂O₅ wordt automatisch berekend op basis van de opgegeven hoeveelheid en samenstelling.

Aanvraag van de verlenging van een attest

Wilt u een verlenging aanvragen van een attest voor meststoffen waarvan de stikstofinhoud laag is?

Een attest voor meststoffen waarvan de stikstofinhoud laag is, kan worden verleend op voorwaarde dat uw spuistroom een laag N-gehalte heeft. Een laag N-gehalte houdt in: totale N < 0,6 kg N/ton product.

Spuistroom met een attest voor meststoffen waarvan de stikstofinhoud laag is, mag onder bepaalde voorwaarden worden uitgereden in periodes waarin type 3 meststoffen zonder attest niet mogen worden uitgereden. Meer informatie vindt u op www.vlm.be. Klik bij 'Waterkwaliteit' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u door naar Land- en tuinbouwers > Bemesting: Aanwenden van mest > Attesten > Attesten voor meststoffen waarvan de stikstofinhoud laag is.

Als u van die afwijkingen gebruik wilt maken, moet u een attest aanvragen bij de Mestbank. U gaat daarvoor als volgt te werk:

Als u het attest voor het eerst aanvraagt, gebruikt u het formulier [Aanvraag van een attest in het kader van de uitrijregeling](#), dat u vindt op www.vlm.be. Klik bij 'Formulieren' door naar Mestbank > Formulieren Mestbank > Bemesting.

De verlenging van eerder verleende attesten kunt u in de aangifte zelf doen door op deze vraag 'JA' te antwoorden. U ontvangt het nieuwe attest dan uiterlijk op 15 juli. Voor spuistroom is dat attest drie jaar geldig vanaf 1 augustus.

Bij uw aanvraag van het attest moet u een analyseverslag toevoegen als bijlage dat aantoont dat de spuistroom voldoet aan de voorwaarden. De staalname en analyse moeten worden uitgevoerd door een laboratorium dat erkend is in het kader van het Mestdecreet. Een overzicht van de erkende laboratoria vindt u op www.vlm.be. Klik bij 'Waterkwaliteit' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u door naar Laboratoria en staalnemers > Erkende labo's en staalnemers > Staalname en analyse van mest > lijst van erkenningen voor staalname en analyse van mest.

Aanvullende opmerkingen

Hebt u verder nog opmerkingen?

U hebt nog de mogelijkheid om aanvullende inlichtingen mee te geven via uw aangifte. Aangezien de Mestbankaangiftes maximaal automatisch verwerkt worden, noteert u hier het best alleen relevante opmerkingen en gebruikt u het best gekende begrippen. Als u de juiste termen gebruikt, is de kans groter dat de Mestbank uw opmerking tijdig en goed verwerkt.

Bijlagen opladen

Nadat u alle vragen/vakken van de digitale aangifte hebt ingevuld, wordt in een pop-upscherf gevraagd om bijlagen op te laden. Deze boodschap verschijnt ook als u geen bijlagen hoeft over te maken, in dat geval negeert u deze boodschap en klikt u op de 'OK' knop. Als u wel bijlagen moet overmaken, gaat u naar het menu links op het scherm en klikt er op 'Bijlagen'.

De **vereiste bijlagen** worden daar nogmaals getoond en ook de werkwijze om uw digitaal beschikbare documenten op te laden. Voor een vlotte verwerking van uw documenten, geeft u best een bestandsnaam die de inhoud van de bijlage aangeeft. Als eenzelfde bijlage bij meerdere rubrieken hoort, kunt u aanduiden dat u die bijlage al hebt opgeladen bij een vorige rubriek door het vakje 'Zie hoger' aan te vinken.

Naast de vereiste bijlagen, kunt u bij elk vak ook **vrije bijlagen** opladen. Door te klikken op het neerwaartse pijltje in de rubriek 'Vrije bijlagen', verschijnt een keuzelijst met alle vakken. Selecteer het gewenste vak, geef een nota in en laad uw bijlage(n) op. U kunt dat herhalen voor alle vakken waarbij u een bijlage wilt meesturen. Formulieren zoals 'aanvraag vrijstelling aangifteplicht', 'globale mestbalans', 'wijziging transportdocumenten' en 'register klein laadvermogen' stuurt u het best naar de specifieke e-mailadressen die op de formulieren worden vermeld. Zo kunnen de formulieren sneller worden behandeld.

Als u de bijlagen niet wilt opladen, dan kunt u hier ook aangeven dat u de bijlagen per post opstuurt naar de VLM in uw provincie. Met de knop 'Aanmaken verzendlijst', kunt u een overzicht opvragen van al uw bijlagen.

Controleren en doorsturen

Als u uw aangifte hebt ingevuld en eventuele bijlagen hebt opgeladen, gaat u naar het menu links op het scherm en klikt er op 'Controleren en doorsturen'. U vindt deze link ook onderaan de ingevulde aangifte en onderaan de opgeladen bijlagen. Hier krijgt u een overzicht van de gedetecteerde opmerkingen, waarschuwingen en fouten.

De aangifte wordt als volgt definitief doorgestuurd:

- U klikt op 'aangifte doorsturen'.
- U vinkt aan dat u verklaart deze aangifte voor waar en echt ingevuld te hebben.
- U klikt op de knop 'definitief doorsturen'.

Als u uw aangifte definitief hebt doorgestuurd, ontvangt u een bevestigingsmail. Als u meerdere exploitaties hebt, dan moet u aangifte doen voor al uw exploitaties. U ontvangt een bevestigingsmail per exploitatie. Na het definitief doorsturen kunt u uw aangifte niet meer wijzigen, maar wel nog raadplegen, afdrukken of opslaan via de rubriek 'Ingediende aangiftes'. In deze rubriek kan zowel een initieel als actueel aangifterapport geraadpleegd worden. Het initieel rapport komt overeen met de oorspronkelijk ingediende aangifte. Het actuele rapport komt overeen met de laatste versie van de aangifte.

BIJLAGEN

Forfaitaire uitscheidingscijfers per diercategorie

diersoort	uitscheiding in kg/dier en per jaar	
	P ₂ O ₅	N
rundvee		
melkvee		
melkkoeien met een melkproductie (in kg melk/jaar) van:		
maximaal 4 000	26	81
hoger dan 4 000 tot en met 4 250	26,5	83
hoger dan 4 250 tot en met 4 500	27	85
hoger dan 4 500 tot en met 4 750	27,5	87
hoger dan 4 750 tot en met 5 000	28	89
hoger dan 5 000 tot en met 5 250	28,5	91
hoger dan 5 250 tot en met 5 500	29	93
hoger dan 5 500 tot en met 5 750	29,5	95
hoger dan 5 750 tot en met 6 000	30	97
hoger dan 6 000 tot en met 6 250	31	99
hoger dan 6 250 tot en met 6 500	31,5	101
hoger dan 6 500 tot en met 6 750	32,5	103
hoger dan 6 750 tot en met 7 000	33	105
hoger dan 7 000 tot en met 7 250	34	107
hoger dan 7 250 tot en met 7 500	34,5	109
hoger dan 7 500 tot en met 7 750	35,5	111
hoger dan 7 750 tot en met 8 000	36	113
hoger dan 8 000 tot en met 8 250	37	115
hoger dan 8 250 tot en met 8 500	37,5	117
hoger dan 8 500 tot en met 8 750	38,5	119
hoger dan 8 750 tot en met 9 000	39	121
hoger dan 9 000 tot en met 9 250	40	123
hoger dan 9 250 tot en met 9 500	40,5	125
hoger dan 9 500 tot en met 9 750	41,5	127
hoger dan 9 750 tot en met 10 000	42	129
hoger dan 10 000	43	131
vervangingsvee jonger dan 1 jaar	10	33
vervangingsvee van 1 tot 2 jaar	19,2	58
mestvee		
zoogkoeien	25	65
mestkalveren	3,6	10,5
runderen jonger dan 1 jaar	7	22,3
runderen van 1 tot 2 jaar	19,2	58
andere runderen	29,5	77
varkens		
biggen van 7 tot 20 kg	1,09	2,18
beren	13,19	25,19
zeugen, incl. biggen van minder dan 7 kg	13,19	25,19
andere varkens van 20 kg tot 110 kg	4,51	12,26
andere varkens van meer dan 110 kg	13,19	25,19
pluimvee		

Richtwaarden voor de samenstelling en dichtheid van meststoffen

Mestsoort	Vorm	Richtwaarde samenstelling in kg/m ³		Dichtheid ton/m ³	Richtwaarde samenstelling in kg/ton	
		N (kg/m ³)	P ₂ O ₅ (kg/m ³)		N (kg/ton)	P ₂ O ₅ (kg/ton)
runderen	G	4,0	0,2	1,0	4,0	0,2
runderen	M	4,8	1,4	1,0	4,8	1,4
runderen	V	5,68	2,32	0,8	7,1	2,9
mestkalveren	M	3,0	1,3	1,0	3,0	1,3
zeugen en biggen	G	2,0	0,9	1,0	2,0	0,9
zeugen en biggen	M	3,2	1,4	1,0	3,2	1,4
zeugen en biggen	V	6,0	7,2	0,8	7,5	9,0
vleesvarkens	G	5,8	0,9	1,0	5,8	0,9
vleesvarkens	M	6,4	3,5	1,0	6,4	3,5
vleesvarkens	V	6,0	7,2	0,8	7,5	9,0
Biggen 7 – 20 kg	M	4,3	1,7	1,0	4,3	1,7
slachtkuikens (vanaf 2011)	V	13,6	7,1	0,5	27,1	14,1
leggen kooi – rechtstreekse mestafvoer	VV	18,2	11,4	0,8	22,7	14,3
leggen kooi – mestopslag in loods	VV	21,5	17,0	0,8	26,9	21,3
leggen kooi – mestopslag in loods	VD	18,9	17,1	0,6	31,5	28,5
leggen scharrel of volière	V	9,9	13,7	0,5	19,8	27,4
leggen ouderdier	V	9,9	13,7	0,5	19,8	27,4
opfok(poeljen) leggen kooi	VV	18,9	11,7	0,8	23,6	14,6
opfok(poeljen) leggen scharrel of volière	V	12,5	12,2	0,5	25	24,4
opfok(poeljen) slachtkuiken ouderdieren	VD	9,9	13,1	0,5	19,8	26,2
slachtkuiken ouderdieren	VD	12,5	19,1	0,6	20,9	31,8

Mestsoort	Vorm	Richtwaarde samenstelling in kg/m ³		Dichtheid ton/m ³	Richtwaarde samenstelling in kg/ton	
		N (kg/m ³)	P ₂ O ₅ (kg/m ³)		N (kg/ton)	P ₂ O ₅ (kg/ton)
ander pluimvee	V	8,7	9,65	0,5	17,4	19,3
eenden	V	8,8	11,2	0,8	11,0	14,0
schapen	V	6,64	2,8	0,8	8,3	3,5
paarden	G	4,0	0,2	1,0	4,0	0,2
paarden	V	3,5	2,1	0,7	5,0	3,0
geiten	V	5,28	2,8	0,8	6,6	3,5
nertsen	V	8,5	15,2	0,6	14,1	25,3
nertsen	G	2,0	0,2	1,0	2,0	0,2
konijnen	G	1,4	0,0	1,0	1,4	0,0
konijnen	M	8,5	13,5	1,0	8,5	13,5
konijnen	V	13,52	11,04	0,8	16,9	13,8
konijnen in dieppitstal	V	9,38	8,89	0,7	13,4	12,7
champost	V	4,41	2,8	0,7	6,3	4

Tabel 8: richtwaarden voor de samenstelling en de dichtheid van dierlijke mest

Stikstofverliezen

In de onderstaande tabel staat per diersoort hoe het stikstofverlies wordt berekend voor de bepaling van de netto-stikstofuitscheiding. Die cijfers verschillen per diercategorie en per staltype. Voor pluimvee (legrassen) die gehouden worden in staltypes P-2.1, P-3.1, P-4.3, P-4.4, P-4.5 en P-4.6 zijn er stikstofverliescijfers per diercategorie, per staltype en per type opslag. De stikstofverliescijfers zijn ook terug te vinden op de website www.vlm.be. Klik bij 'Waterkwaliteit' door naar de startpagina van de Mestbank. Vervolgens klikt u door naar Land- en tuinbouwers > Mest: Dierlijke productie > Stikstofverliezen.

Voor de **runderen**, uitgezonderd mestkalveren, wordt het stikstofverlies berekend op basis van de productie van vloeibare mest en stalmest. De berekening en een voorbeeld ervan vindt u onder de rubriek Rundvee - Procentuele verdeling van de mestproductie (p. 19). Voor mestkalveren wordt een stikstofverlies van 2,29 kg N/dier, jaar in rekening gebracht ongeacht het staltype. Voor alle andere dieren wordt daarnaast met vaste stikstofverliezen per diercategorie, per staltype (en eventueel per opslagtype) gerekend.

varkens	staltype	stikstofverliezen in kg/dier/ jaar
biggen tot 20 kg	traditioneel - mengmest	0,52
	traditioneel - stalmest	1,01
	emissiearm – mengmest – V-1.2, V-1.3, V-1.4, V-1.5 en V-1.6	0,26
vleesvarkens van minder dan 110 kg	traditioneel – mengmest	2,95
	traditioneel – stalmest	5,86
	emissiearm – mengmest: – V-4.1, V-4.2, V-4.3, V-4.4, V-4.5, V-4.6, V-4.7 en V-4.8	1,58
beren	traditioneel - mengmest	4,86
	traditioneel - stalmest	10,31
andere varkens van meer dan 110 kg	traditioneel – mengmest	3,79
	traditioneel – stalmest	5,28
	emissiearm – mengmest: – V-3.1, V-3.2, V-3.3, V-3.4, V-3.5, V-3.8, V-3.9, V-3.10, V-4.1, V-4.2, V-4.3, V-4.4, V-4.5, V-4.6, V-4.7 en V-4.8	2,67
	emissiearm – stalmest: – V-3.6 en V-3.7	4,15
zeugen, incl. biggen van minder dan 7 kg	traditioneel – mengmest	4,35
	traditioneel – stalmest	5,81
	emissiearm – mengmest: – V-2.1, V-2.2, V-2.3, V-2.4, V-2.5, V-2.6, V-3.1, V-3.2, V-3.3, V-3.4, V-3.5, V-3.8, V-3.9 en V-3.10	2,85
	emissiearm – stalmest : – V-3.6 en V-3.7	4,33

	volièrehuisvesting, emissiearm, systeem P-4.4/3°, nabehandeling in droogtunnel met geperforeerde banden of platen	0,192
	volièrehuisvesting, emissiearm, systeem P-4.4/4°, nabehandeling in droogtunnel met dichte banden	0,201
	volièrehuisvesting, emissiearm, systeem P-4.5/1°, directe afvoer of max 2 weken in gesloten container of afgedekte container	0,212
	volièrehuisvesting, emissiearm, systeem P-4.5/2°, meer dan 2 weken in gesloten mestopslag of afgesloten container	0,225
	volièrehuisvesting, emissiearm, systeem P-4.5/3°, nabehandeling in droogtunnel met geperforeerde banden of platen	0,214
	volièrehuisvesting, emissiearm, systeem P-4.5/4°, nabehandeling in droogtunnel met dichte banden	0,223
	volièrehuisvesting, emissiearm, systeem P-4.6/1°, directe afvoer of max 2 weken in gesloten container of afgedekte container	0,199
	volièrehuisvesting, emissiearm, systeem P-4.6/2°, meer dan 2 weken in gesloten mestopslag of afgesloten container	0,212
	volièrehuisvesting, emissiearm, systeem P-4.6/3°, nabehandeling in droogtunnel met geperforeerde banden of platen	0,201
	volièrehuisvesting, emissiearm, systeem P-4.6/4°, nabehandeling in droogtunnel met dichte banden	0,210
opfokpoeljen legkippen	batterij, emissiearm, systeem P-1.1 en P-1.2	0,073
	batterij, emissiearm, systeem P-1.3	0,098
	batterij, emissiearm, systeem P-1.4	0,086
	batterij, emissiearm, systeem P-1.5	0,089
	batterij, overige staltypes opfokpoeljen legkippen	0,097
	grondhuisvesting, emissiearm, systeem P-2.2 en P-2.3	0,131
	grondhuisvesting, overige staltypes opfokpoeljenlegkippen	0,212
	volièrehuisvesting, emissiearm, systeem P-2.1/1°, directe afvoer of max 2 weken	0,123

paarden en andere diersoorten	stikstofverliezen in kg/dier, jaar
paarden van meer dan 600 kg	10,46
paarden en pony's van 200 tot 600 kg	7,47
paarden en pony's van minder dan 200 kg	4,57
konijnen gesloten bedrijven per vrouwelijk konijn	3,02
konijnen vetmesterij per dier	0,26
konijnen kwekerij per volwassen dier	1,43
geiten jonger dan 1 jaar	1,39
geiten ouder dan 1 jaar	3,31
schapen jonger dan 1 jaar	1,06
schapen ouder dan 1 jaar	1,75
nertsen gesloten bedrijven per moederdier	1,5
nertsen vetmesterij per dier	0,5
nertsen kwekerij per volwassen dier	0,6

Tabel 9 Stikstofverliezen per diercategorie

Verklarende woordenlijst

Diercategorieën

Rundvee

De rundveebezetting wordt bepaald op basis van de gegevens die de Mestbank van DGZ krijgt. Hieruit berekent de Mestbank per beslag hoeveel dagen ieder rund tot een bepaalde diercategorie behoorde. Hieruit wordt dan de gemiddelde veebezetting bepaald. Hieronder vindt u een beschrijving per diercategorie:

- Vervangingsvee jonger dan 1 jaar: vrouwelijke dieren, jonger dan 1 jaar van het rastype melk of dubbeldoel, op een bedrijf met melkgift.
- Vervangingsvee van 1 tot 2 jaar: vrouwelijke dieren, tussen 1 en 2 jaar van het rastype melk of dubbeldoel, op een bedrijf met melkgift.
- Melkkoeien: vrouwelijke dieren ouder dan 2 jaar van het rastype melk of dubbeldoel op een bedrijf met melkgift. Vanaf de eerste kalving tot de laatste kalving op hetzelfde beslag plus één jaar is het rund een melkkoe. Na deze periode wordt de melkkoe een ander rund.
- Mestkalveren: dier met code mestkalf.
- Runderen jonger dan 1 jaar. Hierbij horen de volgende dieren:
 - mannelijke dieren jonger dan 1 jaar;
 - vrouwelijke dieren jonger dan 1 jaar van het rastype vlees;
 - vrouwelijke dieren jonger dan 1 jaar van het rastype melk of dubbeldoel van een bedrijf zonder melkgift.
- Runderen van 1 tot 2 jaar. Hierbij horen de volgende dieren:
 - mannelijke dieren tussen 1 en 2 jaar;
 - vrouwelijke dieren tussen 1 en 2 jaar van het rastype vlees;
 - vrouwelijke dieren tussen 1 en 2 jaar van het rastype melk of dubbeldoel van een bedrijf zonder melkgift.
- Zoogkoeien: vrouwelijke dieren ouder dan 2 jaar van het rastype vlees en vrouwelijke dieren ouder dan 2 jaar van het rastype melk of dubbeldoel op een bedrijf zonder melk. Vanaf de eerste kalving tot de laatste kalving op hetzelfde beslag plus één jaar is het rund een zoogkoe. Na deze periode wordt de zoogkoe een ander rund.
- Andere runderen: Hierbij horen de volgende dieren:
 - mannelijke dieren ouder dan 2 jaar;
 - vrouwelijke dieren ouder dan 2 jaar die (nog) niet gekalfd hebben op het beslag;
 - vrouwelijke dieren vanaf 1 jaar na de laatste kalving op hetzelfde beslag, of vanaf datum reform (afmesten);
 - (in feite = alle runderen ouder dan 2 jaar die geen melkkoe of zoogkoe zijn).

Varkens

- Biggen van 7 tot 20 kg: gespeende biggen tot 20 kg.
- Zeugen, incl. biggen van minder dan 7 kg: een zeug is een vrouwelijk varken dat na de eerste worp in productie wordt gehouden. Biggen die nog zogen, mogen bij de zeug worden gerekend en als één geheel worden beschouwd.
- Beren: mannelijke varkens die voor de reproductie zorgen.
- Andere varkens van 20 tot 110 kg: vleesvarkens tot 110 kg.
- Andere varkens van meer dan 110 kg: vleesvarkens van meer dan 110 kg en opfokzeugen (zeugen die nog niet geworpen hebben). De gedekte opfokzeugen moeten opgegeven worden bij de diersoort 'Andere varkens van meer dan 110 kg'. Als die opfokzeugen geworpen hebben, verschuiven ze naar de diersoort 'Zeugen, inclusief biggen van minder dan 7 kg'.

Pluimvee

- (Groot)ouderdieren: ouderdieren zijn de dieren die de eieren leggen voor de legkippen of slachtkuikens.
- Opfokpoeljen: legkippen of ouderdieren voor ze in productie worden genomen.
- Slachtkuikens: bv. piepkuikens, Mechelse Koekoeken, ...
- Ander pluimvee: fazanten, kwartels, eenden, patrijzen.

Paarden en pony's

Paarden en pony's worden aangegeven volgens hun gewicht. Spring- en renpaarden vallen meestal in de categorie van 200 tot 600 kg, terwijl trek- en boerenpaarden meestal meer dan 600 kg wegen.

Andere diersoorten

De aangifte van nertsen en konijnen hangt af van de bedrijfsvoering:

- Vetmesterij: de jonge dieren (lampreien of pups) worden aangekocht en afgemest. Alle op het bedrijf aanwezige dieren moeten aangegeven worden.
- Kwekerij: op dit bedrijf moeten alleen de volwassen dieren worden aangegeven, dus ook de volwassen mannelijke dieren. De gekweekte lampreien of pups moeten niet worden aangegeven.
- Gesloten bedrijven: op dat bedrijf moeten alle volwassen vrouwelijke dieren worden aangegeven.

Traditionele stallen met luchtwassysteem

S-1: Biologisch luchtwassysteem met 70 %

info: de ammoniakemissie wordt beperkt door de stalventilatielucht te behandelen in een biologisch luchtwassysteem. Het luchtwassysteem bestaat uit een filter (kolom met vulmateriaal) of uit een filterpakket dat continu vochtig wordt gehouden met een wasvloeistof en waar de uitgaande stalventilatielucht in tegenstroom, gelijkstroom of dwarsstroom door geleid wordt. Bij passage van de stalventilatielucht door het luchtwassysteem wordt de ammoniak afgevangen in de wasvloeistof, waarna de gereinigde ventilatielucht het luchtwassysteem verlaat. Bacteriën die zich op het vulmateriaal en in de wasvloeistof bevinden zetten de ammoniak om in nitriet en/of nitraat, waarna deze stoffen met het spuiwater worden afgevoerd.

S-2: Chemisch luchtwassysteem 70 %

info: de ammoniakemissie wordt beperkt door de stalventilatielucht te behandelen in een chemisch luchtwassysteem. Het luchtwassysteem bestaat uit een filter (kolom met vulmateriaal) of uit een filterpakket dat continu vochtig wordt gehouden met een wasvloeistof aangezuurd met zwavelzuur en waar de uitgaande stalventilatielucht in tegenstroom, gelijkstroom of dwarsstroom door geleid wordt. Bij passage van de stalventilatielucht door het luchtwassysteem wordt de ammoniak afgevangen in de wasvloeistof, waarna de gereinigde ventilatielucht het systeem verlaat. Door toevoeging van zwavelzuur aan de wasvloeistof wordt de ammoniak gebonden als ammoniumsulfaat, waarna deze stof met het spuiwater wordt afgevoerd.

S-3: Bio-bed luchtbehandelingssysteem 70 %

Info: de ammoniakemissie wordt beperkt door de stalventilatielucht te behandelen in een biologisch luchtzuiveringssysteem met hoge microbiële activiteit. Het luchtzuiveringssysteem bestaat uit een bed van biologisch vulmateriaal dat continu vochtig wordt gehouden en waar de uitgaande stalventilatielucht door geleid wordt. De ventilatielucht wordt eerst bevochtigd, waarbij stofafscheiding plaatsvindt. Bij passage van de ventilatielucht door het luchtzuiveringssysteem wordt de ammoniak afgevangen en door bacteriën die zich op het vulmateriaal bevinden omgezet in nitriet en/of nitraat.

Combinatie van luchtwassystemen

De luchtwassystemen mogen gecombineerd worden met andere luchtwassystemen, zoals een biologisch of chemisch luchtwassysteem, een waterwasser of een biofilter, voor zoverre het gecombineerde luchtwassysteem ook een ammoniakemissiereductie van minstens 70 % realiseert. De eisen aan de uitvoering en de eisen aan de werking zoals bepaald voor elk van de luchtwassystemen blijven ook voor gecombineerde luchtwassystemen van toepassing.

Emissiearme stallen - varkens

1. Biggen

V-1.2: Ondiepe mestkelders met water- en mestkanaal

info: de ammoniakemissie wordt beperkt door verkleining van het emitterend mestoppervlak. Aan de voorkant van het hok bevindt zich een smal waterkanaal en aan de achterkant wordt de mest opgevangen in een breed mestkanaal, beide voorzien van een rooster met verhoogde mestdoorlaat.

V-1.3: Gescheiden afvoer van mest en urine door middel van een hellende mestband

info: de ammoniakemissie wordt beperkt door de mest en urine op te vangen op een mestband die zich onder de roosters bevindt. Omdat de mestband zowel in dwarsrichting als in lengterichting schuin is opgesteld, wordt de urine continu uit de stal afgevoerd. De mest wordt uit de stal verwijderd doordat de mestband minstens 10 keer per dag wordt afgedraaid.

V-1.4: Koeldekstelsysteem met 150 % koeloppervlak

info: de ammoniakemissie wordt beperkt door de mest boven in het mestkanaal te koelen met behulp van drijvende koelelementen. Als koelvloeistof wordt opgepompt grondwater gebruikt.

V-1.5: Volledig rooster met water- en mestkanalen, eventueel voorzien van schuine putwand(en), emitterend mestoppervlak kleiner dan 0,10 m²

info: de ammoniakemissie wordt beperkt door verkleining van het emitterend mestoppervlak per dierplaats door het toepassen van water- en mestkanalen.

V-1.6: Gedeeltelijk rooster met een (water- en) mestkanaal, eventueel voorzien van schuine putwand(en)

info: de ammoniakemissie wordt beperkt door verkleining van het emitterend mestoppervlak per dierplaats door sturing van het mestgedrag en het eventueel toepassen van een waterkanaal en/of schuine putwand(en) in het mestkanaal.

2. Zeugen (incl. biggen tot spenen) in kraamstallen

V-2.1: Mestkanaal met mestafvoersysteem

info: ammoniakemissie wordt beperkt door de mest op te vangen in een mestkanaal onder de roosters en deze mest minstens eens per twee dagen d.m.v. een rioleringsstelsel of ander van de lucht af te sluiten afvoersysteem uit de stal te verwijderen.

V-2.2: Ondiepe mestkelders met mest- en waterkanaal

info: de ammoniakemissie wordt beperkt door verkleining van het emitterend mestoppervlak. Onder de roosters wordt de ondiepe mestkelder door middel van een muurtje gesplitst in een waterkanaal met minimaal 0,05 m water en een mestkanaal onder de achterzijde van de zeug.

V-2.3: Schuiven in mestgoot

info: de ammoniakemissie wordt beperkt door verkleining van het emitterend mestoppervlak in het mestkanaal in combinatie met frequente mestafvoer en beperking van het contact tussen mest en urine. Het mestkanaal is voorzien van schuine wanden en een goot. Door meerdere schuiven wordt de mest van zowel de schuine wanden als in de goot frequent verwijderd.

V-2.4: Koeldekstelsysteem met 150 % koeloppervlak

info: de ammoniakemissie wordt beperkt door de laag mest bovenin het mestkanaal te koelen met behulp van drijvende koelelementen. Als koelvloeistof wordt opgepompt grondwater gebruikt.

V-2.5: Mestbak onder kraamhok

info: de ammoniakemissie wordt beperkt door verkleining van het emitterend mestoppervlak tot maximaal 1,10 m² per dierplaats en het aanbrengen van een mestbak.

V-2.6: Mestpan met water- en mestkanaal onder kraamhok

info: de ammoniakemissie wordt beperkt door verkleining van het emitterend mestoppervlak tot maximaal 0,80 m² per dierplaats en het aanbrengen van een mestpan met water- en mestkanaal onder het kraamhok.

3. Zeugen in dek- en drachtstallen

V-3.1: Smalle mestkanalen met rooster met verhoogde mestdoorlaat (alleen toepasbaar bij individuele huisvesting)

info: dit systeem is alleen toegelaten voor het huisvesten van de zeugen in de periode van dekken tot 4 weken erna. De ammoniakemissie wordt beperkt door in de zeugenbox uitsluitend het vloergedeelte te onderkelderen waar de zeugen mesten en dit mestkanaal te voorzien van een rooster met verhoogde mestdoorlaat. De vloer tussen de rijen boxen is hetzij uitgevoerd als dichte vloer hetzij volledig uitgevoerd als rooster met daaronder een waterkanaal.

V-3.2: Mestkanaal met combinatierooster en frequente mestafvoer (alleen toepasbaar bij individuele huisvesting)

info: systeem is alleen toegelaten voor het huisvesten van de zeugen in de periode van dekken tot 4 weken erna. De ammoniakemissie wordt beperkt door de mest op te vangen in een mestkanaal onder de roosters en deze mest door middel van een rioleringsysteem of ander van de lucht af te sluiten afvoersysteem frequent uit de stal te verwijderen.

V-3.3: Koeldekstelsysteem met 115 % koeloppervlak

info: de ammoniakemissie uit de mest wordt beperkt door de laag mest bovenin het mestkanaal te koelen met behulp van drijvende koelelementen. Als koelvloeistof wordt opgepompt grondwater gebruikt.

V-3.4: Koeldekstelsysteem met 135 % koeloppervlak

info: de ammoniakemissie uit de mest wordt beperkt door de laag mest bovenin het mestkanaal te koelen met behulp van drijvende koelelementen. Als koelvloeistof wordt opgepompt grondwater gebruikt.

V-3.5: Groepshuisvestingsysteem, zonder strobed en met schuine putwanden in het mestkanaal

info: De ammoniakemissie wordt beperkt door verkleining van het emitterend mestoppervlak

V-3.6: Rondloopstal met zeugenvoederstation en strobed

info: de ammoniakemissie wordt beperkt door verkleining van het emitterend mestoppervlak door sturing van het mestgedrag en door het veranderen van de mestsamenstelling, doordat de zeugen stro opnemen. Dit wordt bereikt door een specifieke stalindeling die erop gericht is om de dagelijkse activiteiten van de zeugen zo ongestoord mogelijk te laten verlopen en door het toepassen van "mest- en stromanagement".

V-3.7: Zeugen in voederligbox op strobed

info: de verlaagde ammoniakemissie wordt bekomen door het opvangen van de mest in het stro en het regelmatig aanvullen en vervangen van het stro.

V-3.8: Gescheiden afvoer van mest en urine door middel van een conische mestband (alleen toepasbaar bij individuele huisvesting)

info: dit systeem is alleen toegelaten voor het huisvesten van de zeugen in de periode van dekken tot 4 weken erna. De ammoniakemissie wordt beperkt door de mest en urine op te vangen op een conische mestband die zich onder de roosters bevindt. Door de conische uitvoering van de mestband loopt de urine van de mestband

af naar een onderliggende opslag terwijl de vaste mest blijft liggen op de mestband. De vaste mest wordt uit de stal verwijderd naar een gesloten opslag doordat de mestband 10 keer per etmaal wordt afgedraaid.

V-3.9: Gescheiden afvoer van mest en urine door middel van een mest- en giergoot en mestschraper in de dekstal

info: De ammoniakemissie wordt beperkt door een beperking van het contact tussen mest en urine (primaire mestscheiding) in het mestkanaal onder de roostervloeren en door een snelle verwijdering van mest en urine uit de stal. Het mestkanaal is uitgevoerd als een mestgoot met een hellende vloer en een onderliggende giergoot en is voorzien van een schraper. De hellende vloer van het mestkanaal zorgt voor een versnelde scheiding van urine en mest. De urine wordt afgevoerd via de giergoot. De mest wordt minstens 2 keer per dag uit de mestgoot verwijderd met de schraper.

V-3.10: Gescheiden afvoer van mest en urine door middel van een mest- en giergoot en mestschraper in de drachtstal

info: De ammoniakemissie wordt beperkt door een beperking van het contact tussen mest en urine (primaire mestscheiding) in het mestkanaal onder de roostervloeren en door een snelle verwijdering van mest en urine uit de stal. Het mestkanaal is uitgevoerd als een mestgoot met een hellende vloer en een onderliggende giergoot en is voorzien van een schraper. De hellende vloer van het mestkanaal zorgt voor een versnelde scheiding van urine en mest. De urine wordt afgevoerd via de giergoot. De mest wordt minstens 2 keer per dag uit de mestgoot verwijderd met de schraper.

4. Vleesvarkens

V-4.1: Mestopvang in en spoelen met beluchte mestvloeistof - hokoppervlak van 0,65 tot en met 0,80 m²

info: de ammoniakemissie wordt beperkt door de verse mest op te vangen in een vloeistoflaag van beluchte mest van circa 0,10 m. Het mengsel wordt minimaal 1 maal per drie dagen uit de stal verwijderd. Meteen daarna wordt opnieuw beluchte mest toegevoerd zodat continu een vloeistoflaag van circa 0,10 m aanwezig is.

V-4.2: Mestopvang in beluchte mest en vervanging hiervan via een rioleringsstelsel of ander van de lucht af te sluiten afvoersysteem - hokoppervlak van 0,65 tot en met 0,80 m²

info: de ammoniakemissie wordt beperkt door de verse mest op te vangen in een vloeistoflaag van beluchte mest van circa 0,10 m. Het mengsel wordt dagelijks door middel van een rioleringsstelsel of ander van de lucht af te sluiten afvoersysteem uit de stal verwijderd. Meteen daarna wordt opnieuw beluchte mest toegevoerd zodat continu een vloeistoflaag van circa 0,10 m aanwezig is.

V-4.3: Koelstelsel met 170 % koeloppervlak en met rooster met verhoogde mestdoorlaat

info: de ammoniakemissie uit de mest wordt beperkt door de laag mest bovenin het mestkanaal te koelen met behulp van drijvende koelelementen. Als koelvloeistof wordt opgepompt grondwater gebruikt.

V-4.4: Koelstelsel met 200 % koeloppervlak en met roosters met verhoogde mestdoorlaat, maximaal 0,80 m² emitterend mestoppervlak

info: de ammoniakemissie uit de mest wordt beperkt door de laag mest bovenin het mestkanaal te koelen met behulp van drijvende koelelementen. Als koelvloeistof wordt opgepompt grondwater gebruikt.

V-4.5: Koelstelsel met 200 % koeloppervlak en met andere dan roosters met verhoogde mestdoorlaat

info: de ammoniakemissie uit de mest wordt beperkt door de laag mest bovenin het mestkanaal te koelen met behulp van drijvende koelelementen. Als koelvloeistof wordt opgepompt grondwater gebruikt.

V-4.6: Mestkelders met (water-) en mestkanaal, eventueel voorzien van schuine putwand(en) en met roosters met verhoogde mestdoorlaat

info: de ammoniakemissie wordt beperkt door verkleining van het mestoppervlak per dierplaats. Aan de achterkant wordt de mest opgevangen in een breed mestkanaal, voorzien van een rooster met verhoogde mestdoorlaat en schuine putwand(en).

V-4.7: Mestkelders met (water-) en mestkanaal, de laatste met schuine putwand(en) en met andere dan roosters met verhoogde mestdoorlaat.

info: ammoniakemissie wordt beperkt door verkleining van het mestoppervlak per dierplaats. Aan de achterkant wordt de mest opgevangen in een breed mestkanaal, voorzien van een rooster en schuine putwand(en).

V-4.8: Gescheiden afvoer van mest en urine door middel van een mest- en giergoot met mestschraper

Info: De ammoniakemissie wordt beperkt door een beperking van het contact tussen mest en urine (primaire mestscheiding) in het mestkanaal en door een snelle verwijdering van mest en urine uit de stal. Het mestkanaal is uitgevoerd als een mestgoot met een hellende vloer en een onderliggende giergoot en is voorzien van een schraper. De urine wordt gescheiden van de mest en afgevoerd via de giergoot. De mest wordt dagelijks uit de mestgoot verwijderd met de schraper.

Emissiearme stallen - pluimvee

1. Opfokpoeljen van legkippen - kooi- of batterijsystemen

P-1.1: Mestbandbatterij voor natte mest met afvoer naar een gesloten opslag.

Info: de ammoniakuitstoot wordt beperkt door tweemaal per week de mest, die op mestbanden ligt, uit de stal te verwijderen.

P-1.2: Compactbatterij met afvoer naar een gesloten mestopslag (tweemaal per dag afvoer).

Info: de ammoniakuitstoot wordt beperkt door tweemaal per dag de geproduceerde mest uit de stal te verwijderen.

P-1.3: Mestbandbatterij voor droge mest met geforceerde mestdroging.

Info: de ammoniakuitstoot wordt beperkt door over de mest, die op mestbanden ligt, lucht te blazen. De mest wordt hierdoor droger en geeft minder ammoniakuitstoot.

P-1.4: Mestbandbatterij met geforceerde mestdroging, belucht met 0,4 m³ lucht per opfokken per uur; mestafdraaien per vijf werkdagen, de mest heeft dan een droge stofgehalte van minimaal 55 %.

Info: de ammoniakuitstoot wordt beperkt door over de mest, die op mestbanden ligt, continu voorverwarmde lucht van minimaal 17 °C te blazen. De mest wordt eenmaal per 5 dagen uit de stal afgevoerd en bevat dan minimaal 55 % droge stof. Dit stalsysteem is een verdere ontwikkeling van Systeem P-1.3 en wordt gekenmerkt door een lagere ammoniakuitstoot. Het aantal etages kan variëren per mestbandbatterij.

P-1.5: Mestbandbatterij met geforceerde mestdroging in combinatie met een droogtrommel en/of droogvloer.

Info: de ammoniakuitstoot wordt beperkt door de verse mest op de mestbanden, die zich onder elke etage bevinden, te drogen met stallucht en die mest naar de bovenliggende droogtunnels en/of de droogvloer te transporteren, waar verdere droging plaatsvindt. De mest in de droogtunnels of droogvloer wordt gedroogd met stallucht.

2. Opfokpoeljen van legkippen - niet-kooisystemen

P-2.1: Volièreopfokhuisvesting, minimaal 50 % van de leefruimte is rooster, met daaronder een mestband.

Mestbanden minimaal eenmaal per week afdraaien. Roosters minimaal in twee etages.

Info: de opfokhennen worden gehouden in een stal met geheel of gedeeltelijke strooiselvloeren en etages met roostervloeren. De mest van de roostervloer valt op de daaronder gelegen mestband en wordt al of niet gedroogd met lucht.

Bij dit staltype horen volgende opslagtypes:

- Directe afvoer van de mest of opslag gedurende maximaal 2 weken in gesloten mestopslag of afgedekte container;
- Opslag in een gesloten mestopslag of afgedekte container gedurende meer dan 2 weken;
- Nabehandeling van de voorgedroogde mest in droogtunnel met geperforeerde banden of platen;
- Nabehandeling van de voorgedroogde mest in droogtunnel met dichte banden.

P-2.2. Grondhuisvesting met mixluchtventilatie

Info: de ammoniakemissie wordt beperkt door de mest-strooisellaag te drogen door middel van een mixluchtventilatiesysteem. De mixluchtventilatoren zorgen ervoor dat de warme lucht van boven uit de stal via kokers naar onderen wordt gebracht en in horizontale richting over het strooisel geblazen wordt. Het effect daarvan is een oppervlaktedroging waardoor de mest-strooisellaag sneller indroogt.

P-2.3. Grondhuisvesting met verwarmingssysteem met warmteheaters en ventilatoren

Info: de ammoniakemissie wordt beperkt door de mest-strooisellaag te drogen en te verwarmen door middel van speciale warmteheaters en ventilatoren. Die zorgen ervoor dat er warme lucht van boven uit de stal naar onderen wordt gebracht. Vervolgens wordt die lucht opgewarmd door een warmtewisselaar die voorzien is van een ventilator (heater), en wordt ze horizontaal over de mest-strooisellaag geblazen. Door de stallucht te mengen wordt een gelijkmatige temperatuur in de hele stal bereikt. De mest-strooisellaag wordt gedroogd en de zware CO₂ wordt bij de dieren verdreven.

3. Legkippen incl. (groot)ouderdieren van legrassen - kooi- of batterijsystemen

P-3.1: Kooi (indien voor leghennen: verrijkte kooi) voor natte mest met afvoer naar een gesloten mestopslag.
Info: de ammoniakuitstoot wordt beperkt door tweemaal per week de mest, die op de mestbanden ligt, uit de stal te verwijderen.

Bij dit staltype horen volgende opslagtypes:

- Directe afvoer van de mest of opslag gedurende maximaal 2 weken in gesloten mestopslag of afgedekte container;
- Opslag in een gesloten mestopslag of afgedekte container gedurende meer dan 2 weken;
- Nabehandeling van de voorgedroogde mest in droogtunnel met geperforeerde banden of platen;
- Nabehandeling van de voorgedroogde mest in droogtunnel met dichte banden.

P-3.2: Kooi (indien voor leghennen: verrijkte kooi) waarvan de natte mest tweemaal daags door middel van mestschuiven en een centrale mestband afgevoerd wordt naar een opslag.

Info: de ammoniakuitstoot wordt beperkt door tweemaal per dag de geproduceerde mest uit de stal te verwijderen.

P-3.3: Kooi (indien voor leghennen: verrijkte kooi) voor droge mest met geforceerde mestdroging.

Info: de ammoniakuitstoot wordt beperkt door over de mest, die op mestbanden ligt, lucht te blazen. De mest wordt hierdoor droger en geeft minder ammoniakuitstoot.

P-3.4: Kooi (indien voor leghennen: verrijkte kooi) met geforceerde mestdroging, belucht met 0,7 m³ lucht per dier en per uur. Mest afdraaien per vijf dagen: de mest heeft dan een drogestofgehalte van minimaal 55 %.

Info: de ammoniakuitstoot wordt beperkt door over de mest, die op mestbanden ligt, continu voorverwarmde lucht van minimaal 17 °C te blazen. De mest wordt eenmaal per 5 dagen uit de stal afgevoerd en bevat dan minimaal 55 % droge stof. Dit stalsysteem is een verdere ontwikkeling van Systeem P-3.3, en wordt gekenmerkt door een lagere ammoniakuitstoot. Het aantal etages kan variëren.

P-3.5: Kooisysteem (indien voor leghennen: verrijkte kooi) met mestbandbeluchting en droogtunnel.

Info: de ammoniakuitstoot wordt beperkt door de verse mest op de mestbanden, die zich onder elke etage bevinden, te drogen met stallucht en deze mest naar de bovenliggende droogtunnels te transporteren, waar verdere droging plaatsvindt. De mest in de droogtunnels wordt gedroogd met stallucht.

P-3.6 Kooisysteem (indien voor leghennen: verrijkte kooi) voor natte mest met dagelijkse afvoer naar droogtunnel met geforceerde mestdroging

Info: De ammoniakemissie wordt beperkt door elke dag de natte mest, die op de mestbanden ligt, uit de stal af te voeren naar een drooginstallatie. De mest in de drooginstallatie heeft binnen 48 uur een minimaal drogestofgehalte van 80%. Daarna wordt de mest afgevoerd naar een gesloten mestopslag of afgedekte container.

4. Legkippen incl. (groot)ouderdieren van legrassen - niet-kooisystemen

P-4.1: Grondhuisvesting met beluchting onder gedeeltelijk verhoogde roostervloer (perfosysteem).

Info: onder het roostergedeelte ligt minimaal 10 cm boven de keldervloer een geperforeerde schijnvloer. De ammoniakuitstoot wordt beperkt door van onder de schijnvloer continu lucht door de perforaties te blazen, waardoor de mest die boven op het rooster wordt gedeponeerd en op de schijnvloer valt, wordt gedroogd.

P-4.2: Grondhuisvesting met mestbeluchting via buizen onder de roosters.

Info: stal voorzien van betonvloer met daarop strooiselmateriaal waarin de dieren los worden gehouden. Een gedeelte van de vloer is verhoogd en voorzien van roosters (hout, kunststof of draadgaas) met daaronder een mestopslag. De ammoniakuitstoot wordt verminderd door het beluchten van de mest onder de roosters met lucht uit een warmtewisselaar of luchtmengkast.

P-4.3: Volièrehuisvesting, minimaal 50 % van de leefruimte is rooster met daaronder een mestband. Mestbanden minimaal eenmaal per week afdraaien. Roosters minimaal in 2 etages (voor nageschakelde technieken).

Info: de leghennen worden gehouden in een stal met geheel of gedeeltelijke strooiselvloeren en etages met roostervloeren. De mest van de roostervloer valt op de daaronder gelegen mestband en wordt al of niet gedroogd met lucht.

Bij dit staltype horen volgende opslagtypes:

- Directe afvoer van de mest of opslag gedurende maximaal 2 weken in gesloten mestopslag of afgedekte container;
- Opslag in een gesloten mestopslag of afgedekte container gedurende meer dan 2 weken;
- Nabehandeling van de voorgedroogde mest in droogtunnel met geperforeerde banden of platen;
- Nabehandeling van de voorgedroogde mest in droogtunnel met dichte banden.

P-4.4. Volièrehuisvesting, minimaal 30-35% van de leefruimte is rooster met daaronder een mestband met 0,7 m³ per dier per uur beluchting, mestbanden minstens eenmaal per week afdraaien, roosters minstens in twee etages

Info: de dieren worden gehouden in een stal met geheel of gedeeltelijke strooiselvloer en etages met roosters. De mest van de roosters valt op de daaronder gelegen mestband en wordt dan gedroogd met lucht.

Bij dit staltype horen volgende opslagtypes:

- Directe afvoer van de mest of opslag gedurende maximaal 2 weken in gesloten mestopslag of afgedekte container;
- Opslag in een gesloten mestopslag of afgedekte container gedurende meer dan 2 weken;
- Nabehandeling van de voorgedroogde mest in droogtunnel met geperforeerde banden of platen;
- Nabehandeling van de voorgedroogde mest in droogtunnel met dichte banden.

P-4.5. Volièrehuisvesting, minimaal 45-55% van de leefruimte is rooster met daaronder een mestband met minstens 0,2 m³ per dier per uur beluchting, mestbanden minstens tweemaal per week afdraaien.

Info: de dieren worden gehouden in een stal met geheel of gedeeltelijke strooiselvloer en etages met roosters. De mest van de roosters valt op de daaronder gelegen mestband en wordt dan gedroogd met lucht.

Bij dit staltype horen volgende opslagtypes:

- Directe afvoer van de mest of opslag gedurende maximaal 2 weken in gesloten mestopslag of afgedekte container;
- Opslag in een gesloten mestopslag of afgedekte container gedurende meer dan 2 weken;
- Nabehandeling van de voorgedroogde mest in droogtunnel met geperforeerde banden of platen;

- Nabehandeling van de voorgedroogde mest in droogtunnel met dichte banden.

P-4.6. Volièrehuisvesting, minimaal 55-60% van de leefruimte is rooster met daaronder een mestband met 0,7 m³ per dier per uur beluchting, mestbanden minstens eenmaal per week afdraaien, roosters minimaal in twee etages.

Info: de dieren worden gehouden in een stal met geheel of gedeeltelijke strooiselvloer en etages met roosters. De mest van de roosters valt op de daaronder gelegen mestband en wordt dan gedroogd met lucht.

Bij dit staltype horen volgende opslagtypes:

- Directe afvoer van de mest of opslag gedurende maximaal 2 weken in gesloten mestopslag of afgedekte container;
- Opslag in een gesloten mestopslag of afgedekte container gedurende meer dan 2 weken;
- Nabehandeling van de voorgedroogde mest in droogtunnel met geperforeerde banden of platen;
- Nabehandeling van de voorgedroogde mest in droogtunnel met dichte banden.

P-4.7. Grondhuisvesting met dagelijkse mestverwijdering door middel van een mestschuif onder de gedeeltelijk verhoogde roosters.

Info: de stal wordt voorzien van een betonvloer met daarop strooiselmateriaal waarin de dieren los worden gehouden. Een gedeelte van de vloer is verhoogd en is voorzien van roosters met daaronder tijdelijke mestopvang op een gepolierde betonvloer. De ammoniakemissie wordt verminderd door de mest onder de roosters dagelijks te verwijderen met behulp van een goed aansluitende mestschuif op de gepolierde vloer. De mest wordt afgevoerd naar een gesloten mestopslag.

5. Slachtkuikenouderdieren

P-5.1: Groepskooi voorzien van mestband en geforceerde mestdroging.

Info: de ammoniakuitstoot wordt beperkt door de mest op de mestbanden te drogen met voorverwarmde lucht en de mest op de mestbanden eenmaal per week af te voeren uit de stal.

P-5.2: Volièrehuisvesting met mestbeluchting.

Info: de ammoniakuitstoot wordt beperkt door de mest op de mestbanden te drogen met voorverwarmde lucht en de mest op de mestbanden minimaal eenmaal per week af te voeren uit de stal.

P-5.3: Volièrehuisvesting met geforceerde mest- en strooiseldroging.

Info: de ammoniakuitstoot wordt beperkt door de mest op de mestbanden en op de strooiselvloer te drogen met voorverwarmde lucht en de mest op de mestbanden minimaal eenmaal per week af te voeren uit de stal.

P-5.4: Grondhuisvesting met mestbeluchting van bovenaf.

Info: stal voorzien van betonvloer met daarop strooiselmateriaal waarin de dieren los worden gehouden. Een gedeelte van de vloer is verhoogd en voorzien van roosters met daaronder mestopslag. De ammoniakuitstoot wordt verminderd door het beluchten van de mest onder de roosters met lucht uit een warmtewisselaar of luchtmengkast.

P-5.5: Perfosysteem op gedeeltelijk verhoogde roostervloer.

Info: onder het roostergedeelte ligt minimaal 10 cm boven de keldervloer een geperforeerde schijnvloer. De ammoniakuitstoot wordt beperkt door van onder de schijnvloer continu lucht door de perforaties te blazen, waardoor de mest die boven op het rooster wordt gedeponeerd en op de schijnvloer valt, wordt gedroogd.

P-5.6: Grondhuisvesting met dagelijkse mestverwijdering d.m.v. mestschuif onder de gedeeltelijk verhoogde roostervloer

//

Info: stal voorzien van betonvloer met daarop strooiselmateriaal waarin de dieren los worden gehouden. Een gedeelte van de vloer is verhoogd en voorzien van roosters met daaronder tijdelijke mestopvang op een gepolierde betonvloer. De ammoniakuitstoot wordt verminderd door het dagelijks verwijderen van de mest onder de roosters met behulp van een goed aansluitende mestschuif op de gepolierde vloer. De mest wordt afgevoerd naar een gesloten mestopslag.

6. Slachtkuikens

P-6.1. Grondhuisvesting met vloerverwarming en vloerkoeling

Info: De ammoniakemissie wordt beperkt door de mest-strooisellaag te verwarmen waardoor ze droogt en de vorming van ammoniak wordt geremd. De koeling heeft tot doel de afbraak van urinezuur en eiwitten te remmen. De stal is voorzien van een betonvloer met daarop strooiselmateriaal waarin de dieren los gehouden wordt. In de vloer zijn op een isolatielaag warmtewisselaars aangebracht voor de verwarming of koeling van de vloer en de mest-strooisellaag.

P-6.2. Grondhuisvesting met mixluchtventilatie

Info: De ammoniakemissie wordt beperkt door de mest-strooisellaag te drogen door middel van een mixluchtventilatiesysteem. De mixluchtventilatoren zorgen er voor dat de warme lucht van boven uit de stal via kokers naar onderen wordt gebracht en in horizontale richting over het strooisel geblazen wordt. Het effect hiervan is een oppervlaktedroging waardoor de mest-strooisellaag sneller indroogt.

P-6.3. Grondhuisvesting met verwarmingssysteem met warmteheaters en ventilatoren

Info: De ammoniakemissie wordt beperkt door het drogen en verwarmen van de mest-strooisellaag door middel van speciale warmteheaters en ventilatoren. Deze zorgen ervoor dat er warme lucht van boven uit de stal naar onderen wordt gebracht. Vervolgens wordt deze lucht opgewarmd door een warmtewisselaar voorzien van een ventilator (heater) en horizontaal over de mest-strooisellaag geblazen. Door het mengen van de stallucht wordt een gelijkmatige temperatuur in de gehele stal bereikt. De mest-strooisellaag wordt gedroogd en de zware CO₂ wordt bij de dieren verdreven.

P-6.4. Warmtewisselaar met luchtmengsysteem voor droging strooisellaag

Info: De ammoniakemissie wordt beperkt door de mest-strooisellaag te drogen en te verwarmen door middel van één warmtewisselaar en continu draaiende circulatieventilatoren, hierna uitvoering 1 te noemen, of verschillende warmtewisselaars die in de stal geplaatst zijn, hierna uitvoering 2 te noemen.

De warmtewisselaars zorgen ervoor dat warme ventilatielucht vanuit de stal verse lucht opwarmt.

Bij uitvoering 1 en in geval van nok- of combiventilatie wordt de opgewarmde verse ventilatielucht midden boven in de stal in twee richtingen uitgeblazen. Vervolgens wordt die lucht door circulatieventilatoren vermengd met de warme lucht boven in de stal en naar beide staluiteinden gestuwd.

Bij uitvoering 1 en in geval van lengteventilatie wordt de opgewarmde verse ventilatielucht door circulatieventilatoren vermengd met de warme stallucht boven in de stal en naar het staluiteinde gedreven dat zich tegenover de ventilatoren bevindt. Via de topgevelwand(en) wordt de lucht weer over de strooisellaag geleid.

Bij uitvoeringen 1 en 2 wordt een gelijkmatige temperatuur in de hele stal bereikt door de stallucht te mengen. De mest-strooisellaag wordt gedroogd en de zware CO₂ wordt bij de dieren verdreven.

P-6.5. Etagesysteem met mestband en strooiseldroging

ervoor dat warme ventilatielucht vanuit de stal verse lucht opwarmt. De opgewarmde verse ventilatielucht wordt in geval van nok- of combiventilatie midden bovenin de stal in twee richtingen uitgeblazen. Vervolgens wordt deze lucht door circulatieventilatoren vermengd met de warme lucht boven in de stal en naar de beide staluiteinden gestuwd. In geval van lengteventilatie wordt de opgewarmde verse ventilatielucht door circulatieventilatoren vermengd met de warme stallucht boven in de stal en naar het staluiteinde gedreven dat zich tegenover de ventilatoren bevindt. Via de topgevelwand(en) wordt de lucht terug over de strooisellaag geleid. Door het mengen van de stallucht wordt een gelijkmatige temperatuur in de gehele stal bereikt. De mest-strooisellaag wordt gedroogd en de zware CO₂ wordt bij de dieren verdreven.

P-6.10. Stal met warmwaterbuizenverwarming.

Info: de ammoniakemissie wordt beperkt door het strooisel met warme lucht te drogen. Bij dit systeem wordt gebruikgemaakt van de thermische opstijging van warme lucht van de verwarmingsbuizen die aan de binnenkant van de zijmuren van de stal zijn geplaatst. De warmte van de buizen stijgt door de thermiek en beweegt zich samen met de binnenkomende lucht van de luchtinlaatventielen langs het plafond naar het midden van de stal. Daar komen de luchtstromen van beide kanten van de stal samen en bewegen naar omlaag en vervolgens weer naar de zijmuren. De opgewarmde lucht kan vocht opnemen dat uit het strooisel verdampt. Een deel van de stallucht wordt afgezogen zodat het verdampte vocht uit de stal direct wordt afgevoerd. Door de uniforme warmteafgifte van de warmtebuizen over het hele staloppervlak wordt een uniforme droging van het strooisel verkregen.

7. Opfokpoeljen slachtkuikenouderdieren

P-7.1. Grondhuisvesting met vloerverwarming en vloerkoeling

Info: De ammoniakemissie wordt beperkt door de mest-strooisellaag te verwarmen waardoor ze droogt en de vorming van ammoniak wordt geremd. De koeling heeft tot doel de afbraak van urinezuur en eiwitten te remmen. De stal is voorzien van een betonvloer met daarop strooiselmateriaal waarin de dieren los gehouden wordt. In de vloer zijn op een isolatielaag warmtewisselaars aangebracht voor de verwarming of koeling van de vloer en de mest-strooisellaag.

P-7.2. Grondhuisvesting met mixluchtventilatie

Info: De ammoniakemissie wordt beperkt door de mest-strooisellaag te drogen door middel van een mixluchtventilatiesysteem. De mixluchtventilatoren zorgen er voor dat de warme lucht van boven uit de stal via kokers naar onderen wordt gebracht en in horizontale richting over het strooisel geblazen wordt. Het effect hiervan is een oppervlakedroging waardoor de mest-strooisellaag sneller indroogt.

P-7.3. Grondhuisvesting met verwarmingssysteem met warmteheaters en ventilatoren

Info: De ammoniakemissie wordt beperkt door het drogen en verwarmen van de mest-strooisellaag door middel van speciale warmteheaters en ventilatoren. Deze zorgen ervoor dat er warme lucht van boven uit de stal naar onderen wordt gebracht. Vervolgens wordt deze lucht opgewarmd door een warmtewisselaar voorzien van een ventilator (heater) en horizontaal over de mest-strooisellaag geblazen. Door het mengen van de stallucht wordt een gelijkmatige temperatuur in de gehele stal bereikt. De mest-strooisellaag wordt gedroogd en de zware CO₂ wordt bij de dieren verdreven.

P-7.4. Warmtewisselaar met luchtmengsysteem voor droging strooisellaag

Info: De ammoniakemissie wordt beperkt door het drogen en verwarmen van de mest-strooisellaag door middel van een warmtewisselaar en continu draaiende circulatieventilatoren. De warmtewisselaar zorgt ervoor dat warme ventilatielucht vanuit de stal verse lucht opwarmt. De opgewarmde verse ventilatielucht wordt in geval van nok- of combiventilatie midden bovenin de stal in twee richtingen uitgeblazen. Vervolgens wordt deze lucht door circulatieventilatoren vermengd met de warme lucht bovenin de stal en naar de beide staluiteinden gestuwd. In geval van lengteventilatie wordt de opgewarmde verse ventilatielucht door circulatieventilatoren vermengd met de warme stallucht boven in de stal en naar het staluiteinde gedreven dat

zich tegenover de ventilatoren bevindt. Via de topgevelwand(en) wordt de lucht terug over de strooisellaag geleid. Door het mengen van de stallucht wordt een gelijkmatige temperatuur in de gehele stal bereikt. De mest-strooisellaag wordt gedroogd en de zware CO₂ wordt bij de dieren verdreven.

P-7.5 Stal met warmteheaters met luchtmengsysteem voor droging strooisellaag

Info: De ammoniakemissie wordt beperkt door de meststrooisellaag te drogen en te verwarmen met warmteheaters en continu draaiende circulatieventilatoren. De opgewarmde verse ventilatielucht wordt midden boven in de stal in één richting (bij lengteventilatie) of in twee richtingen (bij nokventilatie) uitgeblazen. Vervolgens wordt de lucht door circulatieventilatoren vermengd met warme lucht boven in de stal en naar één stalleinde of beide stalleinden gestuwd. Via de topgevelwand(en) wordt de lucht weer over de strooisellaag geleid. Door de stallucht te mengen wordt een gelijkmatige temperatuur in de hele stal bereikt. De meststrooisellaag wordt gedroogd en de CO₂ wordt bij de dieren verdreven.

